

KLx 129979

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดของเดวีส์ ที่ส่งเสริมทักษะปฏิบัตินาฏศิลป์
เรื่อง ระบำไก่ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

นางสาวกรรณิการ์ ผ่องสูงเนิน

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการเรียนการสอน
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

2564

สงวนลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

ใบอนุญาตวิทยานิพนธ์
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

คณะกรรมการสอบได้พิจารณาวิทยานิพนธ์ของ นางสาวกรรณิการ์ ผ่องสูงเนิน แล้ว
เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาหลักสูตรและการเรียนการสอน ของมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

ประธานกรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จิระพร ชะโน)

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไพศาล วรรค้ำ)

กรรมการ ว่าที่ร้อยโท

กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ณัฐชัย จันทชุม)

กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรکانต์ จังหาร)

กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิทยวัฒน์ พันธะศรี)

มหาวิทยาลัยอนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต ของมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์กนกรวรรณ ศรีวาปี)

คณบดีคณะครุศาสตร์

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไพศาล วรรค้ำ)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

วันที่.....เดือน.....ปี.....
30 ต.ค. 2564

ชื่อเรื่อง : การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดของเดวีส์ ที่ส่งเสริมทักษะปฏิบัตินาฏศิลป์ เรื่อง ระบำไก่ สำหรับนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 1

ผู้วิจัย : กรรณิการ์ ผ่องสูงเนิน

ปริญญา : ครุศาสตรมหาบัณฑิต (หลักสูตรและการเรียนการสอน)
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

อาจารย์ที่ปรึกษา : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรกานต์ จังหาร
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิทยวัฒน์ พันธะศรี

ปีการศึกษา : 2564

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีจุดประสงค์เพื่อ (1) พัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง ระบำไก่ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 (2) ศึกษาทักษะปฏิบัตินาฏศิลป์ของนักเรียนหลังจากจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (3) ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมการเรียนรู้ กลุ่มที่ศึกษา ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/4 จำนวน 31 คน โรงเรียนเทศบาลบูรพาพิทยาคาร ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2563 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 6 แผน แบบประเมินทักษะการปฏิบัติทำรำประกอบการแสดงชุดระบำไก่จำนวน 6ฉบับ และแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนจำนวน 15 ข้อ สถิติที่ใช้คือ ร้อยละ(%) ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน(S.D.) ผลการวิจัยพบว่า (1) กิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัตินาฏศิลป์ เรื่องระบำไก่ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 80.83/86.45 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ (2) นักเรียนที่เรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดของเดวีส์ที่ส่งเสริมทักษะปฏิบัตินาฏศิลป์ เรื่อง ระบำไก่ มีทักษะทักษะปฏิบัตินาฏศิลป์ คิดเป็นร้อยละ 86.45 (3) นักเรียนมีความพึงพอใจต่อกิจกรรมการเรียนรู้โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (\bar{X} = 4.50 S.D. = 0.71)

คำสำคัญ: ทักษะปฏิบัติ; ระบำไก่; แนวคิดเดวีส์; ความพึงพอใจ

5

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

Title : Learning activities based on Davies' Instruction Model That promotes the skill of performing the dance Rabumkai Story For students Mathayom 1

Author : Miss Kannika Pongsongnern

Degree : Master of Education (Curriculum and Instruction)
Rajabhat Maha Sarakham University

Advisor : Assistant Professor Dr.Surakan Jungharn
Assistant Professor Dr.Pittayawat Pantasri

Year : 2020

ABSTRACT

(1) The activity to develop the student M.1 about Rabumkai to make it Effective by the rules 80/80 (2) Study the students' dance practice skills after learning activities. (3) Study and research satisfaction of the students from the activity include students M.1/4 31 person Bulaphawittayakan school Term 2 (2020) The research instruments were learning management plans. A skill assessment form for performing the Rabumkai performance. And satisfaction questionnaire The statistics used were percentage, mean and standard deviation.

The research findings were as follows: (1) The quality of activity about Rabumkai traditional for students M.1 is 80.83/86.45 which is higher than we plan. (2) Students who study with Davies' Instruction Model learning activities that promote the skill of the Rabumkai practice. Have skills to practice the dance arts Accounted for 86.45 percent (3) The students had the highest level of student satisfaction with the overall learning activities. (\bar{X} = 4.50, S.D. = 0.71)

Keywords: Practical skills, Chicken dance; Davies' Instruction Model, Satisfaction

5

Major Advisor

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์ด้วยดีเนื่องจากผู้วิจัยได้รับความเมตตากรุณาในการชี้แนะช่วยเหลือและเอาใจใส่เป็นอย่างดีจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรกานต์ จิงหาร อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิทยวัฒน์ พันธะศรี อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม ที่ได้ให้ความอนุเคราะห์ในการให้คำปรึกษา คำแนะนำ และแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ จนทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดีผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณด้วยความเคารพอย่างสูง

ขอกราบขอบพระคุณอาจารย์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จิระพร ชะโน ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไพศาล วรคำ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ณัฐชัย จันทชัย ผู้ทรงคุณวุฒิกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่กรุณาให้คำแนะนำอันเป็นประโยชน์ และตรวจแก้ไขข้อบกพร่อง ตั้งแต่เริ่มต้นจนงานวิจัยสำเร็จเรียบร้อยด้วยดี ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งเป็นอย่างยิ่ง และขอกราบขอบพระคุณด้วยความเคารพอย่างสูง

ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมาน เอกพิมพ์ ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการเรียนการสอน รองศาสตราจารย์ ดร.ประสพสุข ฤทธิเดช ผู้เชี่ยวชาญด้านภาษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ว่าที่ร้อยตรี ดร.อรัญ ชูยกระเดื่อง ผู้เชี่ยวชาญด้านวิจัยและประเมินผล อาจารย์นพดล ศรีสว่าง อาจารย์ประจำวิชานาฏศิลป์ โรงเรียนบ้านกกตุ่ ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา และอาจารย์นภัสภรณ์ ปรากฎชื่อ อาจารย์ประจำวิชานาฏศิลป์ ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา ที่กรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเหมาะสมของคุณภาพเครื่องมือวิจัย และให้คำแนะนำอันเป็นประโยชน์และให้คำชี้แนะ ในการพัฒนาคุณภาพของเครื่องมือวิจัยจนสามารถนำไปใช้และทำให้งานวิจัยนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

ขอขอบพระคุณผู้บริหาร คณะครู เจ้าหน้าที่ทุกฝ่ายของโรงเรียนเทศบาลบูรพาพิทยาคาร ที่กรุณาเอื้อเฟื้อสถานที่และให้ความช่วยเหลือในการเก็บรวบรวมข้อมูลวิจัย ทั้งยังให้กำลังใจแก่ผู้วิจัย ตลอดมา และขอขอบใจนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีในการทดลองใช้เครื่องมือวิจัย และเป็นกลุ่มตัวอย่างในการใช้เครื่องมือจนทำให้วิทยานิพนธ์ครั้งนี้สมบูรณ์และสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

ขอขอบพระคุณบิดามารดา อาจารย์และเพื่อนพี่น้อง ที่สนับสนุนและให้กำลังใจงานวิจัยสำเร็จด้วยดี คุณค่าและประโยชน์อันพึงมีจากการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยขอน้อมบูชาพระคุณบิดามารดา และบูรพาจารย์ทุกท่านที่ได้อบรมสั่งสอนวิชาความรู้ และให้ความเมตตาแก่ผู้วิจัยมาโดยตลอด และเป็นกำลังใจสำคัญที่ทำให้การศึกษาวิจัยฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

นางสาวกรรณิการ์ ผองสูงเนิน

สารบัญ

หัวเรื่อง	หน้า
บทคัดย่อ	ก
ABSTRACT	ข
กิตติกรรมประกาศ	ค
สารบัญ	ง
สารบัญตาราง	ฉ
สารบัญภาพ	ช
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์การวิจัย	3
1.3 ขอบเขตการวิจัย	3
1.4 นิยามศัพท์เฉพาะ	4
1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	6
บทที่ 2 การทบทวนวรรณกรรม	7
2.1 หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ	7
2.2 ความรู้เกี่ยวกับนาฏศิลป์ไทย	13
2.3 นาฏยศัพท์และภาษาท่าเบื้องต้น	32
2.4 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติตามแนวคิดของเดวีส์	38
2.5 การวัดและประเมินผลทักษะปฏิบัตินาฏศิลป์	39
2.6 แผนการจัดการเรียนรู้	41
2.7 การหาประสิทธิภาพ	47
2.8 ความพึงพอใจ.....	50
2.9 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	52
2.10 กรอบแนวคิด.....	56
บทที่ 3 วิธีการดำเนินการวิจัย.....	57
3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	57
3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	57
3.3 การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือวิจัย	58

หัวเรื่อง	หน้า
3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล	63
3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล	64
3.6 สถิติที่ใช้ในการวิจัย	64
บทที่ 4 ผลการวิจัย	66
4.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	66
4.2 ลำดับชั้นในการวิเคราะห์ข้อมูล	66
4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	67
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	85
5.1 สรุป	85
5.2 อภิปรายผล	85
5.3 ข้อเสนอแนะ	89
บรรณานุกรม	90
ภาคผนวก	93
ภาคผนวก ก เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	94
ภาคผนวก ข การหาคุณภาพเครื่องมือ	104
ภาคผนวก ค ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	123
ภาคผนวก ง หนังสือขอความอนุเคราะห์ผู้เชี่ยวชาญ	142
การเผยแพร่งานวิจัย	149
ประวัติผู้วิจัย	150

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
2.1	ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลางชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มาตรฐาน ศ 3.1..... 11
2.2	ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลางชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มาตรฐาน ศ 3.2 12
2.3	อธิบายท่ารำ การแสดงชุดระบำไก่ 24
3.1	การออกแบบหน่วยการเรียนรู้ในแผนการจัดการเรียนรู้..... 58
4.1	แสดงผลการวิเคราะห์ประสิทธิภาพของแผนจัดการเรียนรู้ที่ 1 ตามแนวคิดของเดวีส์ ที่ส่งเสริมทักษะปฏิบัตินาฏศิลป์ เรื่อง ระบำไก่ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1..... 67
4.2	แสดงผลการวิเคราะห์ประสิทธิภาพของแผนจัดการเรียนรู้ที่ 2 ตามแนวคิดของเดวีส์ ที่ส่งเสริมทักษะปฏิบัตินาฏศิลป์ เรื่อง ระบำไก่ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 69
4.3	แสดงผลการวิเคราะห์ประสิทธิภาพของแผนจัดการเรียนรู้ที่ 3 ตามแนวคิดของเดวีส์ ที่ส่งเสริมทักษะปฏิบัตินาฏศิลป์ เรื่อง ระบำไก่ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 71
4.4	แสดงผลการวิเคราะห์ประสิทธิภาพของแผนจัดการเรียนรู้ที่ 4 ตามแนวคิดของเดวีส์ ที่ส่งเสริมทักษะปฏิบัตินาฏศิลป์ เรื่อง ระบำไก่ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 73
4.5	แสดงผลการวิเคราะห์ประสิทธิภาพของแผนจัดการเรียนรู้ที่ 5 ตามแนวคิดของเดวีส์ ที่ส่งเสริมทักษะปฏิบัตินาฏศิลป์ เรื่อง ระบำไก่ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 75
4.6	แสดงผลการวิเคราะห์ประสิทธิภาพของแผนจัดการเรียนรู้ที่ 6 ตามแนวคิดของเดวีส์ ที่ส่งเสริมทักษะปฏิบัตินาฏศิลป์ เรื่อง ระบำไก่ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 77
4.7	สรุปแสดงผลการวิเคราะห์ประสิทธิภาพของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิด .. ของเดวีส์ ที่ส่งเสริมทักษะปฏิบัตินาฏศิลป์ เรื่องระบำไก่ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1..... 79
4.8	แสดงคะแนนการปฏิบัติทักษะนาฏศิลป์ของนักเรียนหลังจากจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ตามแนวคิดของเดวีส์..... 80
4.9	สรุปแสดงคะแนนการปฏิบัติทักษะนาฏศิลป์ของนักเรียนหลังจากจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ตามแนวคิดของเดวีส์ 82
4.10	แสดงความพึงพอใจของนักเรียนต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดของเดวีส์ ที่ส่งเสริมทักษะปฏิบัตินาฏศิลป์ เรื่อง ระบำไก่ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 83
ข.1	แสดงผลการประเมินของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 1 105
ข.2	แสดงผลการประเมินของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 2 107
ข.3	แสดงผลการประเมินของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 3 109

ตารางที่	หน้า
ข.4 แสดงผลการประเมินของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 4.....	111
ข.5 แสดงผลการประเมินของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 5	113
ข.6 แสดงผลการประเมินของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 6.....	115
ข.7 สรุปคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	117
ข.8 แสดงค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC ของแบบประเมินทักษะปฏิบัตินาฏศิลป์	119
ข.9 แสดงค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC ของแบบสอบถามความพึงพอใจ	121
ค.1 ประสิทธิภาพของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แผนจัดการเรียนรู้ที่ 1.....	124
ค.2 ประสิทธิภาพของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แผนจัดการเรียนรู้ที่ 2.....	126
ค.3 ประสิทธิภาพของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แผนจัดการเรียนรู้ที่ 3.....	128
ค.4 ประสิทธิภาพของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แผนจัดการเรียนรู้ที่ 4.....	130
ค.5 ประสิทธิภาพของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แผนจัดการเรียนรู้ที่ 5.....	132
ค.6 ประสิทธิภาพของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แผนจัดการเรียนรู้ที่ 6.....	134
ค.7 คะแนนของการจัดการเรียนรู้แผนที่ 1-6	136
ค.8 สรุปแสดงผลการวิเคราะห์ประสิทธิภาพของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้.....	138
ค.9 สรุปแสดงคะแนนการปฏิบัติทักษะนาฏศิลป์ของนักเรียนหลังจากจัดกิจกรรมการเรียนรู้.....	140

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
2.1	กรอบแนวคิดการวิจัย	62
3.1	ขั้นตอนการสร้างแผนการจัดการเรียนรู้	65

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา

นาฏศิลป์ไทยเป็นเอกลักษณ์ประจำชาติที่แสดงถึงศิลปวัฒนธรรมไทยในรูปแบบของการแสดงที่มีท่วงท่าลีลา อ่อนช้อย สง่างาม ตามลักษณะและประเภทของการแสดงได้แก่ การแสดงโขน ละคร ระบำ รำ ฟ้อน กล่าวได้ว่าเป็นศิลปะที่สร้างสรรค์ความสุขความบันเทิงเน้นความสุนทรีย์ให้แก่ผู้ดู ผู้ชมแต่สุนทรีย์ภาพของนาฏศิลป์ไทยจะสื่อสู่ผู้ชมได้ดียิ่งขึ้น เมื่อผู้ถ่ายทอดศิลปะและผู้รับหรือผู้ชมมีความรู้สึกรับรู้เข้าใจและเห็นคุณค่าของความงามนั้นๆ โดยเฉพาะผู้ถ่ายทอดศิลปะจะต้องสามารถแสดงตอบได้เห็นเด่นชัดโดยสื่อให้ผู้ชมผู้ฟังเข้าใจและชื่นชมความงามนั้นได้โดยใช้ภาษาที่เป็นท่าทางการเคลื่อนไหวหรือที่เรียกว่า ภาษานาฏศิลป์ เพราะมีพื้นฐานมาจากท่าทางของคนธรรมชาติที่นำมาปรุงแต่งให้เกิดความงาม และสื่อสารให้ผู้ชมเข้าใจซาบซึ้งเกิดความภาคภูมิใจและหวงแหนรวมทั้งปลูกฝังให้เยาวชนไทยเกิดความตระหนักรักในศิลปะการแสดงแบบไทยโดยช่วยกันอนุรักษ์สืบทอดและพัฒนาจากรุ่นสู่รุ่นต่อไป (ดุขฎี มีป้อม, 2561, น. 81)

นาฏศิลป์ไทยได้ถูกบรรจุอยู่เป็นวิชาที่การศึกษาขั้นพื้นฐานบรรจุลงในหลักสูตรเพื่อให้นักเรียนได้ศึกษาเล่าเรียนวัฒนธรรมประจำชาติอีกทั้งสามารถต่อยอดความรู้ไปจนถึงระดับอุดมศึกษาขั้นสูงสุดได้ด้านธุรกิจต่างๆ ก็เช่นกัน ได้มีการนำการแสดงนาฏศิลป์เข้ามามีส่วนร่วมในการสร้างบรรยากาศและความน่าสนใจแก่ผู้รับบริการ แต่ปัญหาที่หลีกเลี่ยงไม่พ้นคือความสนใจและใส่ใจของเยาวชนคนไทยทุก ๆ คนที่จะให้ความสำคัญและความสนใจเพียงเฉพาะกลุ่มเท่านั้นด้วยสภาพของสังคมในปัจจุบันที่มีวัฒนธรรมของต่างชาติเข้ามามีอิทธิพลอย่างมากมายในทุก ๆ สังคม ทุกเพศทุกวัย ดังนั้นความสนใจในเรื่องของนาฏศิลป์ไทยจึงมีเฉพาะกลุ่มหากแต่นำมาผนวกกับความบันเทิง อาทิละคร ภาพยนตร์ หรือรายการโทรทัศน์ต่าง ๆ ก็จะมีส่วนช่วยให้ผู้ชมเกิดความสนใจมากขึ้น แต่หากยังคงเป็นมาตรฐานตามแบบแผนเดิมความนิยมย่อมลดน้อยลงอย่างที่เกิดขึ้นในสังคมปัจจุบัน การเปลี่ยนแปลงไปในหลากหลายปัจจัยซึ่งส่วนใหญ่เชื่อมโยงกับการพัฒนาประเทศจากข้อมูลการสัมภาษณ์ได้มีมุมมองในการเสนอแนวคิดเพื่อพัฒนางานด้านนาฏศิลป์ไทยให้เป็นที่สนใจแก่ประชาชนโดยทั่วไปว่าด้วยควรเกิดการพัฒนาศักยภาพขึ้นให้เข้ากับยุคสมัยเพราะการจะให้นาฏศิลป์ดำรงอยู่ได้นั้นย่อมต้องมีผู้ที่ให้การสนใจ ใส่ใจ นาฏศิลป์ถือเป็นวัฒนธรรมที่มากด้วยคุณค่าด้วยวัฒนธรรมไทยอันถือเป็นกลุ่มเทคโนโลยี และอุตสาหกรรมเป้าหมายในการนำพาประเทศเดินหน้าสู่ยุคไทยแลนด์ 4.0 โดยมุ่งอนุรักษ์

ศิลปวัฒนธรรมดั้งเดิมและพัฒนาต่อยอดให้เหมาะสมกับยุคสมัยใหม่ ช่วยสร้างรายได้และภาพลักษณ์ที่ดีแก่ประเทศ ดังนั้นนาฏศิลป์ไทยกับการดำรงอยู่ในประเทศไทย 4.0 นั้นต้องเชื่อมโยงกับการเปลี่ยนแปลงของสังคม (ภาณุรักษ์ บัญสง, 2560)

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติปี พ.ศ. 2542 ตามมาตราที่ 24 ได้กล่าวไว้ว่า การจัดการกระบวนการเรียนรู้ให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการดังนี้ จัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียนโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ฝึกทักษะกระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่านและเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่องจัดการเรียนการสอนโดยผสมผสานสาระความรู้ด้านต่างๆอย่างได้สัดส่วนสมดุลกันรวมทั้งปลูกฝังคุณธรรมค่านิยมที่พึงามและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชาส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศสภาพแวดล้อมสื่อการสอน และอำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีความรู้ รวมทั้งความสามารถใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ทั้งนี้ผู้สอนและผู้เรียนอาจเรียนรู้ไปพร้อมกัน จากสื่อการสอนและแหล่งวิทยาการประเภทต่างๆจัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ทุกเวลา ทุกสถานที่ที่มีการประสานร่วมมือกับบิดามารดา ผู้ปกครอง และบุคคลในชุมชนทุกฝ่ายเพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ และมาตราที่ 26 กล่าวไว้ว่าให้สถานศึกษาจัดการประเมินผู้เรียนโดยพิจารณาจากพัฒนาการของผู้เรียน ความประพฤติการสังเกตพฤติกรรมการเรียนการร่วมกิจกรรมและการทดสอบควบคู่ไปในการบวนการเรียนการสอนตามความเหมาะสมของแต่ละระดับและรูปแบบการศึกษาให้สถานศึกษาใช้วิธีการที่หลากหลายในการจัดสรรโอกาสการเข้าศึกษาต่อและให้นำผลการประเมินผู้เรียนตามวาระหนึ่งมาใช้ประกอบพิจารณาด้วย ซึ่งหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะได้กำหนดสาระสำคัญของการเรียนรู้ไว้ ให้ผู้เรียนได้มีความรู้ความเข้าใจองค์ประกอบนาฏศิลป์ แสดงออกทางนาฏศิลป์อย่างสร้างสรรค์ ใช้ศัพท์เบื้องต้นทางนาฏศิลป์ วิเคราะห์วิพากษ์วิจารณ์คุณค่านาฏศิลป์ ถ่ายทอดความรู้สึก ความคิดอย่างอิสระสร้างสรรค์การเคลื่อนไหวในรูปแบบต่างๆ ประยุกต์ใช้นาฏศิลป์ในชีวิตประจำวัน เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างนาฏศิลป์กับประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม เห็นคุณค่า ของนาฏศิลป์ที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย และสากลสร้างสรรค์ การเคลื่อนไหวใน รูปแบบต่าง ๆ สามารถแสดงท่าทางประกอบจังหวะเพลงตามรูปแบบนาฏศิลป์ (กรมวิชาการ, 2551)

สภาพปัญหาจากการที่ผู้วิจัยได้ทำหน้าที่ไปฝึกประสบการณ์สอนในรายวิชานาฏศิลป์ ปัญหาที่พบคือ ผู้เรียนส่วนใหญ่ยังขาดทักษะในการปฏิบัติท่ารำที่ถูกต้อง อีกทั้งยังไม่ชอบ ไม่สนใจที่จะเรียนวิชานาฏศิลป์ทั้งที่เป็นวิชาที่ง่ายและสนุกสนาน ทั้งนี้ครูผู้สอนไม่จัดลำดับการเรียนการสอนให้เป็นขั้นเป็นตอนนักเรียนจึงไม่เข้าใจถึงกระบวนการต่อท่ารำที่ชัดเจนหากแต่ปฏิบัติไปให้พอแล้วเสร็จใน

แต่ละชั่วโมง การเรียนนาฏศิลป์นั้นต้องวางแผนและจัดลำดับให้เป็นขั้นเป็นตอน เพื่อจะได้ง่ายในกระบวนการต่อท่ารำและให้ผู้เรียนเข้าใจเนื้อหา บทร้อง ท่ารำโดยละเอียด การแสดงชุดระบำไก่อเป็น การแสดงที่อยู่ในวรรณกรรม เรื่อง พระลอ ซึ่งเป็นเนื้อหาที่นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 1 ต้องได้เรียนตามแผนที่ครูผู้สอนกำหนดไว้โดยการแสดงจะเน้นลีลาท่ารำเลียนแบบธรรมชาติของไก่อ และรูปแบบการแสดงที่เข้าใจง่ายผู้วิจัยจึงสนใจที่จะยกการแสดงชุดระบำไก่อมาใช้ในการพัฒนาทักษะปฏิบัติ ท่ารำของนักเรียนในครั้งนี้ (นภัสภรณ์ ปรากฏชื่อ, 2564)

จากสภาพปัญหาผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาโดยการนำแนวคิดของเดวิส ที่มีขั้นตอนในการปฏิบัติไว้อย่างชัดเจน อีกทั้งยังพัฒนาทักษะของผู้เรียนในด้านการปฏิบัติ การกระทำ หรือการแสดงออก โดยอาศัยหลักการที่ว่าทักษะส่วนใหญ่จะประกอบไปด้วยทักษะย่อยๆจำนวนมาก การฝึกให้ผู้เรียนสามารถปฏิบัติทักษะย่อยๆ เหล่านั้นให้ได้ก่อนแล้วค่อยเชื่อมโยงกันไปเป็นทักษะใหญ่ จะช่วยให้นักเรียนสามารถประสบความสำเร็จได้ดีและรวดเร็วมากขึ้น โดยประกอบไปด้วย 5 ขั้นตอน ดังนี้

1. ขั้นสาธิตการกระทำ
2. ขั้นสาธิตทักษะย่อย
3. ขั้นให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติย่อย
4. ขั้นให้เทคนิคและวิธีการ
5. ขั้นให้ผู้เรียนเชื่อมโยงทักษะย่อย ๆ ให้เป็นทักษะที่สมบูรณ์ เพื่อพัฒนาทักษะปฏิบัติ เรื่อง ระบำไก่อ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ให้มีประสิทธิภาพต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์การวิจัย

วัตถุประสงค์ในการวิจัยมีดังนี้

1. เพื่อพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่องระบำไก่อ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80
2. เพื่อศึกษาทักษะปฏิบัตินาฏศิลป์ของนักเรียนหลังจากจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดของเดวิส
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมการเรียนรู้ ตามแนวคิดของเดวิส

1.3 ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้มีขอบเขตในการวิจัยดังต่อไปนี้

1.3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.3.1.1 ประชากรได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2563 โรงเรียนเทศบาลบูรพาพิทยาคาร อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม สังกัดกองการศึกษา เทศบาลเมืองมหาสารคาม มีนักเรียนทั้งหมด 4 ห้อง รวมนักเรียนจำนวน 131 คน

1.3.1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/4 จำนวน 31 คน จำนวน 1 ห้อง

1.3.2 เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัย

เนื้อหาที่นำมาใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ยึดตามหลักสูตร กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (สาระนาฏศิลป์) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในหลักสูตรแกนกลางขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2551

มาตรฐานที่ ศ 3.1 เข้าใจและแสดงออกทางนาฏศิลป์อย่างสร้างสรรค์ วิเคราะห์ วิพากษ์วิจารณ์คุณค่านาฏศิลป์ ถ่ายทอดความรู้สึก ความคิดอย่างอิสระ ชื่นชม และประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

มาตรฐานที่ ศ 3.2 เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างนาฏศิลป์ ประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม เห็นคุณค่าของนาฏศิลป์ที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทยและสากล

โดยมีเนื้อหา เรื่อง ระบำไก่ ได้จัดทำแผน 6 แผน แผนละ 2 ชั่วโมง รวม 12 ชั่วโมง

1.3.3 ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

1.3.3.1 ตัวแปรต้น ได้แก่ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ตามแนวคิดของเดวีส์

1.3.3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ทักษะปฏิบัตินาฏศิลป์ ความพึงพอใจของนักเรียน

1.3.4 ระยะเวลา

ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2563

1.3.5 สถานที่

โรงเรียนเทศบาลบูรพาพิทยาคาร อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม สังกัดกองการศึกษา เทศบาลเมืองมหาสารคาม

1.4 นิยามศัพท์เฉพาะ

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ตามแนวคิดของเดวีส์ หมายถึง การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ทักษะปฏิบัตินาฏศิลป์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยการนำแนวคิดของเดวีส์ ที่เน้นทักษะส่วนใหญ่ ประกอบด้วยทักษะย่อย ๆ จำนวนมาก เพื่อฝึกให้ผู้เรียนสามารถทำทักษะย่อย ๆ เหล่านั้นได้ก่อน แล้วค่อยเชื่อมโยงต่อกันเป็นทักษะใหญ่ จะช่วยให้ผู้เรียนประสบผลสำเร็จได้ดีและรวดเร็วขึ้น ซึ่งผู้วิจัยได้นำมาทดลองในการวิจัยในครั้งนี้แบ่งขั้นตอนออกเป็น 5 ขั้นตอนดังนี้

1. ขั้นสาธิตทักษะหรือการปฏิบัติ หมายถึง กิจกรรมกระตุ้นนักเรียนให้เกิดความสนใจในเนื้อหาและกิจกรรมในบทเรียน ประกอบการจัดการเรียนรู้ที่เน้นการปฏิบัติเพื่อให้ผู้เรียนได้เห็นการปฏิบัติในภาพรวมก่อน โดยครูผู้สอนจะสาธิตให้ผู้เรียนดูตั้งแต่ต้นจนจบ

2. ขั้นสาธิตและให้ผู้เรียนปฏิบัติทักษะย่อย หมายถึง ขั้นกิจกรรมที่จัดให้นักเรียนได้รับรู้และเข้าใจในการปฏิบัติกิจกรรม โดยครูผู้สอนจะสาธิตส่วนย่อยๆทีละส่วนให้ผู้เรียนสังเกตและทำความเข้าใจ ผู้เรียนจะตามไปที่ละส่วนๆในแต่ละขั้นตอน

3. ขั้นให้ผู้เรียนปฏิบัติทักษะย่อย หมายถึง ขั้นที่ผู้เรียนลงมือปฏิบัติทักษะย่อยโดยไม่มีการสาธิตหรือมีแบบอย่างให้ดู หากติดขัดจุดใด ครูผู้สอนควรให้คำชี้แนะ และช่วยแก้ไขจนกระทั่งผู้เรียนทำได้ เมื่อปฏิบัติได้แล้วผู้สอนจึงเริ่มสาธิตทักษะย่อยส่วนต่อไป และให้ผู้เรียนปฏิบัติทักษะย่อยนั้นจนทำได้ ทำเช่นนี้เรื่อยไปจนกระทั่งครบทุกส่วน

4. ขั้นให้เทคนิควิธีการ หมายถึง เป็นกิจกรรมที่ให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติด้วยตนเอง โดยมีครูผู้สอนคอยให้คำแนะนำ และชี้แนะแนวทางการปฏิบัติ

5. ขั้นให้ผู้เรียนเชื่อมโยงทักษะย่อยเป็นทักษะที่สมบูรณ์ หมายถึง เมื่อผู้เรียนสามารถปฏิบัติแต่ละส่วนได้แล้ว จึงให้ผู้เรียนปฏิบัติทักษะย่อย ๆ ต่อเนื่องกันตั้งแต่ต้นจนจบและฝึกปฏิบัติหลาย ๆ ครั้ง จนกระทั่งสามารถปฏิบัติทักษะที่สมบูรณ์ได้อย่างชำนาญ ผลที่ผู้เรียนจะได้รับจากการเรียนตามรูปแบบผู้เรียนจะสามารถปฏิบัติทักษะได้เป็นอย่างดีและมีประสิทธิภาพ

ประสิทธิภาพของกิจกรรมการเรียนรู้ หมายถึง คุณภาพของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัตินาฏศิลป์ เรื่อง ระเบียบท่า สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ 80/80

80 ตัวแรก (E_1) หมายถึง ประสิทธิภาพที่ได้จากการเก็บคะแนนทักษะปฏิบัติระหว่างเรียนของนักเรียนโดยใช้เกณฑ์ร้อยละ 80

80 ตัวหลัง (E_2) หมายถึง ประสิทธิภาพของผลลัพธ์ที่ได้มาจากค่าเฉลี่ยของคะแนนที่นักเรียนสามารถปฏิบัติท่าทำได้ ยึดเกณฑ์ร้อยละ 80

ทักษะปฏิบัตินาฏศิลป์ หมายถึง การสอนปฏิบัติท่าทางต่างๆในรูปแบบการรำทางนาฏศิลป์ โดยอาศัยการฝึกฝนและปฏิบัติอย่างต่อเนื่องตามขั้นตอนหรือตามวิธีการเรียนการสอนที่ครูผู้สอนได้จัดทำขึ้น โดยผู้เรียนจะต้องสามารถปฏิบัติท่าการแสดงชุดระเบียบท่าได้ตั้งแต่ต้นจนจบได้และต้องสามารถรำให้ถูกต้องและรำลงตามจังหวะตามที่ครูผู้สอนได้สอนไป ยึดเกณฑ์การประเมินแบบรูปรีด

ความพึงพอใจ หมายถึง การแสดงความรู้สึกหรือความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมการเรียนรู้ ตามแนวคิดของเดวิส เรื่องระเบียบท่า โดยการใช้แบบสอบถามความพึงพอใจโดยแบ่งเป็น 5 ระดับ จำนวน 15 ข้อ ในลักษณะของคำถามและให้นักเรียนเลือกระดับความพึงพอใจในคำถามข้อนั้นๆ

1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. นักเรียนมีความรู้และสามารถปฏิบัติทำรายการแสดงชุด ระบายไก่ อย่างมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และสามารถนำไปปรับใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้
2. เป็นแนวทางให้แก่ครูกลุ่มสาระอื่นๆ ในการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนทักษะปฏิบัติ ให้มีประสิทธิภาพหลากหลายและแปลกใหม่เพิ่มขึ้น
3. โรงเรียนได้แนวทางในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ นาฏศิลป์ในระดับดีขึ้น

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

บทที่ 2

การทบทวนวรรณกรรม

ในการวิจัย เรื่อง การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดของเดวีส์ ที่ส่งเสริมทักษะปฏิบัติ นาฏศิลป์ เรื่อง ระบำไก่ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาค้นคว้า เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังต่อไปนี้

1. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระนาฏศิลป์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
2. ความรู้นาฏศิลป์ไทย
3. นาฏยศัพท์และภาษาท่าเบื้องต้น
4. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติตามแนวคิดของเดวีส์
5. การวัดและประเมินผลทักษะปฏิบัตินาฏศิลป์
6. แผนการจัดการเรียนรู้
7. การหาประสิทธิภาพ
8. ความพึงพอใจ
9. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
10. กรอบแนวคิด

2.1 หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระนาฏศิลป์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

2.1.1 หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้ปรับปรุงหลักสูตรจากเดิมคือหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2544 ได้แก่

2.1.1.1 วิสัยทัศน์

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคน ซึ่งเป็นกำลังของชาติ ให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุลทั้งด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทย และเป็นพลโลก ยึดมั่นในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีความรู้และทักษะพื้นฐาน รวมทั้งเจตคติที่จำเป็นต่อการศึกษาต่อ การประกอบอาชีพ และการศึกษา

ตลอดชีวิตโดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญบนพื้นฐานความเชื่อว่าทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ

2.1.1.2 หลักการ

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานมีหลักการที่สำคัญดังนี้

- 1) เป็นหลักสูตรการศึกษาเพื่อความเป็นเอกภาพของชาติมีจุดหมายและมาตรฐานการเรียนรู้เป็นเป้าหมายสำหรับพัฒนาเด็กและเยาวชนได้มีความรู้ทักษะเจตคติและคุณธรรมบนพื้นฐานของความเป็นไทยควบคู่กับความเป็นสากล
- 2) เป็นหลักสูตรการศึกษาเพื่อปวงชนที่ประชาชนทุกคนมีโอกาสได้รับการศึกษาอย่างเสมอภาคและมีคุณภาพ
- 3) เป็นหลักสูตรการศึกษาที่สนองการกระจายอำนาจให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่น
- 4) เป็นหลักสูตรการศึกษาที่มีโครงสร้างยืดหยุ่นทั้งด้านสาระการเรียนรู้เวลาและการจัดการเรียนรู้
- 5) เป็นหลักสูตรการศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
- 6) เป็นหลักสูตรการศึกษาสำหรับการศึกษาในระบบนอกระบบและตามอัธยาศัยครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมายสามารถเทียบโอนผลการเรียนรู้และประสบการณ์

2.1.1.3 จุดมุ่งหมาย

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข มีศักยภาพในการศึกษาต่อและประกอบอาชีพ จึงกำหนดเป็นจุดมุ่งหมายเพื่อให้เกิดกับผู้เรียนเมื่อจบการศึกษาขั้นพื้นฐานดังนี้

- 1) มีคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ เห็นคุณค่าของตนเองมีวินัย ปฏิบัติตนตามหลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือ ยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
- 2) มีความรู้ ความสามารถในการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา การใช้เทคโนโลยี และมีทักษะชีวิต
- 3) มีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี มีสุขนิสัยและรักการออกกำลังกาย
- 4) มีความรักชาติ มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและพลโลก ยึดมั่นในวิถีชีวิตและการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
- 5) มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย การอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม มีจิตสาธารณะที่มุ่งทำประโยชน์และสร้างสิ่งที่ดีงามในสังคม และอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข

2.1.1.4 สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งพัฒนาผู้เรียน ให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการเรียนรู้ ซึ่งการพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุ มาตรฐานการเรียนรู้ที่กำหนดนั้นจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะสำคัญ 5 ประการ ดังนี้

1) ความสามารถในการสื่อสาร เป็นความสามารถใน การรับและส่งสาร มีวัฒนธรรมในการใช้ภาษาถ่ายทอดความคิด ความรู้ความเข้าใจ ความรู้สึก และทัศนะของตนเอง เพื่อแลกเปลี่ยน ข้อมูลข่าวสาร และประสบการณ์อันจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนา ตนเองและสังคม รวมทั้งการเจรจาต่อรองเพื่อขจัดและลดปัญหา ความขัดแย้งต่างๆ การเลือกรับหรือไม่รับข้อมูล ข่าวสารด้วยหลักเหตุผล และความถูกต้อง ตลอดจนการเลือกใช้วิธีการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ โดยคำนึงถึงผลกระทบที่มีต่อตนเองและสังคม

2) ความสามารถในการคิดเป็นความสามารถในการคิดวิเคราะห์ การคิดสังเคราะห์ การคิดอย่างสร้างสรรค์ การคิดอย่างมีวิจารณญาณและการคิดเป็นระบบเพื่อนำไปสู่การสร้างองค์ความรู้ หรือสารสนเทศเพื่อการตัดสินใจเกี่ยวกับตนเองและสังคมได้อย่างเหมาะสม

3) ความสามารถในการแก้ปัญหาเป็นความสามารถในการแก้ปัญหาและ อุปสรรคต่าง ๆ ที่เผชิญได้อย่างถูกต้องเหมาะสม บนพื้นฐานของหลักเหตุผลคุณธรรมและ ข้อมูลสารสนเทศเข้าใจความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์ต่าง ๆ ในสังคม แสวงหาความรู้ ประยุกต์ความรู้มาใช้ในการป้องกันและแก้ไขปัญหา และมีการตัดสินใจที่มีประสิทธิภาพโดยคำนึงถึง ผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อตนเองสังคมและสิ่งแวดล้อม

4) ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิตเป็นความสามารถในการนำกระบวนการต่าง ๆ ไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน การเรียนรู้ด้วยตนเองการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องการทำงานและการอยู่ร่วมกันในสังคมด้วยการสร้างเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคลการจัดการปัญหาและความขัดแย้งต่าง ๆ อย่างเหมาะสมการปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมและสภาพแวดล้อมและการรู้จักหลีกเลี่ยงพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ที่ส่งผลกระทบต่อตนเองและผู้อื่น

5) ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีเป็นความสามารถในการเลือกและ ใช้เทคโนโลยีด้านต่าง ๆ และมีทักษะกระบวนการทางเทคโนโลยีเพื่อการพัฒนาตนเองและสังคม ในด้านการเรียนรู้การสื่อสารการทำงานการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ถูกต้องเหมาะสมและมีคุณธรรม

2.1.1.5 คุณลักษณะอันพึงประสงค์

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เพื่อให้สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข ในฐานะเป็นพลเมืองไทยและพลโลก ดังนี้

- 1) รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์
- 2) ซื่อสัตย์สุจริต

- 3) วินัย
- 4) ใฝ่เรียนรู้
- 5) อยู่อย่างพอเพียง
- 6) มุ่งมั่นในการทำงาน
- 7) รักความเป็นไทย
- 8) มีจิตสาธารณะ

2.1.1.6 มาตรฐานการเรียนรู้

การพัฒนาผู้เรียนให้เกิดความสมดุล ต้องคำนึงถึงหลักพัฒนาการทางสมองและพหุปัญญา หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานจึงกำหนดให้ผู้เรียนเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ดังนี้

- 1) ภาษาไทย
- 2) คณิตศาสตร์
- 3) วิทยาศาสตร์
- 4) สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
- 5) สุขศึกษาและพลศึกษา
- 6) ศิลปะ
- 7) การงานอาชีพและเทคโนโลยี
- 8) ภาษาต่างประเทศ

2.1.2 กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระนาฏศิลป์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะมุ่งพัฒนาให้ผู้เรียนเกิดความรู้ความเข้าใจมีทักษะวิธีการทางศิลปะเกิดความซาบซึ้งในคุณค่าของศิลปะ ดังนี้

สาระที่ 3 นาฏศิลป์

มาตรฐาน ศ 3.1 เข้าใจ และแสดงออกทางนาฏศิลป์อย่างสร้างสรรค์ วิเคราะห์ วิพากษ์วิจารณ์ คุณค่านาฏศิลป์ ถ่ายทอดความรู้สึก ความคิดอย่างอิสระ ชื่นชม และประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

มาตรฐาน ศ 3.2 เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างนาฏศิลป์ ประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม เห็นคุณค่าของนาฏศิลป์ที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทยและสากล

2.1.2.1 คุณภาพผู้เรียน

1) รู้และเข้าใจการใช้นาฏยศัพท์หรือศัพท์ทางการละครในการแปลความและสื่อสารผ่านการแสดง รวมทั้งพัฒนารูปแบบการแสดง สามารถใช้เกณฑ์ง่าย ๆ ในการพิจารณาคุณภาพการแสดงวิจารณ์เปรียบเทียบกับงานนาฏศิลป์ โดยใช้ความรู้เรื่ององค์ประกอบทางนาฏศิลป์ร่วมจัดการแสดงนำแนวคิดของการแสดงไปปรับใช้ในชีวิตประจำวัน

2) รู้และเข้าใจประเภทละครไทยในแต่ละยุคสมัย ปัจจัยที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงของนาฏศิลป์ไทย นาฏศิลป์พื้นบ้าน ละครไทย และละครพื้นบ้าน เปรียบเทียบลักษณะเฉพาะของการแสดงนาฏศิลป์จากวัฒนธรรมต่าง ๆ รวมทั้งสามารถออกแบบและสร้างสรรค์อุปกรณ์เครื่องแต่งกายในการแสดงนาฏศิลป์และละคร มีความเข้าใจ ความสำคัญบทบาทของนาฏศิลป์และละครในชีวิตประจำวันตารางที่ 2.1

2.1.2.2 ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง

สาระที่ 3 นาฏศิลป์

มาตรฐาน ศ 3.1 เข้าใจ และแสดงออกทางนาฏศิลป์อย่างสร้างสรรค์ วิเคราะห์ วิพากษ์วิจารณ์ คุณค่านาฏศิลป์ ถ่ายทอดความรู้สึก ความคิดอย่างอิสระ ชื่นชม และประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

ตารางที่ 2.1 ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลางชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มาตรฐาน ศ 3.1

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ม. 1	1. อธิบายอิทธิพลของนักแสดงชื่อดังที่มีผลต่อการโน้มน้าวอารมณ์หรือความคิดของผู้ชม	<ul style="list-style-type: none"> - การปฏิบัติของผู้แสดงและผู้ชม - ประวัตินักแสดงที่ชื่นชอบ - การพัฒนารูปแบบของการแสดง - อิทธิพลของนักแสดงที่มีผลต่อพฤติกรรมของผู้ชม
	2. ใช้นาฏยศัพท์หรือศัพท์ทางการละครในการแสดง	<ul style="list-style-type: none"> - นาฏยศัพท์หรือศัพท์ทางการละครในการแสดง - ภาษาท่า และการตีบท - ท่าทางเคลื่อนไหวที่แสดงสื่อทางอารมณ์ - ระบายเบ็ดเตล็ด - รวบรวมมาตรฐาน
	3. แสดงนาฏศิลป์และละครในรูปแบบง่าย ๆ	<ul style="list-style-type: none"> - รูปแบบการแสดงนาฏศิลป์ - นาฏศิลป์ - นาฏศิลป์พื้นบ้าน - นาฏศิลป์นานาชาติ

(ต่อ)

ตารางที่ 2.1 (ต่อ)

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ม. 1	4. ใช้ทักษะการทำงานเป็นกลุ่ม ในกระบวนการผลิตการแสดง	- บทบาทและหน้าที่ของฝ่ายต่าง ๆ ในการจัดการแสดง - การสร้างสรรค์กิจกรรมการแสดงที่สนใจ โดยแบ่งฝ่ายและหน้าที่ให้ชัดเจน
	5. ใช้เกณฑ์ง่าย ๆ ที่กำหนดให้ใน การพิจารณาคุณภาพการแสดงที่ชม โดยเน้นเรื่องการใช้เสียงการแสดงท่า และการเคลื่อนไหว	- หลักในการชมการแสดง

สาระที่ 3 นาฏศิลป์

มาตรฐาน ศ 3.2 เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างนาฏศิลป์ ประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม
เห็นคุณค่าของนาฏศิลป์ที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทยและสากล

ตารางที่ 2.2 ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลางชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มาตรฐาน ศ 3.2

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ม. 1	1. ระบุปัจจัยที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงของ นาฏศิลป์ นาฏศิลป์พื้นบ้าน ละครไทย และละครพื้นบ้าน	- ปัจจัยที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลง ของนาฏศิลป์ นาฏศิลป์พื้นบ้าน ละครไทยและละครพื้นบ้าน
	2. ระบุประโยชน์ที่ได้รับจากการแสดงหรือ การชมการแสดงนาฏศิลป์และละคร	- การแสดงนาฏศิลป์และละคร ในวันสำคัญของโรงเรียน

2.2 ความรู้ด้านนาฏศิลป์ไทย

มีผู้เชี่ยวชาญได้ให้ความหมายไว้ ดังนี้

2.2.1 ความหมายของนาฏศิลป์

ฉวีวรรณ กิณางค์ (2521, น. 42) ได้กล่าวไว้ว่า นาฏศิลป์นอกจากจะหมายถึง การฟ้อนรำหรือ การระบำ แล้วยังหมายถึงการร้องเพลงและบรรเลงเข้าร่วมด้วย นาฏศิลป์จึงหมายถึง ศิลปะการละครฟ้อนรำ

จิตร์รัตน์ เกิดหาญ (2555, น. 7) ได้กล่าวไว้ว่า นาฏศิลป์หมายถึงศิลปะในการฟ้อนรำ ซึ่งเป็นสิ่งที่มนุษย์ประดิษฐ์ขึ้นด้วยความประณีตงดงามและมีแบบแผนให้ความบันเทิงอันนุ่มนวล อารมณ์ และความรู้สึกของผู้ชมให้สอดคล้องตาม

นงลักษณ์ ศรีเพ็ญ (2542, น. 9) คำว่านาฏศิลป์นี้ถ้าจะแยกจากกันจะได้ความหมายดังนี้ นาฏ หมายถึงการร่ายรำของโขน ละคร รำ และระบำ ส่วนคำว่า ศิลป์ ในที่นี้หมายถึงสิ่งที่มนุษย์เรา ได้ประดิษฐ์คิดขึ้นหรือปรุงแต่งจากธรรมชาติให้แลดูสวยงามกว่าธรรมชาติที่ได้สร้างสรรค์ไว้

อมร กล้าเจริญ (2526, น. 1-2) ได้กล่าวไว้ว่านาฏศิลป์ เป็นการฟ้อนรำที่มนุษย์ประดิษฐ์ขึ้นจากธรรมชาติด้วยความปราณีตอันลึกซึ้งเพียบพร้อมไปด้วยความวิจิตรบรรจงละเอียดอ่อน นอกจากนี้ยังหมายถึงการฟ้อนรำระบำการเต้นแล้วยังหมายถึงการร้องเพลงและบรรเลงด้วย ฉะนั้น คำว่า นาฏศิลป์ จึงพอสรุปได้ว่าหมายถึงการร่ายรำในสิ่งที่มนุษย์เราได้ปรุงแต่งจากธรรมชาติ ให้สอดคล้องงดงามขึ้นแต่ทั้งนี้ไม่ได้หมายถึงแต่การรำเพียงอย่างเดียวจะต้องมีดนตรีเป็นองค์ประกอบ ด้วยจึงจะช่วยให้สมบูรณ์ตามหลักวิชานาฏศิลป์

ยีนยง บุญฤทธิ์ (2536, น. 99) ได้กล่าวไว้ว่า นาฏศิลป์ หมายถึง การร้องรำทำเพลง ให้ความบันเทิงใจอันประกอบด้วยความโน้มเอียงแห่งอารมณ์และความรู้สึก

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 (2546, น. 576) นิยามคำว่า นาฏศิลป์ หมายถึง ศิลปะแห่งการละคร หรือการฟ้อนรำ

มยุรฉัตร ธรรมวิเศษ (2547, น. 25) ได้กล่าวไว้ว่า นาฏศิลป์ หมายถึง ศิลปะการแสดง ที่มีการเคลื่อนไหวร่างกายทั้งที่ประกอบการร้องเพลงและประกอบดนตรีซึ่งในการจัดการเรียนการสอน นาฏศิลป์รวมถึงการฟ้อนรำ ระบำ โขน และการแสดงละคร

อาคม สายาคม (2525, น. 31) ได้กล่าวไว้ว่า นาฏศิลป์หมายถึงการร่ายรำที่มนุษย์ ได้ปรุงแต่งจากธรรมชาติให้สวยงามขึ้น

สุมิตร เทพวงษ์ (2541, น. 1-2) ได้ให้ความหมายของนาฏศิลป์ไว้ว่า คำว่า นาฏศิลป์ มี ความหมายต่าง ๆ ดังนี้

นาฏศิลป์ หมายถึง ศิลปะแห่งการละคร หรือการฟ้อนรำ นาฏศิลป์ หมายถึง การฟ้อนรำ
นาฏศิลป์ หมายถึง ความชำนาญในการละครฟ้อนรำ

นาฏศิลป์ หมายถึง การร้องรำทำเพลง ให้ความบันเทิงใจ อันประกอบด้วยความโน้มเอียง
แห่งอารมณ์และความรู้สึก

นาฏศิลป์ หมายถึง การฟ้อนรำที่มนุษย์ประดิษฐ์ขึ้นจากธรรมชาติด้วยความประณีต
อันลึกซึ้งเพียบพร้อมไปด้วยความวิจิตรบรรจงอันละเอียดอ่อน นอกจากการหมายถึงการฟ้อนรำ
ระบำ รำ เต้นแล้ว ยังหมายถึงการร้องและการบรรเลงด้วย

นาฏศิลป์ หมายถึง การร้องรำทำเพลง ให้ความบันเทิงใจ อันร่วมด้วยความโน้มเอียง
ของอารมณ์และความรู้สึก ส่วนสำคัญส่วนใหญ่ของนาฏศิลป์อยู่การละครเป็นเอก หากแต่ศิลปะ
ประเภทนี้จำเป็นต้องอาศัยดนตรีและการขับร้องร่วมด้วยเพื่อเป็นการส่งเสริมให้เกิดคุณค่าในศิลปะ
ยิ่งขึ้นตามสภาพหรืออารมณ์ต่าง ๆ กันสุดแต่จุดมุ่งหมาย

นาฏศิลป์ หมายถึง ศิลปะในการฟ้อนรำ หรือความรู้แบบแผนของการฟ้อนรำ
เป็นสิ่งที่มนุษย์ประดิษฐ์ขึ้นด้วยความประณีตงดงามมีแบบแผนให้ความบันเทิงอันโน้มเอียงอารมณ์และ
ความรู้สึกของผู้ชมให้คล้อยตามศิลปะประเภทนี้ต้องอาศัยการบรรเลงดนตรีและการขับร้องเข้าร่วมด้วย
เพื่อส่งเสริมให้เกิดคุณค่ายิ่งขึ้นแต่ความหมายที่เข้าใจกันทั่วไปคือศิลปะของการร้องรำทำเพลง

จึงสรุปได้ว่า นาฏศิลป์ หมายถึง ศิลปะการฟ้อนรำที่เลียนแบบธรรมชาติโดยการประดิษฐ์
ท่าทางการเคลื่อนไหวร่างกายอย่างงดงามอ่อนช้อยประกอบการบรรเลงดนตรีและการขับร้อง

2.2.2 ประวัติความเป็นมาของนาฏศิลป์ไทย

อรุณรัตน์ ขมวัฒนา (2556, น. 12) ได้กล่าวว่า นาฏศิลป์ เป็นศิลปะแห่งการละครและ
ฟ้อนรำ ประกอบไปด้วยศิลปะ 3 ประการ ฟ้อนรำ การดนตรี และการขับร้อง รวมเข้าด้วยกัน
นาฏศิลป์ไทยเกิดขึ้นจากอารมณ์ ความรู้สึก และความเชื่อต่าง ๆ เช่น ความสุขหรือความทุกข์
ซึ่งสะท้อนออกมาเป็นท่าทางแบบธรรมชาติและ ประดิษฐ์ขึ้นเป็นท่าทางและลีลาการฟ้อนรำหรือ
เกิดจากลัทธิความเชื่อในการนับถือสิ่งศักดิ์สิทธิ์ เทพเจ้า โดยแสดงความเคารพบูชาด้วยการเต้นรำ
ขับร้อง ฟ้อนรำ เพื่อความพึงพอใจ การแสดงรำกึ่งไม้เงินทอง นอกจากนี้นาฏศิลป์ไทยยังได้รับอิทธิพล
จากแบบแผนหรือแนวคิดของชาวต่างชาติเข้ามาผสมผสานด้วย เช่น วัฒนธรรมอินเดียเกี่ยวกับ
วรรณกรรมที่เป็นเรื่องของเทพเจ้าและตำนานการฟ้อนรำ โดยผ่านเข้าสู่ประเทศไทยทั้งทางตรงและ
ทางอ้อม คือ ผ่านชนชาติขวและเขมรก่อนที่จะนำมาปรับปรุงให้เป็นรูปแบบตามเอกลักษณ์ของไทย
เช่น ตัวอย่างของเทวรูปศิลาปางนารายณ์ ที่สร้างเป็นท่าการรำรำของพระอิศวร ซึ่งมีทั้งหมด 108 ท่า
โดยทรงฟ้อนรำครั้งแรกในโลก ณ เมืองมัทราส อินเดียใต้ ปัจจุบันอยู่ในรัฐทมิฬนาฑู นับเป็นคัมภีร์
สำหรับการฟ้อนรำ แต่งโดยพระภคตมุนี เรียกว่า คัมภีร์ภคตนาฏยศาสตร์ ถือเป็นอิทธิพลสำคัญต่อ
แบบแผนการสืบสานและถ่ายทอดนาฏศิลป์ของไทยจนเกิดขึ้นเป็นเอกลักษณ์ของตนเองที่มีรูปแบบ

แบบแผนการเรียนการฝึกหัด จารีต ขนบธรรมเนียม มาจนถึงปัจจุบัน เทวรูปศิลปะปางนารายณ์ อย่างไรก็ตามบรรดาผู้เชี่ยวชาญที่ศึกษาทางด้านนาฏศิลป์ไทยได้สันนิษฐาน ศิลปะด้านนาฏศิลป์ของอินเดีย นี้ได้เผยแพร่เข้ามาสู่ประเทศไทยตั้งแต่ทวารวดีศตวรรษที่ ๖-๗ พ.ศ. 1800 ซึ่งเป็นระยะที่ไทยเริ่มก่อจากหนังสือลักษณะไทยศิลปะการแสดงได้กล่าวว่า มีผู้รู้หลายท่านพยายามที่จะผลจาก ประเทศอินเดียเข้ามาครอบงำ หรือคนไทยได้จดจำทำทางต่าง ๆ ในจะในการฟ้อนรำของตนเอง และได้มีการพัฒนาทำรำและละครไทยมาเรื่อย ๆ จนถึงปัจจุบัน

2.2.3 องค์ประกอบของนาฏศิลป์

จิตติรัตน์ เกิดหาญ (2555, น. 7) ได้กล่าวไว้ว่า องค์ประกอบของนาฏศิลป์มีด้วยกันหลายประการ ดังนี้

1. ลีลาท่ารำ เป็นท่าทางที่แสดงออกทางร่างกายที่สวยงามซึ่งมนุษย์เป็นผู้คิดค้นขึ้นมา
2. จังหวะ เป็นส่วนประกอบของบทเพลง ในการเรียนนาฏศิลป์นั้น จังหวะเป็นสิ่งจำเป็นมาก ผู้ที่เรียนนาฏศิลป์จะต้องเข้าใจจังหวะเป็นอย่างดีถ้าผู้เรียนหรือผู้รำ ไม่เข้าใจจังหวะก็จะทำให้เกิดจังหวะ เรียกว่า บอดจังหวะ
3. เนื้อร้องและทำนองเป็นสิ่งที่จำเป็นและต้องมีการสอดคล้องกันระหว่าง เนื้อร้อง ทำนอง และท่ารำ เพราะสามสิ่งนี้จะต้องรวมกันเป็นหนึ่งเพื่อเป็นสื่อที่ถ่ายทอดให้ผู้ชมเข้าใจได้เป็นอย่างดี
4. เครื่องดนตรี การแสดงนาฏศิลป์ เครื่องดนตรีถือเป็นสิ่งจำเป็น มากที่จะต้องมี เพราะเครื่องดนตรีเป็นอุปกรณ์ที่คอยบอกจังหวะให้กับนักแสดงนางรำและผู้ขับร้อง เพลง อีกทั้งยังช่วยเสริมให้การแสดงนั้นสมจริงและสนุกสนานยิ่งขึ้น
5. การแต่งกาย เครื่องแต่งกายถือเป็นสิ่งจำเป็นอีกสิ่งหนึ่งในการแสดงนาฏศิลป์ เพราะเครื่องแต่งกายถือเป็นสิ่งที่บ่งบอกได้ถึงยศบรรดาศักดิ์หรือตัวตนที่ผู้แสดงกำลังรับบทบาทนั้นอยู่ โดยเฉพาะชนจะมีเครื่องแต่งกายที่บ่งชี้ให้ผู้ชมได้ทราบถึงตัวละครได้ดีที่สุด
6. การแต่งหน้า เมื่อนักแสดงได้สวมใส่เครื่องแต่งกายเรียบร้อยแล้วการแต่งหน้า ก็คือสิ่งที่สำคัญอีกสิ่งหนึ่งที่ขาดไม่ได้เพราะการแต่งหน้าสามารถปกปิดจุดบกพร่องของผู้แสดงได้และยังสามารถอำพรางนักแสดงกับบทบาทที่ได้รับ เช่น นักแสดงเป็นวัยรุ่นแต่ต้องแสดงเป็นคนแก่ การแต่งหน้าก็สามารถช่วยให้นักแสดงวัยรุ่นคนนั้นดูแก่ได้เป็นต้น
7. อุปกรณ์การแสดง เป็นอีกองค์ประกอบหนึ่งที่ขาดไม่ได้สำหรับการแสดงนาฏศิลป์ เพราะการแสดงนาฏศิลป์บางชุดจำต้องมีอุปกรณ์ เช่น ฟ้อนรุ่ม อุปกรณ์การแสดงของฟ้อนรุ่มก็ คือ ร่ม เป็นต้น

ดุซงญอ มีป้อม (2557, น. 50-52) องค์ประกอบนาฏศิลป์ ประกอบด้วย

1. ผู้แสดง คือ ผู้ที่ถ่ายทอดเรื่องราว ความรู้สึกของการแสดงผ่านทางสีหน้า แววตา และลีลาท่ารำให้ผู้ชมได้รับรู้เรื่องราวในการแสดงผู้แสดงต้องเป็นผู้มีความสามารถในการแสดงอารมณ์ ความรู้สึกให้ผู้ชมเกิดอารมณ์คล้อยตามได้นอกจากนี้ผู้แสดงที่ดีจะต้องตรงต่อเวลา มีความรับผิดชอบ

หมั่นฝึกซ้อม และพัฒนาตัวเองอยู่เสมอ มีมารยาทที่ดี รู้จักนอบน้อม และมีสัมมาคารวะ เคารพผู้ที่อาวุโสกว่า

2. ลีลาท่ารำ คือ การเคลื่อนไหวร่างกายอย่างมีแบบแผนและสวยงามจากการประดิษฐ์สร้างสรรค์ของมนุษย์ เป็นสื่อระหว่างผู้แสดงกับผู้ชม การแสดงนาฏศิลป์ไทยลีลาท่ารำถือว่ามีความสำคัญเพราะในการแสดงละคร รำ ระเบียบต่าง ๆ อาจใช้ท่ารำในการสื่อความหมายแทนการพูด เช่น ท่าตัวเราก็จะใช้มือซ้ายจับเข้าอก ท่ารักก็จะนำมือทั้ง 2 ข้างมาประสานกันที่หน้าอก เป็นต้น หรือใช้ลีลาท่ารำสื่อถึงสภาพ วิถีชีวิตของชาวบ้าน การประกอบอาชีพ ต่าง ๆ โดยประดิษฐ์ปรุงแต่งให้มีความสวยงาม อ่อนช้อย เช่น นำท่าดั่งไหม ท่าสาวไหม ท่าล้างไหม ท่าเลือกไหม ท่าทอผ้า มาประดิษฐ์เป็นลีลาท่ารำเพื่อ สื่อวิถีชีวิตการทอผ้า เรียกว่า การแสดง ชุดฟ้อนสาวไหม เป็นต้น

3. ดนตรี ดนตรีนั้นเกิดขึ้นมาช้านานก่อนที่มนุษย์จะรู้จักการประดิษฐ์เครื่องดนตรี มาประกอบเป็นจังหวะทำนอง ดนตรีนั้นเกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ เช่น เสียงของน้ำตก เสียงฟ้าร้อง เสียงนกร้อง เสียงลมพัด เป็นต้น ซึ่งเสียงต่าง ๆ เหล่านี้หากนำมาเรียบเรียงให้ดีก็จะเกิดความไพเราะได้เหมือนกัน ดนตรีมีส่วนช่วยทำให้การแสดงนั้นสนุกสนาน เพลิดเพลิน และเป็นการสร้างบรรยากาศในการแสดง

4. จังหวะ เป็นการแบ่งเวลาที่ดำเนินไปอย่างสม่ำเสมอ ซึ่งกำหนดด้วยเครื่องดนตรีชนิดต่าง ๆ เช่น ฆ้อง กรับ กลองประเภทต่าง ๆ แบ่งจังหวะสามัญออกเป็นจังหวะช้า ปานกลาง และเร็ว ภาษาดนตรีเรียกว่า จังหวะสามชั้น สองชั้น และชั้นเดียว การนำมาบรรเลงประกอบ การแสดงนาฏศิลป์นิยมใช้จังหวะสองชั้นและชั้นเดียว ซึ่งผู้แสดงนาฏศิลป์ต้องเข้าใจและฟังจังหวะ ได้ถูกต้อง หากผู้แสดงไม่รู้จังหวะและปฏิบัติท่ารำไม่ตรงจังหวะ จะทำให้การแสดงนั้นไม่ถูกต้อง และไม่สวยงาม

5. ทำนอง หมายถึง ระเบียบเสียงสูงต่ำซึ่งมีจังหวะเสียงสั้น-ยาว ในการแสดงนาฏศิลป์ไทย ประเภทต่าง ๆ จะใช้ทำนองเพลงประกอบในการแสดงลีลาท่ารำเพื่อสื่อความหมายและถ่ายทอด อารมณ์เพลงไปสู่ผู้ชม และในทำนองเพลงนี้อาจเป็นการบรรเลงดนตรีล้วนหรือมีบทเพลงประกอบก็ได้

6. บทเพลง หมายถึง คำประพันธ์สำหรับขับร้องประกอบท่วงทำนองเพลง เช่น บทเพลงในการแสดงนาฏศิลป์ไทยชุดระบำพันธุ์นารี ระเบียบกาดานินหาร ระเบียบเทพบันเทิง เป็นต้น

7. การแต่งกาย เครื่องแต่งกายในการแสดงนาฏศิลป์นั้นเป็นอีกหนึ่งองค์ประกอบที่มีความสำคัญเป็นตัวกำหนดรูปแบบลักษณะการแสดงประกอบด้วยเสื้อผ้าและเครื่องประดับ เช่น การแต่งกายประเภทยืนเครื่อง เครื่องแต่งกายจะมีความวิจิตรบรรจงสวยงามบ่งบอกถึงประเภท และลักษณะของตัวละคร เป็นต้นว่า การแต่งกายของตัวละครโขนพระรามแต่งกายยืนเครื่องพระ แขนยาวสีเขียว ศีรษะสวมขมา พระลักษมณ์แต่งกายยืนเครื่องพระ แขนยาวสีเหลือง ศีรษะสวมขมา ทศกัณฐ์จะต้องสวมศีรษะโขน เป็นต้น

8. การแต่งหน้า การแต่งหน้าประกอบในการแสดงเป็นการช่วยปกปิดจุดบกพร่องให้กับตัวละคร เพื่อให้ผู้แสดงดูสวยงามหรือการแต่งหน้าเพื่อช่วยอำพรางใบหน้าเพิ่มความสมจริง

9. อุปกรณ์การแสดง เป็นสิ่งที่ช่วยให้การแสดงนั้นดูสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น ทำให้ผู้ชมไม่ต้องใช้จินตนาการมากในการชมการแสดงการแสดงบางชุดผู้แสดงจะถืออุปกรณ์ประกอบการรำ ซึ่งต้องถูกต้องตามแบบแผนที่กำหนด มีความสวยงามประณีต เช่น การแสดงฉุยฉายกระถางผู้แสดงจะถือโคมฉุย ฉายลักษณะเป็นรูปสี่เหลี่ยม ประกอบการแสดงคนละ 1 คู่ เป็นต้น

สรุปได้ว่าองค์ประกอบของนาฏศิลป์ มีความจำเป็นอย่างยิ่งเพราะจะช่วยให้การแสดงมีความสมบูรณ์มากขึ้นหากขาดองค์ประกอบในข้อใดข้อหนึ่งไปการแสดงจะไม่สมบูรณ์เกิดความบกพร่องในการแสดง

2.2.4 ประเภทของนาฏศิลป์ไทย

รำ มีนักวิชาการได้ให้ความหมายไว้ว่าดังนี้

วิมลศรี อุปรมัย (2549, น. 60) ได้กล่าวว่า รำ หมายถึงการใช้ศิลปะของมือและแขนเป็นหลักซึ่งการรำทุกชนิดต้องประกอบด้วยดนตรีอย่างหนึ่งและการประกอบอย่างหนึ่งทางหลักการวิชาละคร เรียกว่า การรำหน้าพากย์และการรำบท

อาภรณ์ มนตรีศาสตร์ และจาดุรงค์ มนตรีศาสตร์ (2527, น. 74) ได้กล่าวว่า การรำนี้ได้แก่ศิลปะแห่งการรำเดี่ยวรำคู่ รำประกอบเพลง รำอาวูธ รำทำบท หรือใช้บทถือกันว่าผู้ที่จะต้องเป็นผู้ที่มีฝีมือสูง

ดุชฎี มีป้อม (2557, น. 67) ได้กล่าวว่า รำ คือ การแสดงที่มุ่งเน้นความสวยงามในการเคลื่อนไหวร่างกายเป็นการแสดงฝีมือในการรำรำที่เน้นการใช้แขนมือและท่าทางต่าง ๆ แบ่งออกเป็น 2 ประเภทคือรำเดี่ยวและรำคู่ ดังนี้

1. รำเดี่ยวคือการแสดงที่มีผู้นำคนเดียวผู้แสดงจะต้องมีความสามารถในการรำรำที่สวยงามเพราะเป็นการอวดฝีมือของผู้แสดง ได้แก่ รำฉุยฉายพราหมณ์ รำฉุยฉายเบญจกาย รำฉุยฉายวันทอง รำปลายชุมพล รำกรีช เป็นต้น

2. รำคู่คือการรำที่ใช้ผู้รำ 2 คนนิยมแสดงในการเบิกโรงละคร เช่น รำประเลง รำกิ่งไม้เงินทอง เป็นต้น

อรรวรรณ ขมวัฒนา (2556, น. 24) ได้กล่าวว่า รำ หมายถึง ศิลปะแห่งการรำรำที่มีผู้แสดงตั้งแต่ 1-2 คนขึ้นไปมีลักษณะการแต่งกายตามรูปแบบของการแสดงไม่เล่นเป็นเรื่องราวอาจมีบทขับร้องประกอบการรำเข้ากับทำนองเพลงดนตรีมีกระบวนท่ารำ เช่น การดำเดี่ยว การรำคู่ การรำอาวูธ รำคู่จะต่างกับระบำเนื่องจากท่ารำจะมีความเชื่อมโยงสอดคล้องต่อเนื่องกันและเป็นบทเฉพาะสำหรับผู้แสดงนั้น ๆ เช่น รำแม่บท รำวงมาตรฐาน รำปลายชุมพล รำเชิญพระขวัญ

จากที่กล่าวมาสามารถสรุปได้ว่า รำเป็นการเคลื่อนไหวร่างกายตามจังหวะหรือบทร้อง โดยจะประกอบไปด้วยทั้งการรำเดี่ยวและ การรำเป็นคู่

ระบำ นักวิชาการได้กล่าวไว้ดังนี้

ปราณี สำราญวงศ์ (2525, น. 77) ได้กล่าวว่า ระบำ คือ ศิลปะการพ้อนรำที่มุ่งหมายเพียงเพื่อความงดงามของศิลปะการรำที่แสดงเป็นหมู่เป็นชุดไม่ดำเนินเป็นเรื่องราวเพื่อความรื่นเริงบันเทิงใจ

พาณี สีสวย (2526, น. 96) ได้กล่าวว่า ระบำ แบ่งออกเป็น 2 ชนิด ได้แก่

1. ระบำมาตรฐาน หมายถึง ระบำที่ประกอบด้วยท่ารำ คำร้องและเพลงหน้าพาทย์ ตามแบบนาฏศิลป์ไทยซึ่งปรมาจารย์ทางนาฏศิลป์ได้กำหนดไว้และเป็นที่ยอมรับกันทั่วไปลักษณะการแต่งกายเป็นแบบยืนเครื่อง ซึ่งหมายถึงการแต่งกายแบบตัวพระและตัวนาง เช่น ระบำพรหมศาสตร์ ระบำย่องหงิด ระบำดาวดึงส์ ระบำสี่บท ระบำกฤดาภินิหาร

2. ระบำที่ปรุงแต่งขึ้น หมายถึงการแสดงที่ได้รับการปรุงแต่งประดิษฐ์คิดค้นขึ้นมาใหม่ตามความต้องการเพื่อใช้ประกอบการแสดงโขนละคร หรือประดิษฐ์เป็นชุดเบ็ดเตล็ดชุดเหล่านี้ ได้แก่ ระบำชุมนุมเผ่าไทย ระบำโบราณคดี ระบำดอกบัว นอกจากนี้ยังมีระบำสัตว์ ระบำมิตรสัมพันธ์ ระบำศรีวิชัยอันเป็นการแสดงถึงความพร้อมความเข้มแข็งความสวยงาม

อรวรรณ ขมวัฒนา (2556, น. 24) ได้กล่าวว่า ระบำ หมายถึง ศิลปะแห่งการรำรำที่มีผู้แสดงตั้งแต่ 2 คนขึ้นไปมีลักษณะการแต่งกายและกระบวนการทำร้ายรำคล้ายคลึงกันไม่เล่นเป็นเรื่องราวอาจมีบทร้องประกอบการรำเข้ากับทำนองเพลงดนตรีระบำแบบมาตรฐานมักบรรเลงด้วยวงปี่พาทย์การแต่งกายนิยมแต่งกายยืนเครื่องพระนางหรือแต่งแบบนางในราชสำนัก เช่น ระบำสี่บท ระบำกฤดาภินิหาร ระบำฉิ่ง ระบำเทพบันเทิง เป็นต้น

ดุชฎี มีป้อม (2557, น. 66) ได้กล่าวว่า ระบำ เป็นศิลปะของการรำรำที่มีผู้แสดงตั้งแต่ 2 คนขึ้นไปใช้เพลงบรรเลงประกอบทั้งที่มีเนื้อร้องและไม่มีเนื้อร้องมีทำนองและจังหวะเน้นความสมดุล และการใช้พื้นที่เวทีเกิดความสวยงามคำนึงถึงความพร้อมเพียงการแปรแถวและการแต่งกาย ระบำบางชุดอาจจะมีการใช้อุปกรณ์ประกอบในการแสดงด้วย เช่น กริช ดอกไม้ โคม เป็นต้น ระบำแบ่งออกเป็น 2 ประเภทคือ ระบำมาตรฐาน และระบำเบ็ดเตล็ด

1. ระบำมาตรฐาน ผู้แสดงจะแต่งกายยืนเครื่องพระนางลีลาท่ารำจะมีแบบแผน สืบทอดมาเป็นเวลาช้านาน จนถึงเป็นแบบฉบับ เช่น ระบำดาวดึงส์ ระบำสี่บท ระบำเทพบันเทิง ระบำกฤดาภินิหาร ระบำย่องหงิด เป็นต้น

2. ระบำเบ็ดเตล็ด เป็นระบำที่ปรับปรุงขึ้นใหม่หรือประดิษฐ์โดยคำนึงถึงจุดประสงค์ของการแสดง และความเหมาะสมของผู้แสดงซึ่งมีอยู่มากมายหลายชุด เช่น ระบำโบราณคดี ระบำนพรัตน์ ระบำชุมนุมเผ่าไทย ระบำเรียนแบบท่าทางสัตว์ต่าง ๆ เช่น ระบำไก่ ระบำม้าระบำฤๅษะระบำฤๅษะเรไร เป็นต้น ระบำที่แสดงถึงความสัมพันธ์ของไทยและต่างชาติ เช่น ระบำไทยจีนระบำอาเซียน เป็นต้น

ระบำต่าง ๆ เหล่านี้บางชุดอาจแทรกหรือประกอบอยู่ในการแสดงละครเรื่องต่าง ๆ ต่อมาได้นำมาจัดแสดงเป็นชุดเอกเทศแต่บางชุดเป็นชุดที่ประดิษฐ์ขึ้นเป็นระบำโดยเฉพาะ

สรุปได้ว่า ระบำ หมายถึง การแสดงที่ใช้นักแสดงจำนวนมากหรือตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป เน้นการรำแบบพร้อมเพียงสวยงาม มีการแปรแถว เน้นเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันเปรียบดั่งว่าใช้ผู้แสดงเพียงคนเดียว

โขน มีนักวิชาการได้ให้ความหมายไว้ว่าดังนี้

ธนิต อยู่โพธิ์ (2531, น. 23) โขน เป็นมหานาฏกรรมที่มีศิลปะเป็นแบบแผนสืบมาแต่ราวพุทธศตวรรษที่ 20 นับเป็นการละเล่นที่มีเอกลักษณ์ตัวเอง นิยมแสดงกันมาทุกยุคสมัย จากหลักฐานทางวิชาการทำให้ทราบว่าชั้นแรกคงจะปรับปรุงมาจากการเล่นชกนาटकคัมภีร์ การเล่นกระบี่กระบองและหนังใหญ่ เมื่อเป็นเช่นนี้จึงทำให้โขนกลายเป็นศูนย์รวมของศิลปะหลายประเภท เมื่อศิลปะดังกล่าวรวมตัวกันแล้ว โขนจึงได้มีการปรับปรุงแก้ไขให้ประณีตงดงามขึ้นตามลำดับทั้งวิธีแสดง คำพากย์ เจรจา การขับร้องและเพลงที่ใช้บรรเลงที่เรียกว่า “เพลงหน้าพาทย์” ตลอดจน กระทบวงดนตรีประกอบการแสดงโขน

ปัญญา นิตยสุวรรณ (2525, น. 67) ได้กล่าวว่า การแสดงโขนแต่เดิมผู้แสดง โขนต้องสวมหัวโขนปิดหน้าทั้งหมด จึงมีผู้พูดแทน ซึ่งเรียกว่า “ผู้พากย์เจรจา” ครั้นต่อมาได้มีการปรับปรุงให้ผู้แสดงซึ่งสมมติเป็นเทพบุตร เทพธิดาและมนุษย์ชายหญิง สวมเครื่องประดับศีรษะไม่ ต้องปิดหน้าเครื่องประดับศีรษะเปิดหน้าสามารถพูดได้เองแต่ก็ยังคงรักษาประเพณีเดิมเอาไว้คือต้องมีผู้พากย์เจรจาทิ้งนี้ยกเว้นตัวตลกและเภาซึ่งบางคนที่เจรจาเองเพราะถือเป็นเอกลักษณ์อยู่แล้ว

ธนิต อยู่โพธิ์ (2500, น. 26) ได้กล่าวว่า โขน ยังมีปรากฏในภาษาเขมรว่า “โชล” อีกด้วยและได้อธิบายความหมายไว้ว่า เป็นละครผู้ชายแสดงเรื่องรามเกียรติ์ คำอธิบายนี้ตรงกับ ความหมายของคำว่า “โขน” ในภาษาไทยซึ่งหมายถึง การแสดงที่ผู้แสดงสวมหน้ากากและหัวต่าง ๆ

ปัญญา นิตยสุวรรณ (2525, น. 67) ได้กล่าวว่า ศิลปะแห่งการแสดงโขนนั้นแต่เดิมจะแสดงกลางสนามหญ้าและเรียกว่าโขนกลางแปลง ครั้นต่อมาจึงวิวัฒนาการขึ้นโดยมีการปลูกโรงให้แสดง และพัฒนาการแสดงเป็นระยะ ๆ ตามลำดับ

ดุขฎี มีป้อม (2557, น. 32) ได้กล่าวว่า โขนเป็นนาฏศิลป์ชั้นสูงของไทยเป็นการแสดงที่รวมศิลปะหลายชนิดเข้าด้วยกันจนถึงกำเนิดมาจากการแสดงชกนาटकคัมภีร์หนังใหญ่ กระบี่กระบอง ซึ่งเป็นการแสดงที่มีมาตั้งแต่โบราณเดิมการแสดงโขนผู้แสดงจะสวมหัวโขนปิดหน้าทุกคนยกเว้นตัวตลกที่ต้องพูดบทเจรจาเองต่อมาผู้แสดงที่เป็นพระนาง เทวดา ไม่ต้องสวมหัวโขนปิดหน้ามีคนพากย์และเจรจาแทน เรียกว่า คนพากย์โขน เรื่องที่แสดงคือ เรื่อง รามเกียรติ์ การแต่งกายตามลักษณะ ยักษ์ ลิง มนุษย์

สรุปได้ว่าโขน เป็นนาฏศิลป์หรือการแสดงชั้นสูงของไทย เพราะเป็นการแสดงที่มีประวัติอันยาวนานตั้งแต่บรรพบุรุษที่มีการสืบต่อกันมาจากรุ่นสู่รุ่น เป็นการแสดงที่นักแสดงทุกคนจะต้องแต่งกายยืนเครื่องพระนาง นักแสดงผู้ชายส่วนใหญ่จะสวมหัวโขนในกาแสดงเพื่อให้เข้ากับบทบาทที่ได้รับมีการบรรเลงเพลงด้วยวงปี่พาทย์ มีบทเจรจา บทพากย์ที่เป็นเอกลักษณ์ของการแสดงโขน

2.2.5 วรรณคดีลิลิตพระลอ

พระวรวรเวทย์พิสิฐ (2502) พระลอบเป็นนิยายประจำถิ่นไทยทางภาคเหนือ เกิดขึ้นในแคว้นล้านนาระหว่าง พ.ศ. 1616-1693 ท้องที่ที่สอบสวนได้ความเป็นถิ่นฐานของพระลอบอยู่ในจังหวัดแพร่ และลำปาง ส่วนเมืองสรองอันเป็นเมืองของพระเพื่อนพระแพงนั้น อยู่บริเวณลุ่มแม่น้ำยมตอนเหนือ อำเภอร่องควาง จังหวัดแพร่ เมืองแมนสรวง อันเป็นเมืองของพระลอนั้น เป็นเมืองกาหลงซึ่งอยู่ในเขตอำเภอแจ้ห่ม จังหวัดลำปาง นิยายเรื่องพระลอบนี้ เป็นคำประพันธ์ชนิดลิลิต คือ คำประพันธ์ที่ใช้โคลงกับร้อยสลับกันไป ลิลิตพระลอบเป็นคำประพันธ์ที่ไพเราะ ข้อความกะทัดรัด มีความดีเด่นในการรักษาข้อบังคับในเรื่องฉันทลักษณ์อย่างเคร่งครัด วรรณคดีสโมสรได้ยกย่องว่าลิลิตพระลอบ เป็นยอดหนังสือวรรณคดี ประเภทลิลิต แต่ผู้นิพนธ์ลิลิตพระลอบ ยังเป็นข้อโต้เถียงกันอยู่ ระหว่าง เจ้าฟ้าอภัยสมเด็จพระนารายณ์หาราช สมเด็จพระบรมไตรโลกนาถ วรรณคดีโบราณมักไม่ปรากฏผู้แต่ง เนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับการแสดงชุดระบำไก่อ่ คัดแปลงมาจากร้อย ตอนที่ 61 (พระวรวรเวทย์พิสิฐ, 2502, น. 224-225) พระลอบตามไก่อ่ กล่าวไว้ว่า “ปุกระศัลย์ถึงไก่อ่ไพรพฤษย์ ปุรำลิกถึงไก่อ่ไก่อ่ ก็มา บรู๊ก็คณาก็หมู่ ปุเลือกไก่อ่ตัวงาม ทรงทราวมวยทราวมแรง สร้อยแสงแดงพระพาย ขนเขี้ยวลายยะยับ ปีกสลบเบญจรงค์ เลื่อมลายหงส์สีบบาท ขอบตาชาคพะพริ้ง สิงคัลิ่งหงอนพรายพรรณ ขันขานเสียง เอาใจ เดียวหงอนใสสีระรอง สองเท้าเทียมนพมาศ เพียงฉลุขาทหารง ปุก็ใช้ผงลงแกไก่อ่ ไก่อ่แก้วไซร์ บมิกแก้ว บุกยกหัวองอาจ ผาดผันตีปีกป้อง ร้องเรื่อยเปื่อยฉาดฉาน เสียงขันขานแจ้วแจ้ว ปุสั่งแล้วทุก ประการ มินาน ผาดผืนผยอง...”

กระทรวงธรรมการ ได้กำหนดให้ใช้ลิลิตพระลอบ เป็นแบบเรียนวรรณคดีสำหรับการสอบไล่ประโยคมัธยมบริบูรณ์ ลิลิตพระลอบ เป็นลิลิตโคลงนาฏกรรมความรักแต่งขึ้นอย่างประณีตงดงาม มีความไพเราะของถ้อยคำและเต็มไปด้วยสุนทรียศาสตร์พรรณนาเรื่องด้วยอารมณ์ที่หลากหลายใช้กวีโวหารอย่างยอดเยี่ยมในการบรรยายเนื้อเรื่องที่มีฉากอย่างมากมายหลากหลายอารมณ์ มีแก่นเรื่องแบบรักโคกหรือโคลงนาฏกรรมแฝงแง่คิดถึงสังขารของชีวิตลิลิตพระลอบนี้เคยถูกวิจารณ์อย่างเผ็ดร้อนจากนักวรรณคดีบางกลุ่มเนื่องจากเชื่อว่าเป็นวรรณกรรมที่มอมเมาทางโลกีย์ ลิลิตพระลอบ ที่ได้รับยกย่องจากวรรณคดีสโมสร เมื่อ พ.ศ. 2459 ให้เป็นยอดแห่งลิลิตเป็น เรื่อง รักโคกบรรยายถึงความรักระหว่างพระเอกคือ พระลอบและนางเอกสองคน คือ พระเพื่อน และพระแพง นอกจากนี้ยังกล่าวถึงความรักของหญิงชายอีกสองคู่ คือ นางรีน นางโรย และนายแก้วนายขวัญ พี่เลี้ยงของพระเพื่อนพระแพงและพระลอบตามลำดับ เนื่องจากเมืองเหนือสองเมืองเป็นศัตรูคู่อริไม่ถูกกัน กษัตริย์เมืองแมนสรวงพระองค์หนึ่งทรงพระนามว่า

พระลอคคิลกราช พระองค์ทรงเป็นกษัตริย์ที่มีพระสิริวรกายงดงามหล่อเหลายิ่งจนเป็นที่ปรากฏของหญิงทั้งหลายยังมีเมืองอีกเมืองหนึ่งชื่อว่าเมืองสรองเมืองนี้ปกครองโดยกษัตริย์พิชัยพิชฌุกร กษัตริย์พิชัยพิชฌุกร มีพระราชธิดาอยู่ 2 พระองค์ พระองค์ที่พระนามว่าพระเพื่อนแก้ว พระองค์น้องพระนามว่าพระแพงทอง พระราชธิดา ทั้งสองสาบานกับเจ้าย่าว่าจะแก้แค้นให้เมืองสรอง และถ้าผิดคำสาบานจะต้องตายด้วยคมของอาวุธเพราะปู่ของธิดาทั้งสองพ่ายแพ้ศึกเสียที่สวรรคตเจ้าย่าจึงส่งคนไปสืขอให้พระลอฟังเป็นการพรรณนาความงามของพระเพื่อนกับพระแพ และใช้กฤตยามนต์ (หลอกให้กินสลาบินหรือหมาก) เพื่อให้พระลอมมาแล้วให้ทัพเมืองพะเยาไปตีเมืองมั่นสรวงปลงพระชนม์พระลอเมื่อเพื่อนแก้วและแพงทองรู้เรื่องจึงให้รินและโรยช่วยแก้มนต์ให้รินและโรยจึงไปหาประกาศมาไว้ได้ที่นอนของเพื่อนแก้วกับแพงทอง แต่ไม่ได้ผล รินและโรยจึงตัดสินใจไปหาปู่เจ้าสมิงพรายก่อนวันฉลองวันครองราชย์ของกษัตริย์พิชัยพิชฌุกร แต่สายไปปู่เจ้าสมิงพรายมาเข้าทรงเจ้าย่า แล้วจึงหมดทางแก้ไขกฤตยามนต์โดยสิ้นเชิง หลังจากนั้นทั้งสองจึงไปขอให้ปู่เจ้าสมิงพราย ดลให้พระลอมมาถึงโดยเร็วกว่าเดิมเพื่อทูลเตือนให้กลับไปเสียปู่เจ้าสมิงพรายก็ให้ความช่วยเหลือ จนพระลอต้องเสด็จมาเมืองสรองในวันพรุ่งนี้พระลอต้องมนตรีเสน่ห์ของเจ้าย่าและมนต์ของเจ้าสมิงพรายเข้าก็ทรงเกิดความอยาก ทอดพระเนตรดูพระเพื่อนกับพระแพงขึ้นมาทันที จึงอำลาพระนางบุญเหลือพระราชมารดา และพระนางลักษณวดีพระมเหสีเสด็จโดยด่วนไปยังเมืองสรองพร้อมด้วยนายแก้วนายขวัญสองพระพี่เลี้ยงเมื่อเสด็จถึงแม่น้ำกาหลงพระลอกทรงเสียน้ำปรากฏเป็นลางร้ายไม่ต้องพระทัยเลยแต่ก็ต้องเสด็จต่อไปเพราะต้องมนตรีเสน่ห์ของเจ้าย่าและเจ้าปู่สมิงพรายเข้าแล้ว ปรากฏมีไก่อแก้วของเจ้าปู่สมิงพรายคอยวิ่งล่อพระลอกกับพระพี่เลี้ยงให้ต้องไปจนถึงเมืองสรองจนได้ เมื่อไปถึงสวนหลวงนางรินกับนางโรยออกมาที่สวนหลวงก็ทราบบ้างว่าพระลอเสด็จมาถึงแล้ว จึงออกอุบายที่สำคัญคือให้พระเพื่อนและพระแพงเสด็จออกไปพบพระลอเพื่อเตือนภัยแต่พระลอเห็นความงามของนางทั้งสองจึงไม่ยอมกลับไป แต่สุดท้ายพระลอกก็ต้องกลับไปพร้อมให้สัญญาว่าจะกลับมาหาอีกวันหนึ่ง รินและโรยเข้ามาในตำหนักบอกว่ามีพระลอมมาขอเข้าเฝ้านางเห็นว่าถ้าพระลอออกไปที่อันตรายจึงพาพระลอเข้าไปอยู่ในตำหนักพระเพื่อนพระแพงส่วนนายแก้วให้อยู่กับนางริน นายขวัญให้อยู่กับนางโรยทุกอย่างลงตัวหมดเวลาล่วงเลยไปถึงครึ่งเดือนกษัตริย์พิชัยพิชฌุกรจึงทรงทราบเมื่อเสด็จมาพระตำหนักพระราชธิดาทรงเห็นพระลอแล้วก็ส่งสารทรงเมตตารับสั่งให้จัดพิธีอภิเษกสมรสให้แต่พระเจ้าย่าของพระเพื่อนพระแพงไม่ทรงชอบพระลอจึงทรงขัดขวางทุกวิถีทางทรงอ้างรับสั่งของกษัตริย์พิชัยพิชฌุกรว่าให้ทรงสั่งจับพระลอทหารจึงพากันจับพระลอไว้ฝ่ายพระเพื่อนพระแพง และพระพี่เลี้ยงของทั้งสองฝ่ายรวม 4 คนก็ได้ช่วยขัดขวางจนถึงที่สุดจนสิ้นพระชนม์และสิ้นชีวิตกับทั้งหมด ก่อนจะสิ้นพระชนม์แพงทองได้เขียนบันทึกเล่มหนึ่งจนเสร็จแล้วม้วนใส่ซองหนึ่ง ไว้ในที่ลับตาคนก่อนที่จะ สิ้นพระชนม์ไปเนื้อหา มีอยู่ว่า “หลังจากที่ข้าฯ ตายไป จะเป็นสิบปีร้อยปีหรือพันปีก็ตาม คนที่อยู่ เบื้องหลังอาจรำลึกถึงเรื่องราวระหว่างข้าฯ สองพี่น้องกับท้าวเธอคุณยายผ่นอันเลื่อนกลางจากปากหนึ่งไปสู่อีกปากหนึ่ง...

ท้ายสุดเรื่องราวของบ้ำา ก็จะมีค่าเป็นเพียงนิยายที่ไร้ความหมาย เพียงเพื่อเล่า สู้กันฟังอย่างสนุกสนานแค... คงจะมีสักวันหนึ่งคงจะมีคนมาพบบันทึกเล่มนี้เขาจะได้รับความจริงระหว่างเพื่อนแก้ว ข้ำา และท้าวเธอ ผู้ทรงนามว่าลอร์ดิลกราชก่อนจะมีผู้พบบันทึกชื่อเสียงของข้ำา อาจหมองมัว ข้ำา อาจจะถูกประณามไม่ให้เอาเยี่ยงอย่างในฐานะหญิงโศกเจ้ามารยาที่เอาชนะใจชาย ด้วยมนตรา ข้ำาจะไม่แก้ตัว ด้วยประการใดทั้งสิ้น แต่ขอวอนท่านให้อ่านบันทึกนี้จนจบ คราวนี้ท่านอาจจะให้อภัยบ้างได้สักน้อยนิดก็ยังดี บางครั้งท่านอาจเห็นข้ำาได้บ้างว่าความรักของข้ำาสองพี่น้องต่างหากที่เป็นความรักที่ต้องมนตรามีใช้ ท้าวเธอแต่เพียงผู้เดียว” หลังจากข้อความนี้ก็ได้อ่านความเป็นมาทั้งหมดกษัตริย์พิชัยพิชฌุกร เมื่อทรงทราบเรื่องราวก็ทรงให้มีรับสั่งให้จับพระเจ้าย่า และพรรคพวกประหารชีวิตเสียให้ตายตกไปตามกัน เพราะทรงพระพิโรธยิ่งนัก จากนั้นกษัตริย์พิชัย พิชฌุกรได้โปรดให้จัดพิธีพระศพอย่างยิ่งใหญ่ นางบุญเหลือ พระราชมารดาของพระลยส่งทูตมาร่วมงานพระศพกษัตริย์ (คือพระลย พระเพื่อนแก้ว และพระแหงทอง) แล้วทรงขอแบ่งพระอัฐิธาตุไปส่วนหนึ่งตั้งแต่นั้นมาเมืองสรองและเมืองเฌนสรองที่มีสัมพันธ์มิตรที่ดีต่อกัน

2.2.5.1 ประวัติการแสดงชุดระบำไก่

ประวัติความเป็นมา

สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ เจ้าฟ้ากรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์ ทรงบรรจุมูลงขับร้อง และดนตรีในเรื่อง พระลย อาจารย์ลมูล ยมะคุปต์ เป็นผู้ประดิษฐ์ทำรำ ระบำไก่เป็นการแสดงประเภท ระบำชุดหนึ่งในละครเรื่องพระลย ตอนพระลยตามไก่ ซึ่งมีเนื้อเรื่องว่าพระเพื่อน พระแพง เจ้าหญิงแห่งเมืองสรอง สั่งให้นางริน นางโรย สองพี่เลี้ยงไปเร่งรัดให้ปู่เจ้าสมิงพรายใช้เวทมนต์คาถาไปล่อพระลยมาปู่เจ้าสมิงพรายใช้ผีลงสิงในไก่แก้วและไก่บริวารแล้วใช้ให้ไปล่อพระลยมาซึ่งพระลยกับพี่เลี้ยง คือ นายแก้วและ นายขวัญกำลังเดินทางมาหาพะเพื่อน พะแพง เมื่อพระลยเห็นไก่แก้วแล้วก็ตามจับไก่แก้วก็หนีและ ล่อให้พระลยมาเมืองสรองในตอนนี้จะมีไก่แก้วและบริวารไก่ออกมารำในเพลงระบำไก่ จึงเกิดเป็นการแสดงระบำไก่ขึ้น

ลักษณะรูปแบบการแสดง

ระบำไก่อมีลักษณะรูปแบบการแสดง 2 แบบ คือ

แบบที่ 1 เป็นการแสดงประเภทระบำ ที่มีลีลาท่ารำเลียนแบบท่ากิริยาของไก่ ลักษณะรูปแบบการแสดงเป็นระบำเบ็ดเตล็ดชุดหนึ่งที่ใช้ในการแสดงในโอกาสต่างๆ

แบบที่ 2 เป็นการแสดงประกอบการแสดงละครเรื่องพระลย โดยมีไก่แก้ว และบริวาร ไก่ออกมารำรวมกัน แล้วไก่แก้วก็จะเข้าไปหลอกล่อพระลยให้ไปหาพระเพื่อน พระแพง ลักษณะการรำก็จะเป็นการรำเลียนแบบท่าทางของไก่ เมื่อพระลยตามไก่แก้วแล้วบรรดาบริวารไก่อก็จะบินเข้า

การแต่งกาย

สวมเสื้อคอกลมแขนสั้น นุ่งกางเกงขาสามส่วน สวมกรองคอ จี๋นาง เข็มขัด ข้อมือ ข้อเท้า กล้ามวย สวมเกี่ยวติดหัวไก่ ติดปีกและหาง

เครื่องดนตรี

เครื่องดนตรี ที่ใช้บรรเลงประกอบระบำไก่คือวงปี่พาทย์เครื่องห้า ประกอบด้วย ปี่ใน ระนาดเอก ซ้องวงใหญ่ กลองทัด ตะโพนและฉิ่ง

เนื้อร้องและทำนองเพลง

เนื้อร้องเพลงระบำไก่เป็นพระนิพนธ์ของสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอกรมพระยาดำรงราชานุภาพทรงนำบทละครเรื่องลิลิตพระลอมาสร้างและปรับปรุงเป็นบทละคร มีเนื้อร้องและทำนองเพลงดังนี้ (กรมศิลปากร, 2525, น. 91-92)

พาทย์ทำนองเพลงลาวจ้อย (ร้องลาวจ้อย)

สร้อยแสงแดงพระพราย	ชนเขียวลายระยับ
ปีกสลับเบญจรงค์	เลื่อมลายยงหงสบาท
ขอบตาขาดพะพริ้ง	สิงคสิงหนอนพรายพรรณ
ขานขับเสียงเอาใจ	เดียดหงอนใสสีล้ำยอง
สองเท้าเทียมมนพมาศ	ปานฉลุขาดทารงค์
ปู่ชี้ให้ผีสิง	ผีก็ลงแก่ไก่
ไก่แก้วไซรับมีกลิ่น	ขุกผกหัวองอาจ
ผาดผันตีปีกป้อง	ร้องเรื่อยเฉื่อยฉาดฉาน

ความหมายของเนื้อเพลง

ชนไก่งามสีแดงระเรื่อผสมสีเขียวมันระยับ ปีกของไก่สลับสีเบญจรงค์ (5สี) งดงามด้วย ลวดลายงดงาม ขอบตาสีแดงขาดมีหงอนสวยงามขึ้นได้ไเพราะมีเดียดสีเหลือง เท้าทั้งสองมีลวดลาย งดงามดังทองเนื้อแท้ มีลวดลายฉลุ ลงสีงดงาม ปู่เจ้าสมิงพรายสั่งให้ผีสิงสิงไก่ ให้ไปล่อพระลอมมา โอกาสที่ใช้แสดง

ระบำไก่ ใช้แสดงได้สองโอกาสคือ

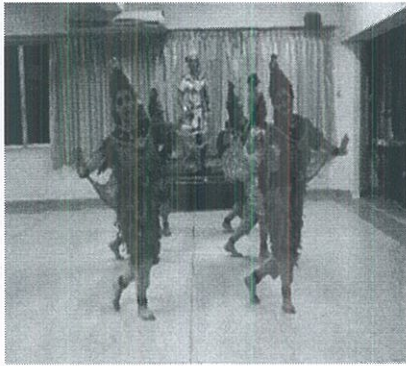

1. เป็นระบำประกอบการแสดงละครเรื่องลิลิตพระลอ ตอนพระลอตามไก่
2. เป็นระบำเบ็ดเตล็ดใช้แสดงในโอกาสทั่วไป

ตารางที่ 2.3 อธิบายท่ารำ การแสดงชุดระบำไก่

ลำดับท่าที่	บทร้อง	รูปภาพประกอบ	อธิบายท่ารำ
1	ท่าออก		วิ่งออกมาเป็นแถวตัววี มือทั้งสองข้างตั้งวงระดับไหล่ ตั้งเข่าที่อยู่ด้านในขึ้น
2	ดนตรีออก		ศีรษะ: เอียงขวา ลำตัว: กดเกลียวข้างขวา มือซ้าย: ตั้งวงระดับ หางคิ้ว มือขวา: จีบหางยี่ ชายพกหรือสะตือ เท้าซ้าย: ยกเท้างอเข้า เท้าขวา: วางเต็มเท้าแล้วย่อ หมายเหตุ: ทำสลับข้างจนจบ ดนตรีออก
3	สร้อยแสงแดง พระพาย ชนเขี้ยว ลายระยิบ		ศีรษะ: เอียงขวา ลำตัว: กดเกลียวข้างขวา มือซ้าย: ตั้งวงระดับหางคิ้ว มือขวา: จีบหางยี่ชายพก หรือสะตือ เท้าซ้าย: วางเท้าไปข้างหลัง ปิดสั้นเท้า เท้าขวา: วางเต็มเท้าย่อเข้า หมายเหตุ: ทำสลับข้าง 1 ครั้ง

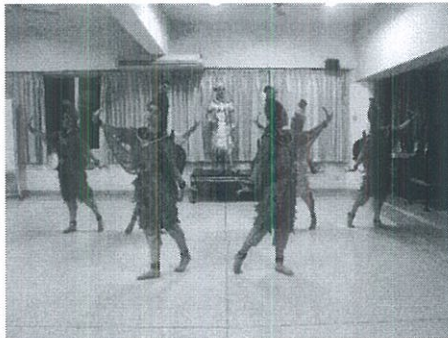
(ต่อ)

ตารางที่ 2.3 (ต่อ)

ลำดับ ท่าที่	บทร้อง	รูปภาพประกอบ	อธิบายท่ารำ
4	ปีกสลับ เบญจรงค์ เลื่อนลายลง หงสะบาท		ศีรษะ: เอียงขวา ลำตัว: กดเกลียวข้างขวา มือซ้าย: ตั้งวงระดับไหล่ มือขวา: ตั้งวงระดับไหล่ เท้าซ้าย: วางเท้าไปข้างหลัง ปิดสั้นเท้า เท้าขวา: วางเต็มเท้าย่อเข้า หมายเหตุ: ทำสลับข้าง 1 ครั้ง
5	ขอบตาขาด		ศีรษะ: ก้มศีรษะเล็กน้อย ลำตัว: ตรง มือซ้าย: จีบระดับหางตา มือขวา: จีบระดับหางตา เท้าซ้าย: วางหลังเปิดสั้นเท้า เท้าขวา: วางเต็มเท้าย่อเข้า
6	พะพริ้ง		ศีรษะ: เอียงซ้าย ลำตัว: กดเกลียวข้างซ้าย มือซ้าย: ตั้งวงระดับไหล่ มือขวา: ตั้งวงระดับไหล่ เท้าซ้าย: วางเต็มเท้าย่อเข้า เท้าขวา: วางหลังเปิดสั้นเท้า

(ต่อ)

ตารางที่ 2.3 (ต่อ)

ลำดับ ท่าที่	บทร้อง	รูปภาพประกอบ	อธิบายท่ารำ
7	สิงคสิงหนอน พรายพรรณ		<p>ศีรษะ: เอียงขวา ลำตัว: กดเกลียวข้างขวา มือซ้าย: จีบกลางหน้าผาก มือขวา: จีบส่งหลัง เท้าซ้าย: กระทบเท้า เท้าขวา: วางเต็มเท้าย่อเข้า</p>
8	ชั้นขน เสียงเอาใจ		<p>ศีรษะ: ตรง ลำตัว: กดเกลียวข้างขวา มือซ้าย: ตั้งวงระดับหางคิ้ว มือขวา: จีบส่งหลัง เท้าซ้าย: วางเต็มเท้า เท้าขวา: เข้าตั้งเปิดสันเท้า เล็กน้อย</p>
9	เดือยหงอน ไสศรีลำยอง		<p>ศีรษะ: เอียงขวา ลำตัว: กดเกลียวข้างขวา มือซ้าย: จีบส่งหลัง มือขวา: ตั้งวงระดับหางคิ้ว เท้าซ้าย: วางเต็มเท้า เท้าขวา: เข้าตั้งเปิดสันเท้า เล็กน้อย</p>

(ต่อ)

ตารางที่ 2.3 (ต่อ) ทำสลับข้าง ตามจังหวะทำ 4 ครั้ง

ลำดับ ท่าที่	บทร้อง	รูปภาพประกอบ	อธิบายท่าท่า
10	ดนตรีรับ ที่ 3		<p>ศีรษะ: เอียงขวา</p> <p>ลำตัว: กดเกลียวข้างขวา</p> <p>มือซ้าย: กำมือกลม ๆ ต่อ ศอกแขนขวา</p> <p>มือขวา: กำมือกลม ๆ ไว้ที่ ใต้คาง</p> <p>เท้าซ้าย: ยกเท้าอเข้า</p> <p>เท้าขวา: ยืนขาตรงย่อเข้า เล็กน้อย</p> <p>หมายเหตุ: ทำสลับข้าง ตามจังหวะทำ 4 ครั้ง</p>
11	ดนตรีรับ ที่ 4		<p>ศีรษะ: เอียงขวา</p> <p>ลำตัว: กดเกลียวข้างขวา</p> <p>มือซ้าย: จีบหงายแขนตั้ง</p> <p>มือขวา: ตั้งวงระดับหางคิ้ว</p> <p>เท้าซ้าย: ยกเท้าอเข้า</p> <p>เท้าขวา: ยืนขาตรงย่อเข้า เล็กน้อย</p> <p>หมายเหตุ: ทำสลับข้าง ตามจังหวะทำ 4 ครั้ง</p>

(ต่อ)

ตารางที่ 2.3 (ต่อ)

ลำดับ ท่าที่	บทร้อง	รูปภาพประกอบ	อธิบายท่ารำ
12	สองเท้าเทียม นพมาศ		<p>ศีรษะ: เอียงซ้าย</p> <p>ลำตัว: กดเกลียวข้างซ้าย</p> <p>มือซ้าย: วางที่เอวกรีด ปลายมือขึ้น</p> <p>มือขวา: วางที่เอวกรีด ปลายมือขึ้น</p> <p>เท้าซ้าย: ยกเท้าอเข้า</p> <p>เท้าขวา: ยืนขาตรงย่อเข้า เล็กน้อย</p> <p>หมายเหตุ: ทำสลับข้าง ตาม จังหวะทำ 3 ครั้ง</p>
13	ปานฉลุขาด ทรวง		<p>ศีรษะ: เอียงซ้ายก้มมอง เท้าตัวเอง</p> <p>ลำตัว: กดเกลียวข้างซ้าย</p> <p>มือซ้าย: วางที่เอวกรีด ปลายมือขึ้น</p> <p>มือขวา: วางที่เอวกรีด ปลายมือขึ้น</p> <p>เท้าซ้าย: วางเต็มเท้าอเข้า</p> <p>เท้าขวา: วางหลังปิดสันเท้า</p>

(ต่อ)

ตารางที่ 2.3 (ต่อ)

ลำดับ ท่าที่	บทร้อง	รูปภาพประกอบ	อธิบายท่ารำ
14	ปูกิไซให้ผิลง ผิกี่ลงแก่ไก่อ		ศีรษะ: มองตรง ลำตัว: ตัวตรง มือซ้าย: จับมือกันเป็นวงกลม มือขวา: จับมือกันเป็นวงกลม เท้าซ้าย: ยกเท้าอเข้า เท้าขวา: วางเต็มเท้าอเข้า หมายเหตุ: วิ่งหมุนเป็นวงกลมพร้อมยกเท้า 3 ครั้ง
15	ดนตรีรับ ที่ 5		ศีรษะ: มองตรง ลำตัว: ตัวตรง มือซ้าย: จับมือกันเป็นวงกลม มือขวา: จับมือกันเป็นวงกลม เท้าซ้าย: ยกเท้าอเข้า เท้าขวา: วางเต็มเท้าอเข้า หมายเหตุ: วิ่งหมุนเป็นวงกลมพร้อมยกเท้า 3 ครั้ง

(ต่อ)

ตารางที่ 2.3 (ต่อ)

ลำดับ ท่าที่	บทร้อง	รูปภาพประกอบ	อธิบายท่ารำ
16	ดนตรีรับ ที่ 6		ศีรษะ: เอียงขวา ลำตัว: กดเกลียวข้างขวา มือซ้าย: ตั้งวงล่าง มือขวา: ดึงจับข้างลำตัว เท้าซ้าย: วางเต็มเท้างอเข้า เท้าขวา: ยกเท้างอเข้า หมายเหตุ: วิ่งหมุนเป็นวงกลม พร้อมยกเท้า 3 ครั้ง
17	ดนตรีรับ ที่ 6		ศีรษะ: เอียงซ้าย ลำตัว: กดเกลียวข้างซ้าย มือซ้าย: ดึงจับข้างลำตัว มือขวา: ตั้งวงล่าง เท้าซ้าย: ยกเท้างอเข้า เท้าขวา: วางเต็มเท้างอเข้า
18	โก่แก้วไซร์ บ่มักแล้ว		ศีรษะ: ก้มหน้าเล็กน้อย ลำตัว: ตรง มือซ้าย: ตั้งวงระดับไหล่ มือขวา: ตั้งวงระดับไหล่ เท้าซ้าย: วางเต็มเท้างอเข้า เท้าขวา: วางเท้าหลังเปิด สันเท้า

(ต่อ)

ตารางที่ 2.3 (ต่อ)

ลำดับ ท่าที่	บทร้อง	รูปภาพประกอบ	อธิบายท่ารำ
19	ชุกผกหัว องอาจผาด ผันตีปีกป้อง		ศีรษะ: ก้มหน้าเล็กน้อย ลำตัว: ตรง มือซ้าย: ตั้งวงระดับไหล่ มือขวา: ตั้งวงระดับไหล่ เท้าซ้าย: วางเท้าหลังเปิด สันเท้า เท้าขวา: วางเต็มเท้าอเข้า
20	ร้องเรื่อย เฉื่อยฉาดฉาน	 	ศีรษะ: เอียงขวา ลำตัว: กดเกลียวข้างขวา มือซ้าย: ตั้งวงระดับไหล่ มือขวา: จีบส่งหลัง เท้าซ้าย: วางเต็มเท้า เท้าขวา: วางหลังเปิดสันเท้า หมายเหตุ: ทำสลับข้าง 1 ครั้ง

2.3 นาฏยศัพท์และภาษาท่าเบื้องต้น

2.3.1 ความหมายของนาฏยศัพท์

มีนักวิชาการได้ให้ความหมายไว้ดังนี้

โมฬี ศรีแสนรงค์ (2553, น. 162) ได้กล่าวไว้ว่า นาฏยศัพท์ เป็นสิ่งจำเป็นสำหรับผู้สอนและผู้เรียน นาฏศิลป์ที่จะต้องเรียนรู้และทำความเข้าใจให้ตรงกันเพราะนาฏยศัพท์ คือ สื่อภาษาที่จำเป็นอย่างยิ่งสำหรับกระบวนการเรียนการสอนของครู อีกทั้งยังมีนักการศึกษาท่านอื่นได้กล่าวถึงความหมาย ของนาฏยศัพท์ไว้ดังนี้

มิตร เทพวงษ์ (2535, น. 166) ได้กล่าวไว้ดังนี้ การศึกษาทางด้านนาฏศิลป์ไทยประเภทต่าง ๆ เช่น การแสดงโขน ละคร หรือระบำเบ็ดเตล็ด กิริยา ท่าทางที่ผู้แสดงสื่อออกมา นั้นจะมีความหมายเฉพาะ ถ้าได้ศึกษาอย่างละเอียดแล้วจะทำให้เข้าใจในเรื่องการแสดงมากยิ่งขึ้นทั้งนี้ ตัวผู้แสดงเองและผู้ที่เกี่ยวข้องกับการแสดงนั้น ๆ

อมร กล้าเจริญ (2535, น. 107) ได้ให้ความหมายไว้ว่า นาฏยศัพท์ หมายถึง ศัพท์ที่ใช้เฉพาะในทางนาฏศิลป์เป็นชื่อเรียกลักษณะของการใช้ส่วนต่างๆของร่างกายที่เป็นพื้นฐานของการใช้ท่ารำ นาฏยศัพท์แบ่งออกเป็น 3 หมวด คือ หมวดคำศัพท์ หมวดกิริยาศัพท์ หมวดเบ็ดเตล็ด

รานี ชัยสงคราม (2544, น. 69) ได้กล่าวไว้ว่านาฏยศัพท์ หมายถึง ศัพท์ที่บัญญัติขึ้นไว้ในการฟ้อนรำแสดงลักษณะและการเคลื่อนไหวร่างกายที่สัมพันธ์กันอย่างต่อเนื่อง

สรุปได้ว่า นาฏยศัพท์หมายถึง ศัพท์เฉพาะที่ใช้เรียกแทนท่ารำเพื่อบอกกิริยาอาการที่ผู้แสดงต้องการสื่อให้ผู้ชมรับรู้หรือเข้าใจในบทบาทในการแสดง อีกทั้งยังเป็นศัพท์หรือกิริยาอาการที่ผู้แสดงกับผู้แสดงใช้สื่อแทนคำพูดในการแสดงอีกด้วย

2.3.2 ประเภทของนาฏยศัพท์

นาฏยศัพท์ เป็นเรื่องที่มีการการถึงอยู่ในตำราหลายเล่ม ซึ่งผู้เขียนแต่ละท่านได้ แบ่งประเภทนาฏยศัพท์ ออกเป็นหลายรูปแบบ เพื่อให้ผู้ศึกษาได้เข้าใจมากยิ่งขึ้น เช่น แบ่งเป็น นาฏยศัพท์แบบใช้เรียกส่วนต่าง ๆ ของร่างกายนาฏยศัพท์แบบท่าหนึ่งนาฏยศัพท์แบบเคลื่อนไหวหรือท่าเชื่อมนาฏยศัพท์แบบที่ใช้ในการแก้ไขข้อบกพร่องของร่างกายหรืออาจแบ่งประเภทเป็น นามศัพท์ กิริยาศัพท์ นาฏยศัพท์เบ็ดเตล็ด เป็นต้น

สุมิตร เทพวงษ์ (2541, น. 191-192) ได้กล่าวไว้ว่า นาฏยศัพท์แบ่งออกได้ 3 ประเภท คือ

1. นามศัพท์ หมายถึง ศัพท์ที่เรียกชื่อท่ารำ หรือชื่อท่าที่บอกอาการกระทำของผู้นั้น เช่น วงจับ สลัดมือ ม้วนมือ คลายมือ กรายมือ ฉายมือ ปาดมือ กระทบ กระดก ยกเท้า ก้าวเท้า

ประเท้า ตบเท้า กระทั่ง กะเทาะ จรดเท้า แตะเท้า ซอยเท้า ฉายเท้า สะดุดเท้า รวมเท้า โย้ตัว ยกตัว ตี ไหล่ กล่อมไหล่

2. กิริยาศัพท์ หมายถึง ศัพท์ที่ใช้เรียกในการปฏิบัติบอการกิริยา ซึ่งแบ่ง ออกเป็น

2.1 ศัพท์เสริม หมายถึง ศัพท์ที่ใช้เรียกเพื่อปรับปรุงท่าทำให้สวยงาม เช่น กั้นวง ลดวง ส่งมือ ดึงมือ หักข้อ หลบศอก เปิดคาง กดคาง ทรงตัวเม่นตัว ชิ่งไหล่ กดไหล่ ดึงเอว กด เกลียวข้าง ทับตัว หลบเข่า ถีบเข่า แข็งเข่า กั้นเข่า เปิดสัน ชักสัน

2.2 ศัพท์เสื่อม หมายถึง ศัพท์ที่ใช้เรียกชื่อท่ารำหรือท่วงท่าของผู้ที่ไม่ ถูกต้องตาม มาตรฐาน เพื่อให้ผู้รู้ตัวและแก้ไขท่าของตนให้ดีขึ้น เช่น วงล้า วงคว่ำ วงเหยียด วงหัก วงลั่น เกร็งคอ หอบไหล่ ทรวดตัว ขย่มตัว เหลี่ยมล้า รำเลื้อย รำล้าจิ้งหะ

3. นาฏยศัพท์เบ็ดเตล็ด หมายถึง ศัพท์ต่าง ๆ ที่ใช้เรียกในภาษานาฏศิลป์ นอกเหนือไปจากนามศัพท์ และกิริยาศัพท์ เช่น จีบยาว จีบสั้น ลักคอ เดินมือ เอียงทางวง คืบตัว อ่อนเหลี่ยม เหลี่ยมล่าง แม่ท่า ท่า-ที่ ขึ้นท่า ยืนเข้า ทลายท่า นายโรง พระใหญ่-พระน้อย นางกษัตริย์ นางตลาด ผู้เมียยืนเครื่อง

จิตริธน์ เกิดหาญ (2555, น. 12) ได้กล่าวไว้ว่า นาฏยศัพท์แบ่งออกได้ 3 หมวด คือ

1. หมวดนามศัพท์ แบ่งออกเป็น

1.1 การจิบ เช่นจิบหงาย จิบคว่ำ จิบส่งหลัง เป็นต้น

1.2 การตั้งวง เช่นวงบน วงกลาง วงล่าง วงหน้า เป็นต้น

1.3 การใช้เท้า เช่น จรด ประ กระทั่ง กระดก ถัดเท้า ยกเท้า เป็นต้น

1.4 การใช้มือ เช่น สลัดมือ ม้วนมือ คลายมือ เป็นต้น

2. หมวดกิริยาศัพท์ แบ่งออกเป็น

2.1 ศัพท์เสริม ได้แก่ คำศัพท์ที่ใช้ในการเรียกชื่อท่ารำที่ทำให้ดูสวยงาม เช่น ทรงตัว ลดวง ดึงเอว เปิดคาง กดคาง เป็นต้น

2.2 ศัพท์เสื่อม ได้แก่ คำศัพท์ที่ใช้ในการเรียกชื่อท่ารำหรือท่วงท่าของผู้รำ ที่ไม่ถูกต้องตามมาตรฐานเพื่อให้ผู้นำแก้ไขให้ดีขึ้นเช่น วงคว่ำ วงหัก วงลั่น รำล้าจิ้งหะ เป็นต้น

3. หมวดนาฏยศัพท์เบ็ดเตล็ด ได้แก่ศัพท์ต่าง ๆ ที่ใช้เรียกในภาษานาฏศิลป์ นอกเหนือไปจากนามศัพท์และกิริยาศัพท์ เช่น จีบยาว จีบสั้น ลักคอ เดิน เป็นต้น

สรุปได้ว่าประเภทของนาฏยศัพท์ประกอบด้วย 1) หมวดนามศัพท์ บอกลักษณะการกระทำ ท่ารำของผู้แสดง เช่นจิบคว่ำ จิบหงาย 2) หมวดกิริยาศัพท์ บอถึงกริยาอาการของผู้แสดง เช่น เอียงซ้าย เปิดคาง กดเอว 3) หมวดนาฏยศัพท์เบ็ดเตล็ด ใช้เรียกในภาษานาฏศิลป์นอกเหนือไปจากนามศัพท์ และกิริยาศัพท์ เช่น จีบยาว จีบสั้น ลักคอ เดินมือ

2.3.3 ลักษณะต่าง ๆ ของนาฏยศัพท์

ฐิติรัตน์ เกิดหาญ (2555, น. 17-119) ได้กล่าวไว้ว่า ลักษณะต่างๆของนาฏยศัพท์สามารถแบ่งออกตามเคลื่อนไหวของร่างกายได้แก่นาฏยศัพท์ที่เกี่ยวกับการใช้มือนาฏยศัพท์ที่เกี่ยวกับการใช้เท้าและนาฏยศัพท์ที่เกี่ยวกับการที่เกี่ยวกับการใช้เท้าและนาฏยศัพท์เบ็ดเตล็ด

2.3.3.1 นาฏยศัพท์ที่เกี่ยวกับการใช้มือ

1) การตั้งมือ จะตั้งข้างในก่อนก็ได้สมมุติว่าต้องการตั้งมือขวาก่อนก็เริ่มต้นด้วยการหงายมือขวาแล้วยื่นออกไปข้างหน้านิ้วทั้งสี่คือนิ้วชี้ นิ้วกลาง นิ้วนาง และนิ้วก้อยเหยียดตรงและติดกันส่วนหัวแม่มือแยกออกและชี้ขึ้นจากนั้นร่วมมือลงขณะนี้ส่วนของนิ้วหัวแม่มือต้องชี้ลงพื้นแล้วค่อยๆ กระทบมือขึ้นส่วนการตั้งมือซ้ายก็ปฏิบัติเช่นเดียวกับการตั้งวงขวา

2) ตั้งวง การตั้งวงจะตั้งทั้งสองแขนพร้อมกันหรือตั้งทีละแขนก็ได้สมมุติว่าต้องการตั้งวงด้วยมือขวาก่อนก็ยื่นมือขวาออกไปทางด้านข้างจากนั้นก็ทำการตั้งมือเมื่อตั้งมือเรียบร้อยแล้วก็ให้แกว่งแขนลงให้มีลักษณะโค้งเล็กน้อยการตั้งมือต้องโค้งเหมือนวงข้างและต้องห้ามนอนแขนมากเกินไปเพราะจะดูเหมือนแขนหัก

3) ตั้งวงบน การตั้งวงบนนั้นเริ่มด้วยการนำมือที่ตั้งวงไว้แล้วค่อยๆ ยกขึ้นสำหรับตัวพระผู้ชายหรือผู้ที่ได้รับบทแสดงเป็นผู้ชายยกมือให้ปลายนิ้วอยู่สูงระดับศีรษะส่วนตัวนางผู้หญิงให้ยกมือโดยปลายนิ้วอยู่สูงระดับหางคิ้ววงแขนเล็กน้อยให้เหมือนวงข้างการตั้งวงบนนั้นห้ามยกหัวไหล่ขึ้นขณะที่ทำการยกแขนขึ้นตั้งวง

4) ตั้งวงหน้าการตั้งวงหน้านั้นเริ่มด้วยการนำมือที่ตั้งวงไว้แล้วยกสูงขึ้นไปปลายนิ้วอยู่ระดับจมูกทั้งตัวพระและตัวนางวงแขนโค้งเหมือนวงข้าง

5) ตั้งวงล่าง เริ่มต้นด้วยการนำมือที่ตั้งวงไว้ลดระดับลงมาให้มาอยู่บริเวณหัวเข่าขัดในการตั้งวงล่างนี้วงแขนยังคงต้องโค้งเหมือนวงข้างเหมือนเดิม

6) ตักมือ การตักมือหรืออาจจะเข้าใจง่ายๆ เพื่อการพลิกมือก็ได้การตักมือจับมือทางไหนก่อนก็ได้การตักมือเริ่มต้นที่มีมือกำลังหงายจากนั้นหักข้อมือที่ไหนอยู่โรงดึงปลายมือให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้จากนั้นค่อย ๆ คิดข้อมือโดยหันมาทางหัวแม่มือและยกมือตั้งขึ้นเหมือนการตั้งวงหรืออาจจะยกมือต่ำกว่าการตั้งวงบนก็ได้

7) แหวงมือ การแหงมือเริ่มจากการแบมือเหยียดแขนออกทางด้านข้างของลำตัวจากนั้นหักข้อมือลงให้นิ้วชี้ นิ้วกลาง นิ้วนาง และนิ้วก้อยชี้ลงพื้นต่อจากนั้นงอข้อศอกเล็กน้อย

8) จีบคว่ำ การจีบคว่ำเริ่มต้นด้วยการหงายมือแล้วจีบนิ้วและขวามือลงให้นิ้วชี้ชี้ลงพื้น

9) การหยิบจีบ จะต้องเริ่มจากการถ่างมือจะงอแขนหรือจะทำให้แขนตึงก็ได้ต่อจากนั้นก็หักข้อมือลงและทำการจีบจากนั้นก็หักข้อมือจีบขึ้นมาเล็กน้อย

10) จีบวงหน้า การจีบวงหน้าที่ละมือหรือสองมือพร้อมกันก็ได้เริ่มต้นด้วยการตั้งวงจากนั้นค่อยๆพลิกมือมาทางนิ้วก้อยแล้วหักข้อมือเข้าหาลำตัวและทำการจีบมือ

11) จีบวงล่าง ก็คล้ายกับการตั้งวงล่างคือมืออยู่ในระดับเดียวกันการจีบวงล่างเริ่มต้นด้วยการตั้งวงล่างจากนั้นค่อยๆพลิกมือไปทางนิ้วก้อยและหักข้อมือสุดท้ายก็ทำการจีบมือ

12) ม้วนมือ การม้วนมือจะม้วนที่ละมือหรือจะม้วนพร้อมกันทั้งสองมือก็ได้ การม้วนมือจะต้องเริ่มจากการจีบหางจากนั้นค่อยๆบิดเฉพาะข้อมือมาทางนิ้วก้อยจนกระทั่งมือคว่ำลงแล้วจึงคล้ายปล่อยจیبออก

13) ป้องหน้า การป้อนหน้ามีลักษณะเหมือนการยกมือบังหน้าทั่วไปแต่การบังหน้าในนาฏศิลป์จะใช้นาฏศัพท์ว่า ป้องหน้า คือการเริ่มต้นด้วยการตั้งมือและค่อยๆ ยกมือขึ้นให้อยู่ในระดับนัยน์ตาจากนั้นหักข้อมือที่ตั้งมืออยู่ลงเข้าหาลำแขน

14) กรีดนิ้ว การกรีดนิ้วเป็นท่าที่มาจากกรีบมือขณะทำการจีบมือนิ้วหัวแม่มือจะสัมผัสกับนิ้วชี้ส่วนอีก สาม นิ้วที่เหลือคือนิ้วกลางนิ้วนางและนิ้วก้อยจะกางออกเรียกว่าการกรีดนิ้ว

15) สายมือ การสายมือ คือการหงายมือและข้อมือสลับกัน จะสายที่ละมือหรือจะสายสองมือพร้อมกันก็ได้เริ่มโดยเหยียดแขนออกให้ตึงและแบมือออกยกมือให้ขนานกับลำตัวห้ามเลยออกไปข้างหลังจากนั้นเริ่มการสายมือโดยคว่ำมือที่หงายอยู่และสายมือคว่ำหงายสลับไปมาและแขนตึงตลอด

16) วาดแขน การวาดแขน คือการสลับแขนขึ้นลงจะวาดวิธีระแขนหรือสองแขนพร้อมกันก็ได้คะวาดแขนห้ามองแขนเด็ดขาดและขณะวาดแขนขึ้นท้องแข็งจะต้องหงายขึ้นเสมอแต่เวลาวาดแขนลงจะผิตตั้งแต่ข้อศอกลงไปถึงมือเท่านั้นส่วนตั้งแต่ข้อศอกขึ้นมาจนถึงหัวไหล่ไม่ต้องพลิก

2.3.3.2 นาฏศัพท์ที่เกี่ยวกับการใช้เท้า

1) กระทุ้งเท้า คือการกระแทกจุมกเท้าลงพื้นเบาๆแล้วยกขึ้นเริ่มโดยการก้าวเท้าข้างใดข้างหนึ่งไปข้างหน้าจากนั้นทิ้งน้ำหนักไปที่ปลายเขาของเท้าที่ก้าวไปข้างหน้าเท้าหลังมีน้ำหนักเบาจากนั้นใช้เท้าที่อยู่ข้างหลังทำการกระทุ้งเท้าโดยใช้จุมกเท้ากระทุ้งลงพื้นเบาๆสังเกตได้ว่านิ้วจะหักและวางราบกับพื้น

2) การกระดกเท้า คือการยกเท้าไปข้างหลังเป็นท่าต่อจากการกระทุ้งเท้าเมื่อกระทุ้งเท้าแล้วต้องรีบกระดกเท้าขึ้นทันทีการกระดกเท้าต้องหนีบร่องเข้าหาคนขาให้มากที่สุดและต้องหักหลังเท้าให้เข้าหาหน้าแข้ง

3) การกระดกเสี้ยว คือการกระดกเท้าโดยให้หัวเข่ากางออกไปข้างหลัง

4) การขยับเท้า คือการเคลื่อนตัวไปข้างหน้าหรือข้างๆด้วยการขยเท้าหรือ ย่ำเท้าถี่ ๆ การขยับเท้าจะต้องไขว้เท้าตลอดและต้องขยับทีละข้างสมมุติว่าต้องการขยับเท้า ให้เคลื่อนที่ไปทางขวาก็ให้เท้าขวาอยู่หน้าถ้าต้องการ ขยับเท้าให้เคลื่อนที่ไปทางซ้ายก็ให้เท้าซ้ายอยู่หน้า

5) การก้าวเท้าหน้า คือการก้าวเดินไปข้างหน้าสมมุติว่าต้องการก้าวเท้าขวาก่อน ก็เริ่มโดยการยกขาขึ้นและก้าวไปข้างหน้าโดยให้ส้นเท้าจะลดลงพื้นก่อนแล้วจึงวางเท้าให้เต็มเท้าและ ต้องเบนปลายเท้าไปทางขวา ข้อสังเกตของการก้าวเท้าหน้าคือเมื่อก้าวเท้าขวาไปข้างหน้าแล้ว ส้นเท้าขวาจะต้องตรงกับหัวแม่เท้าของเท้าซ้ายและให้เท้าทั้งสองข้างห่างกันประมาณสิบนิ้ว

6) การก้าวเท้าข้าง คือการก้าวเดินไปข้างๆตัวจะก้าวเท้าขวาหรือเท้าซ้ายก่อน ก็ได้สมมุติว่าต้องการก้าวเท้าขวาก่อนก็เริ่มโดยการยกเท้าขวาขึ้นและก้าวเท้าขวาไปข้าง ๆ ตัวโดยให้ ส้นเท้าจะลดลงพื้นก่อนแล้วค่อย ๆ วางเท้าให้เต็มเท้าและให้ปลายนิ้วทั้งห้าชี้ไปทางข้าง ๆ ตัวส่วนฝ่าเท้า นั้นให้วางเป็นเส้นตรงกับนิ้วหัวแม่เท้าของข้างซ้าย

7) การก้าวเท้าข้าง คือการก้าวเดินไปข้างๆตัวจะก้าวเท้าขวาหรือเท้าซ้ายก่อนก็ได้ สมมุติว่าต้องการก้าวเท้าขวาก่อนก็เริ่มโดยการยกเท้าขวาขึ้นและก้าวเท้าขวาไปข้างๆตัวโดยให้ส้นเท้า จะลดลงพื้นก่อนแล้วค่อย ๆ วางเท้าให้เต็มเท้าและให้ปลายนิ้วทั้งห้าชี้ไปทางข้างๆตัวส่วนฝ่าเท้า นั้นให้วางเป็นเส้นตรงกับนิ้วหัวแม่เท้าของข้างซ้าย

8) การประเท้า คือการนำจุกเท้าที่ยกขึ้นและพื้นสมมุติว่าต้องการประเท้าซ้าย ก็ยกเท้าซ้ายขึ้นเล็กน้อยส้นเท้าติดพื้นทั้งน้ำหนักลงบนเท้าขวาเมื่อยกปลายเท้าซ้ายขึ้นมาแล้วก็ ตกปลายเท้าซ้ายลงพื้นถ้าต้องการประเท้าขวาก็ปฏิบัติเช่นเดียวกันเพียงแต่สลับเท้ามาข้างตรงข้าม การกระทำมีสองแบบคือ การประเท้าแล้วยกขึ้น และการประเท้าแล้วอยู่กับที่

9) การยกเท้า คือการดึงเท้าขึ้นให้สูงจากพื้นและต้องยกทีละเท้าระดับ ของเท้าที่ยกให้สูงประมาณหัวเข่าหรือต่ำกว่าเล็กน้อยของข้างที่ยืนการยกเท้าของตัวพระจะต้องเบนหัวเข่า ไปทางข้างซ้ายแต่ตัวนางไม่ต้องเบนหัวเข่า

10) การย่อขา จะย่อทีละข้างหรือจะย่อสองข้างพร้อมกันก็ได้การย่อขาเริ่ม โดยตัวพระแยกเท้าสองข้างออกห่างกันประมาณ 1 ฟุตตัวนางไม่ต้องแยกเท้าจากนั้นย่อหรือย่อเข่าลง

11) การยี่ตยุบ คือการย่อตัวลงและดึงตัวขึ้นมาตรงในการยี่ตยุบนั้นเมื่อทำการยี่ตยุบ ไม่ต้องยี่ตยุบจนขาตั้งให้ยี่ตยุบขึ้นแต่เพียงครึ่งหนึ่งและการยุบนั้นให้ย่อตัวลงมาพองาม

2.3.4 ภาษาท่านาฏศิลป์

นักวิชาการได้ให้ความหมายของคำว่าภาษาท่านาฏศิลป์

สุมิตร คุณากร (2519, น. 10) ได้กล่าวไว้ว่า ภาษาท่านาฏศิลป์เป็นการสื่อความหมาย เป็นภาษาท่าที่ถ่ายทอดความหมายแทนคำพูดหรือลักษณะท่าทางบุคลิกความรู้สึกในการสื่อสาร เรือเรียกง่าย ๆ ว่าการส่งภาษามนุษย์เราใช้คำพูด เป็นส่วนใหญ่แต่ความจริงเราส่งภาษาด้วยคำพูดด้วย

การเขียนด้วยอักษรเป็นรูปภาพเป็นสัญลักษณ์ต่างๆได้มากมายนอกจากภาษาพูด และภาษาเขียนที่ใช้อยู่เสมอแล้วการสื่อความหมายและความรู้สึกในชีวิตประจำวันยังใช้ภาษาท่าทางอีกด้วย ดังนั้น กิริยาท่าทางจึงนับว่าเป็นภาษาส่วนหนึ่งเช่นเดียวกับ ถ้อยคำที่เปล่งเสียงเป็นคำพูดออกมาทางปากแต่ท่าท่าต่างๆ ที่แสดงออกมาเป็นภาษาดังกล่าวมา ข้างต้นนี้อาจจำแนกออกเป็น 4 ประเภท คือ

1. ท่าที่ใช้แทนคำพูด เช่น การรับ ปฏิเสธ สั่งเรียกเข้ามาหา ไป เป็นต้น
2. ท่าที่แสดงกิริยาอาการหรืออริยาบถ เช่น ยืน เดิน นั่ง นอน เคารพ คลาน ฯลฯ
3. ท่าที่แสดงอารมณ์ภายใน เช่น เสียใจ ร้องไห้ ดีใจ โกรธ โศกเศร้ารัก ยิ้ม
4. ท่าเลียนแบบสัตว์ เช่น นก ม้า ปลา กวาง เสือ ฯลฯ

ธนิศ อยู่โพธิ์ (2516, น. 150) ได้กล่าวไว้ว่า ภาษาทำนาฏศิลป์เป็นท่าท่าที่ มนุษย์ได้ปรุงแต่งจากลีลาธรรมชาติให้สวยงามดงามโดยมีดนตรีเป็นองค์ประกอบเรียกว่าภาษาทำนาฏศิลป์เป็นศิลปะของการเยื้องกรายรำรำที่มนุษย์ได้ประดิษฐ์ขึ้นมาจากการเดินของตัวละครซึ่งเป็นกิริยาปกติวิสัยของมนุษย์การสื่อความหมายแทนคำพูดอารมณ์ความรู้สึกจะแสดงออกเป็นท่าทางนาฏศิลป์ได้ทั้งสิ้น และประกอบกับการร้องการบรรเลงดนตรีและการเยื้องกายของตัวละครก็จะมีศิลปะงดงามตามหลักนาฏศิลป์มากยิ่งขึ้น

อมร กล้าเจริญ (2535, น. 108) กล่าวไว้ว่า ภาษาทำนาฏศิลป์ หมายถึง ภาษาท่าทางเสมือนเป็นภาษาพูดโดยไม่ต้องเปล่งเสียงออกมา แต่อาศัยส่วนประกอบอวัยวะของแต่แสดงออกมาเป็นท่าทางเป็นสื่อให้ผู้ชมสามารถเข้าใจได้และถ้าได้มีการแนะนำในการใช้ท่าทางต่าง ๆ ก่อนพอสมควรแล้วยิ่งจะทำให้รู้เรื่องราวความเข้าใจ ความสนุกสนานมากขึ้นพื้นฐานของการใช้ภาษาทำนาฏศิลป์นี้ ส่วนมากจะนำมาจากท่าธรรมชาติแต่นำมาประดิษฐ์ดัดแปลงจะมีความอ่อนช้อยและสวยงามกิริยาท่าทางที่แสดงออกมาเป็นภาษาทำนาฏศิลป์

สมิตร เทพวงษ์ (2541, น. 206) กล่าวไว้ว่า การรำตีบทภาษาท่า ภาษาทำนาฏศิลป์คือการแสดงท่าทางแทนคำพูดให้มีความหมายรวมทั้งแสดงอารมณ์ด้วย

เรณู โกศินานนท์ (2544, น. 51) กล่าวไว้ว่า ภาษาทำนาฏศิลป์ หมายถึง ท่าทางของนาฏศิลป์ที่มีกำเนิดมาจากท่าธรรมชาติเป็นพื้นฐานต่อมาจึงได้พัฒนารูปแบบหรือประดิษฐ์ท่าขึ้นมาเพื่อเป็นการสื่อสารความหมายโดยเฉพาะ

สรุปได้ว่า ภาษาท่าหมายถึง การแสดงท่าทางในนาฏศิลป์ เพื่อสื่อให้ผู้ชมเข้าใจอารมณ์และความรู้สึกที่ผู้แสดง แสดงออกแทนการใช้คำพูดในการดำเนินการแสดง

2.4 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติตามแนวคิดของเดวีส์

รูปแบบของการสอนทักษะปฏิบัติตามแนวคิดของเดวีส์เป็นรูปแบบที่เน้นในทางพัฒนาทางด้านการปฏิบัติการกระทำหรือการแสดงออกในแบบต่างๆอาศัยหลักการทักษะส่วนใหญ่จะประกอบไปด้วยทักษะใด ๆ จำนวนมากฝึกให้ผู้เรียนสามารถปฏิบัติทักษะย่อยเหล่านั้นให้ได้ก่อนแล้วค่อยเชื่อมโยงกันไปเป็นทักษะใหญ่ซึ่งจะช่วยให้นักเรียนประสบความสำเร็จได้เร็วขึ้นมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ทิตนา แชมมณี (2548, น. 39-40) ได้สรุปไว้ว่า ทักษะปฏิบัติส่วนใหญ่จะประกอบไปด้วยทักษะย่อยจำนวนมากการที่ผู้เรียนสามารถทำทักษะใดๆได้แล้วค่อยเชื่อมโยงเป็นทักษะใหญ่จะช่วยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้รวดเร็วขึ้นตามขั้นตอนดังนี้

ขั้นที่ 1 ขั้นสาธิตทักษะหรือการกระทำ ขั้นนี้เป็นขั้นที่ให้ผู้เรียนได้เห็นทักษะหรือการกระทำที่ต้องการให้ผู้เรียนทำได้ในภาพรวม โดยการสาธิตให้ผู้เรียนดูทั้งหมดตั้งแต่ต้นจนจบทักษะหรือการกระทำที่สาธิตให้ผู้เรียนดูนั้นต้องเป็นการกระทำในลักษณะที่เป็นธรรมชาติไม่ช้าหรือเร็วเกินไปก่อนการสาธิตครูควรให้คำแนะนำแก่ผู้เรียนในการสังเกตควรชี้แนะจุดสำคัญที่ควรให้ความสนใจเป็นพิเศษในการสังเกต

ขั้นที่ 2 ขั้นสาธิตและให้ผู้เรียนปฏิบัติทักษะย่อย เมื่อผู้เรียนได้เห็น ภาพรวมของการกระทำหรือทักษะทั้งหมดแล้วผู้สอนควรแตกทักษะทั้งหมดให้เป็นทักษะย่อยๆหรือแบ่งสิ่งที่กระทำออกเป็นส่วนย่อยๆ และสาธิตส่วนย่อยแต่ละส่วนให้ผู้เรียนสังเกตและทำตามไปที่ละส่วนอย่างช้า ๆ

ขั้นที่ 3 ขั้นให้ผู้เรียนปฏิบัติทักษะย่อยผู้เรียนลงมือปฏิบัติทักษะย่อยโดยไม่มีการสาธิตหรือมีแบบอย่างให้ดูหากติดขัดจุดใดผู้สอนควรให้คำชี้แนะและช่วยแก้ไขจนกระทั่งผู้เรียนทำได้เมื่อได้แล้วผู้สอนจึงเริ่มสาธิตทักษะย่อยส่วนต่อไปและให้ผู้เรียนปฏิบัติทักษะย่อยนั้นจนทำได้ ทำเช่นนี้เรื่อยไปจนกระทั่งครบทุกส่วน

ขั้นที่ 4 ขั้นให้เทคนิควิธีการ เมื่อผู้เรียนปฏิบัติได้แล้วผู้สอนอาจแนะนำ เทคนิควิธีการที่จะช่วยให้ผู้เรียนสามารถทำงานนั้นได้ดีขึ้น เช่น ทำได้ ประณีตสวยงามขึ้นทำได้รวดเร็วขึ้นทำได้ง่ายขึ้นหรือสิ้นเปลืองน้อยลง เป็นต้น

ขั้นที่ 5 ขั้นให้ผู้เรียนเชื่อมโยงทักษะย่อยๆ เป็นทักษะที่สมบูรณ์เมื่อผู้เรียนสามารถปฏิบัติแต่ละส่วนได้แล้วจึงให้ผู้เรียนปฏิบัติทักษะย่อยๆต่อเนื่องกันตั้งแต่ต้นจนจบและฝึกปฏิบัติหลายๆครั้งจนกระทั่งสามารถปฏิบัติทักษะที่สมบูรณ์ได้อย่างชำนาญ

2.5 การวัดและประเมินผลทักษะปฏิบัตินาฏศิลป์

2.5.1 ความหมายของการวัด

การวัดการศึกษามีผู้ให้ความหมายไว้ ดังนี้

เชิดศักดิ์ โฆวาสินธุ์ (2521, น. 21) กล่าวว่า การวัดผลหมายถึงกระบวนการในการกำหนดสัญลักษณ์หรือตัวเลขให้กับสิ่งใดสิ่งหนึ่งเพื่อแทนคุณภาพหรือปริมาณของสิ่งนั้นอย่างมีกฎเกณฑ์ที่เชื่อถือได้

ล้วน สายยศ (2527, น. 1) กล่าวว่า การวัด หมายถึงการนำเครื่องมือไปกระตุ้นสิ่งใดสิ่งหนึ่ง เพื่อให้ได้ปริมาณของสิ่งนั้น

อุทุมพร ทองอุไร (2520, น. 29) กล่าวว่า การวัดหมายถึงการนำตัวเลขหรือสัญลักษณ์เข้ามาเกี่ยวข้องกับลักษณะของวัตถุ คนหรือสิ่งของที่จะวัด

สรุปได้ว่าการวัดหมายถึง การนำตัวเลขเพื่อกำหนดปริมาณหรือคุณภาพของการกระทำนั้นๆ ของมนุษย์

2.5.2 ความหมายการประเมินผล ได้มีผู้ให้ความหมายไว้ดังนี้

ชวาล แพร์ตกุล (2516, น. 140) กล่าวว่า การประเมินผล หมายถึง กระบวนการที่ครูผู้สอนนำเอารายการที่ทราบจากการวัดต่างๆมาซึ่ง มาผสม เพื่อนำไปวินิจฉัยหาคุณค่าว่าเด็กคนนั้นมีคุณภาพสูงหรือต่ำ การประเมินผลต้องตั้งอยู่บนรากฐานของการวัดผลที่ดี

สมหวัง พิริยานุวัฒน์ (2520, น. 176) กล่าวว่า การประเมินผล หมายถึง กระบวนการตัดสินคุณภาพของสิ่งของหรือการกระทำโดยเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่ตั้งไว้ตามมาตรฐาน

ล้วน สายยศ (2527, น. 2) กล่าวว่า การประเมินผล หมายถึง กระบวนการพิจารณาตัดสินเป็นระบบครอบคลุมตามสิ่งที่ตั้งไว้

สรุปได้ว่าการประเมินหมายถึง การตีค่าจากสิ่งใดสิ่งหนึ่งของผู้เรียนได้ทำไว้ เพื่อวัดผลตามเกณฑ์หรือคุณภาพที่ผู้สอนตั้งไว้

2.5.3 ความหมายของแบบวัดทักษะปฏิบัติ

มีนักการศึกษาหลายท่านได้ให้ความหมายของแบบวัดทักษะปฏิบัติ ดังนี้

สมนึก ภัททิยธนี (2546, น. 50) ให้ความหมายของการวัดทักษะปฏิบัติว่าเป็นการ วัดผลงานที่ให้นักเรียนลงมือปฏิบัติซึ่งวัดได้ทั้งทักษะกระบวนการและผลงานในสถานการณ์จริงหรือใน สถานการณ์จำลองเหมาะกับวิชาที่เน้นการปฏิบัติมากกว่าทฤษฎีและสามารถวัดคู่กับภาคทฤษฎี

นิโบล นิมกัรตัน (2529, น. 1) ให้ความหมายของการวัดภาคปฏิบัติว่าเป็นการวัดความสามารถของบุคคลในการทำงานอย่างใดอย่างหนึ่งอาจจะเริ่มต้นวัดภาคปฏิบัติตั้งแต่ขั้นเตรียมชั้นลงมือปฏิบัติ ชั้นผลงานทั้งนี้ขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ในการวัดแต่ละครั้ง

นวลจิตต์ เขวากีรติพงศ์ (2535, น. 50) ได้กล่าวถึง ทักษะปฏิบัติ หมายถึง การเรียนรู้ที่เกี่ยวกับการทำงานของกล้ามเนื้อ โดยที่งานดังกล่าวต้องมีความซับซ้อนจะต้องอาศัยความสามารถในการบริหารเบื้องต้นของกล้ามเนื้อหลายๆส่วน การทำงานดังกล่าวจะเกิดขึ้นได้จากการสั่งงานของสมองจะต้องมีการปฏิบัติสัมพันธ์ของการตอบสนองกับความรู้สึก ที่ป้อนเข้าไปหาทำงานนี้สามารถพัฒนาได้ด้วยการฝึกฝนจะเกิดความชำนาญและความคงทน

อภิชาติ อนุกุลเวช (2551, น. 64) ได้กล่าวถึง ทักษะปฏิบัติ หมายถึง ความสามารถ ความชำนาญของกล้ามเนื้อที่กระทำออกมาอย่างถูกต้อง คล่องแคล่วและรวดเร็ว ที่ต้องอาศัยการฝึกหัดอย่างเหมาะสมจึงจะทำให้เกิดความชำนาญในการปฏิบัติงาน

นิโบล นิมกัรตัน (2529, น. 1) ได้กล่าวถึง ทักษะปฏิบัติเป็นการวัดความสามารถของบุคคลในการทำงานอย่างใดอย่างหนึ่ง อาจเริ่มต้นวัดภาคปฏิบัติตั้งแต่ขั้นเตรียม ชั้นลงมือปฏิบัติ ชั้นผลงานทั้งนี้ขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ในการวัดแต่ละครั้ง

อมรา กล้าเจริญ (2535, น. 101) ได้กล่าวถึง ทักษะเป็นการปฏิบัติที่เกิดจากการเรียนรู้สามารถกระทำได้โดยแทบจะไม่ต้องใช้ความคิด

เรณู โกลสินานนท์ (2544, น. 71-82) ได้กล่าวถึง ทักษะเป็นแบบของพฤติกรรมที่กระทำไปด้วยความราบเรียบ (Smoothly) ถูกต้องรวดเร็วและแม่นยำ ซึ่งเป็นผลมาจากการพัฒนาตนเอง

อาภรณ์ ใจเที่ยง (2540, น. 55) ได้กล่าวถึง ทักษะ หมายถึง การปฏิบัติที่เกิดจากการเรียนรู้สามารถทำได้โดยแทบจะไม่ต้องใช้ความคิด แล้วพัฒนามาเป็นความสามารถเฉพาะตัว

จึงสรุปความหมายของแบบวัดทักษะปฏิบัติ ได้ว่า การวัดความสามารถในการปฏิบัติงานงานหนึ่งที่สามารถวัดได้ทั้งทักษะกระบวนการและผลงานด้านการปฏิบัติที่เหมาะสมสำหรับวิชาที่เน้นการปฏิบัติ

2.5.4 การสร้างแบบวัดทักษะปฏิบัติ

มีนักการศึกษาได้อธิบายถึงการสร้างแบบวัดทักษะปฏิบัติ ดังนี้

สมศักดิ์ ลินธุระเวชญ์ (2530, น. 106-123) ได้กล่าวถึงเครื่องมือด้านต่าง ๆ ประกอบการสังเกต ดังนี้

1. แบบสำรวจรายการ ประกอบด้วยรายการที่แสดงขั้นตอนการปฏิบัติงาน กิจกรรมต่าง ๆ หรือพฤติกรรมที่ผู้สังเกตบันทึกเมื่อเห็นว่ารายการนั้น ๆ เกิดขึ้น

2. มาตรฐานประมาณค่า ลักษณะมาตรฐานประมาณค่า มีการเปรียบเทียบพฤติกรรมของนักเรียนหรือทักษะความสามารถกับมาตรฐานที่ตั้งไว้ว่าระดับสูง กลาง ต่ำ หมายถึงพฤติกรรมอะไรหรือต้องมีทักษะความสามารถอย่างไร ระดับมาตรฐานประมาณค่ามีทั้งแบบ 3, 5, 7 ระดับ คะแนน

3. การจัดอันดับ เป็นวิธีการที่เรียงลำดับนักเรียนในคุณสมบัติหนึ่ง ๆ ตามที่กำหนดไว้ให้ ซึ่งสามารถใช้ในการวัดวิธีการหรือผลงานก็ได้ แต่ส่วนใหญ่ใช้วัดผลงาน

2.6 แผนการจัดการเรียนรู้

2.6.1 ความหมายของแผนการจัดการเรียนรู้

มีนักวิชาการได้ให้ความหมายไว้ดังนี้

จิรภัทร แก้วกู่ (อ้างถึงใน กระทรวงศึกษาธิการ, 2544, น. 6) กล่าวว่าไว้ว่าแผนการจัดการเรียนรู้ หมายถึงแผนซึ่งครูเตรียมการจัดการเรียนรู้ให้นักเรียนโดยวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ แผนการใช้สื่อการเรียนรู้หรือแหล่งการเรียนรู้แนวการวัดผลประเมินผลโดยการวิเคราะห์ จากคำอธิบายรายวิชาหรือหน่วยการเรียนรู้ซึ่งยึดผลการเรียนที่คาดหวังและสาระการเรียนรู้ที่กำหนด อันสอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น

รุจิรี ภู่อาระ (2545, น. 129) กล่าวว่าไว้ว่า แผนการจัดการเรียนรู้เป็นการแสดง การจัดการเรียนตามและประสบการณ์การเรียนรู้เป็นรายสัปดาห์หรือรายวันซึ่งโดยปกติแล้วมักจะ พัฒนามาจากหน่วยการเรียนรู้

อาภรณ์ ใจเที่ยง (2546, น. 213) ได้กล่าวถึง แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เป็นคำใหม่ที่ นำมาใช้ในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 เหตุที่ใช้คำ แผนการจัดการเรียนรู้ แทนคำ แผนการสอน เพราะต้องการให้ผู้สอนมุ่งจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียน เป็นสำคัญเพื่อให้สอดคล้องกับเป้าหมายของการจัดการศึกษาที่บ่งไว้ในมาตรา 22 ของพระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2544 ที่กล่าวว่า การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคน มีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนสำคัญที่สุด

จิรภัทร แก้วกู่ (2547, น. 27) กล่าวว่าไว้ว่า แผนการจัดการเรียนรู้มุ่งแสดงให้เห็นถึง การนำรายวิชาแต่ละรายวิชา ที่จะสอนมาจัดกิจกรรมการเรียนรู้อย่างชัดเจน

ชนาธิป พรกุล (2552, น. 85) ได้กล่าวถึง ความหมายแผนการจัดการเรียนรู้เป็นแนวทาง การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เขียนไว้ล่วงหน้าทำให้ผู้สอนมีความพร้อม และมั่นใจว่าสามารถสอนได้ บรรลุจุดประสงค์ที่กำหนดไว้และดำเนินการสอนได้ราบรื่น

เอกรินทร์ สีมหาศาล (2552, น. 13) ได้กล่าวถึง ความหมายแผนการจัดกิจกรรม การเรียนรู้ คือ วัสดุหลักสูตรที่ควรพัฒนามาจากหน่วยการเรียนรู้ที่กำหนดไว้เพื่อให้การจัดการเรียนการสอน บรรลุเป้าหมายตามมาตรฐานการเรียนรู้ของหลักสูตรเป็นส่วนที่แสดงการจัดการเรียนการสอน ตามบทเรียน และประสบการณ์การเรียนรู้เป็นรายวันหรือรายสัปดาห์

ชวลิต ชูกำแหง (2553, น. 41) ได้กล่าวถึง แผนการจัดการเรียนรู้ หมายถึง เอกสารที่เป็นลายลักษณ์อักษรของครูผู้สอน ซึ่งเป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในแต่ละครั้ง โดยใช้สื่อและอุปกรณ์การเรียนการสอนให้สอดคล้องกับผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง เนื้อหา เวลา เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนให้เป็นไปอย่างเต็มศักยภาพ

สรุปได้ว่าแผนการจัดการเรียนรู้หมายถึง สิ่งที่เป็นตัวกำหนดขอบเขตของครูผู้สอนว่าในการจัดการเรียนการสอนนั้นครูผู้สอนต้องการให้นักเรียนเรียนรู้เรื่องใดบ้างและเมื่อเรียนแล้วนักเรียนจะได้อะไรจากการเรียน อีกทั้งยังต้องกำหนดขอบเขตในการทำแผนให้สอดคล้องกับหลักสูตรที่กำหนดไว้อีกด้วย

2.6.2 ความสำคัญของแผนการจัดการเรียนรู้

นักวิชาการได้ให้ความหมายไว้ ดังนี้

สุพล วังสินธุ์ (2536, น. 3-4) ให้ความสำคัญของแผนการสอนไว้ ดังนี้

1. ทำให้เกิดการวางแผนวิธีสอน วิธีเรียนที่ดีที่สุดที่เกิดจากการผสมผสานความรู้และจิตวิทยาการศึกษา
2. ช่วยให้ครูมีคู่มือการสอนที่ทำด้วยตนเองล่วงหน้า ทำให้ครูมีความมั่นใจในการสอนได้เป้าหมาย
3. ส่งเสริมให้ครูใฝ่ศึกษาหาความรู้ ทั้งหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตลอดจนการวัดผลประเมินผล
4. ใช้เป็นคู่มือสำหรับครูที่มาสอนแทนได้
5. เป็นหลักฐานแสดงข้อมูลที่ถูกต้องเที่ยงตรง มีประโยชน์ต่อหน่วยงานทาง การศึกษา
6. เป็นผลงานทางวิชาการ แสดงความชำนาญและเชี่ยวชาญของผู้จัดทำ

ทวีศักดิ์ ไชยมาโย (2537 น. 4-5) ให้ความสำคัญของแผนการสอนไว้ดังนี้

1. ช่วยให้ครูได้มีโอกาสศึกษาหาความรู้ในเรื่องหลักสูตรแนวการสอน การจัดทำจัดหาสื่อประกอบการสอนตลอดจนวิธีการวัดผลประเมินผลอย่างละเอียดทุกแง่มุม
2. ช่วยให้เกิดการวางแผนวิธีสอน วิธีเรียนที่มีความหมายยิ่งขึ้นเพราะการทำแผนการสอนเป็นการผสมผสานเนื้อหาสาระ และจุดประสงค์การเรียนกับหลักสูตรกับหลักจิตวิทยาการศึกษาหรือนวัตกรรมการเรียนใหม่ๆ ตลอดจนปัจจัยอำนวยความสะดวกของโรงเรียนและสภาพปัญหาความสนใจความต้องการของนักเรียน ผู้ปกครอง และทรัพยากรในท้องถิ่น โดยใช้วิธีเชิงระบบเพื่อให้การเรียนการสอนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

3. ช่วยให้ครูมีคู่มือครูที่ทำด้วยตัวเองไว้ล่วงหน้าเพื่อให้เกิดความสะดวกในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้อย่างมีคุณภาพตามเจตนารมณ์ของหลักสูตรส่งเสริมในผู้เรียนเกิด

การเรียนรู้ครบถ้วน สอดคล้องกับระยะเวลาและจำนวนคาบที่มีอยู่ในแต่ละภาคเรียนนั้นคือสอนได้ครบถ้วน และทันเวลาช่วยให้ครูมีความมั่นใจการสอนมากขึ้น

4. ทำให้การประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นไปตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ ช่วยให้ครูสามารถวินิจฉัยจุดอ่อนของนักเรียนที่จะได้รับการแก้ไขและทราบจุดเด่นที่ควรได้รับการเสริมสร้างต่อไปนอกจากนี้ยังช่วยให้ครูเห็นภาพการทำงานของตนเองให้เด่นชัดขึ้น

5. ครูผู้สอนสามารถใช้เป็นข้อมูลที่ถูกต้องเที่ยงตรงเพื่อเสนอแนะแก่บุคลากรและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ กรมวิชาการ ศึกษาพิเศษ และผู้บริหารเพื่อปรับปรุงหลักสูตรให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

6. ช่วยให้ผู้บริหารหรือผู้ที่เกี่ยวข้องสามารถทราบขั้นตอนกระบวนการต่าง ๆ ในการสอนของครูเพื่อการนิเทศติดตามและประเมินผลการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

7. ผู้สอนติดธุระจำเป็นไม่สามารถสอนได้ด้วยตนเองได้แผนการสอนจะใช้เป็นคู่มือแก่ผู้มาสอนแทนได้อย่างต่อเนื่อง

8. เป็นการพัฒนานาวิชาชีพครู ที่แสดงว่างานสอนต้องได้รับการฝึกฝนมีความเชี่ยวชาญ โดเฉพาะมีเครื่องมือและเอกสารที่จำเป็นสำหรับการประกอบอาชีพ

9. เป็นผลงานทางวิชาการอย่างหนึ่ง que แสดงให้เห็นถึงความชำนาญพิเศษหรือความเชี่ยวชาญของผู้จัดทำแผนการสอน ซึ่งสามารถนำไปพัฒนางานในหน้าที่และเสนอเลื่อนระดับให้สูงขึ้นได้

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช (2537, น. 36) กล่าวว่าไว้ว่าแผนการสอนว่ามีความสำคัญอย่างยิ่ง เพราะช่วยอำนวยความสะดวกแก่ครูที่ไม่มีประสบการณ์การสอนช่วยให้ผู้บริหารและนิเทศรู้แนวทางที่จะให้คำแนะนำ ตลอดจนให้การสนับสนุนในด้านต่าง ๆ และแผนการสอนจะใช้เป็นแนวทางในการจัดทำกำหนดการสอนเพื่อให้สอนได้สะดวก ครูจะเข้าใจและมองเห็นงานของตนได้ล่วงหน้าชัดเจน

วันชัย แยมจันทร์ฉาย (2554, น. 27) ได้กล่าวถึง แผนการจัดการเรียนรู้ถือว่าเป็นหัวใจสำคัญของการจัดการเรียนการสอน เพราะจะเป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอนของครูจะทำให้ครูดำเนินการสอนไปตามลำดับไม่หลงทาง มีระยะเวลาในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างชัดเจน จะทำให้การเรียนการสอนเป็นไปตามที่คาดหวัง

สุวิทย์ มูลคำ (2549, น. 58) กล่าวถึง ความสำคัญของแผนการจัดการเรียนรู้ไว้ดังนี้

1. ทำให้เกิดการวางแผนวิธีสอนที่ดี ที่เกิดจากการผสมผสานความรู้และจิตวิทยา ศาสตร์การศึกษา

2. ช่วยให้ครูผู้สอนมีคู่มือการจัดการเรียนรู้ที่ทำได้ล่วงหน้าด้วยตนเอง และทำให้ครูมีความมั่นใจในการจัดการเรียนรู้ได้ตามเป้าหมาย

3. ช่วยให้ผู้สอนทราบว่า การสอนของตนเองได้ทางไปตามทิศทางใดหรือทราบว่า จะสอนอะไร ด้วยวิธีใด สอนอย่างไร จะใช้สื่อและแหล่งเรียนรู้อะไร และจะวัดประเมินผลอย่างไร

4. ส่งเสริมให้ผู้สอนใฝ่ศึกษาหาความรู้ทั้งเรื่องหลักสูตร วิธีการจัดการเรียนรู้ จัดหาและใช้สื่อแหล่งเรียนรู้ ตลอดจนงานการวัดและการประเมินผล

5. ใช้เป็นคู่มือสำหรับครูที่มาสอน (จัดการเรียนรู้) แทนได้

6. แผนการจัดการเรียนรู้ที่นำไปใช้และพัฒนาให้เกิดประโยชน์ต่อวงการการศึกษา

7. เป็นผลงานวิชาการที่แสดงถึงความชำนาญและความเชี่ยวชาญของครูผู้สอน สำหรับประกอบการประเมินเพื่อขอเลื่อนตำแหน่งและวิทยฐานะครูให้สูงขึ้น

อารมณ์ ใจเที่ยง (2550, น. 206) ได้กล่าวถึง แผนการสอนเปรียบได้กับพิมพ์เขียวของ วิศวกรหรือสถาปนิกที่ใช้เป็นหลักในการควบคุมงานก่อสร้าง วิศวกรหรือสถาปนิกขาดพิมพ์เขียวไม่ได้ ฉันทัด ผู้เป็นครูก็ขาดแผนการสอนไม่ได้ฉันทัดนั้น ยิ่งผู้สอนได้จัดทำแผนการสอนด้วยตัวเองก็ยิ่ง ให้ประโยชน์แก่ตนเองมากเพียงนั้น สามารถสรุปได้ ดังนี้

1. ทำให้เกิดการวางแผนวิธีสอนวิธีเรียนที่มีความหมายยิ่งขึ้น เพราะเป็นการจัด ทำอย่างมีหลักการที่ถูกต้อง

2. ช่วยให้ผู้สอนมีคู่มือการสอนที่ทำได้ด้วยตนเองทำให้สะดวกในการจัดการเรียนการสอน ทำให้สอนได้ครบถ้วนตามหลักสูตรและสอนได้ทันเวลา

3. เป็นผลงานวิชาการที่สามารถเผยแพร่เป็นตัวอย่างได้

4. ช่วยให้ความสะดวกแก่ครูผู้สอนมาแทนในกรณีที่ผู้สอนไม่สามารถเข้าสอนได้

สรุปได้ว่า ความสำคัญของแผนการจัดการเรียนรู้ หมายถึงเป็นสิ่งที่จำเป็นต่อครูผู้สอน อย่างยิ่งเพราะเป็นตัวกำหนดให้ครูผู้สอนได้ทราบว่าจะดำเนินการจัดการเรียนการสอนไปในทิศทางใด จะสอนอะไร สอนแล้วผู้เรียนจะได้อะไร

2.6.3 องค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้

มีนักวิชาการหลายท่านนำเสนอเกี่ยวกับองค์ประกอบที่สำคัญของแผนการจัดการเรียนรู้ไว้ ดังนี้

ชนาธิป พรกุล (2552, น. 86) กล่าวว่า แผนการจัดการเรียนรู้ในปัจจุบัน มีองค์ประกอบ ที่สำคัญ ได้แก่

1. เรื่องและเวลาที่ใช้สอน
2. ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง (จุดประสงค์การเรียนรู้)
3. สาระสำคัญ เนื้อหา (สาระ)
4. กิจกรรมการเรียนรู้ (สื่อการเรียนการสอน)
5. การวัดและประเมินผล

ไสว ประภาศรี (2553, น. 224) ได้ศึกษาและสรุปองค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้ แบ่งเป็น 2 ส่วน ได้แก่

1. ส่วนชื่อเรื่อง ประกอบด้วย ชื่อกลุ่มสาระ ชั้น ภาคเรียน ชื่อแผน และเวลา
2. ส่วนขององค์ประกอบที่สำคัญ ประกอบด้วย สาระสำคัญหรือความคิดรวบยอด ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง หรือวัตถุประสงค์การเรียนรู้ สาระการเรียนรู้หรือเนื้อหา กิจกรรมการเรียน การสอน การวัดผลและประเมินผล แหล่งเรียนรู้หรือสื่อการเรียนรู้ กิจกรรมเสนอแนะ หรือบันทึกหลังสอน

พิมพันธ์ เดชะคุปต์ (2557, น. 87) กล่าวว่า องค์ประกอบหลักของแผนการจัดการเรียนรู้ ที่ผู้สอนต้องคำนึงถึงในการวางแผนการจัดการเรียนรู้ มี 4 ประการหลัก คือ

1. วัตถุประสงค์การเรียนรู้
2. สาระ/เนื้อหา
3. กิจกรรมการเรียนรู้ ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 องค์ประกอบย่อย ได้แก่ ขั้นตอนการเรียนการสอน และสื่อการเรียนรู้ แหล่งการเรียนรู้

4. การประเมินผลการเรียนรู้ นอกจากนี้ได้อธิบายเพิ่มเติมว่า ในการวางแผนงานใดก็ตาม องค์ประกอบที่ต้องคำนึงถึงในการวางแผน คือ 5W และ 2H ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

W1	(Why)	หมายถึง สอนไปทำไม (วัตถุประสงค์การเรียนรู้)
W2	(What)	หมายถึง สอนอะไร (เนื้อหา/สาระ)
W3	(Who)	หมายถึง สอนใคร (ใครสอน/สอนใคร)
W4	(Where)	หมายถึง สอนที่ใด
W5	(When)	หมายถึง สอนเมื่อใด
H1	(How)	หมายถึง สอนอย่างไร (กิจกรรมการเรียนรู้)
H2	(How)	หมายถึง ประเมินอย่างไร (ประเมินการเรียนรู้)

เอมมิกา สุวรรณหิตาทร (2558, น. 81-82) ได้สังเคราะห์องค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้ จากเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแผนการจัดการเรียนรู้ของครู พบว่า องค์ประกอบที่สำคัญของแผนการจัดการเรียนรู้มี 6 องค์ประกอบสำคัญ คือ

1. สาระสำคัญ
2. ผลการเรียนรู้/จุดประสงค์การเรียนรู้/ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง
3. เนื้อหา/สาระการเรียนรู้
4. กิจกรรมการเรียนรู้
5. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้
6. การวัดและประเมินผล

สมาน เอกพิมพ์ (2560, น. 385) กล่าวว่า แผนการจัดการเรียนรู้ควรประกอบด้วย 8 องค์ประกอบสำคัญดังนี้

1. สาระสำคัญ
2. จุดประสงค์การเรียนรู้
3. สาระการเรียนรู้ (เนื้อหา)
4. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้
5. สื่อและแหล่งเรียนรู้
6. การวัดและประเมินผล
7. กิจกรรมเสนอแนะ (อาจจะมีหรือไม่มีก็ได้)
8. บันทึกหลังการสอน และ
9. ภาคผนวกของแต่ละแผน (ถ้ามี)

ดังนั้นจึงสรุปองค์ประกอบที่สำคัญของแผนการจัดการเรียนรู้ไว้ ดังนี้ 1) ส่วนชื่อเรื่อง ประกอบด้วย ชื่อกลุ่มสาระ ชั้น ภาคเรียน ชื่อแผน และเวลา 2) วัตถุประสงค์การเรียนรู้ 3) สาระสำคัญ 4) กิจกรรมการเรียนรู้ 5) สื่อและแหล่งเรียนรู้ 6) การประเมินผลการเรียนรู้ 7) กิจกรรมเสนอแนะ 8) บันทึกหลังการสอน

2.6.4 ขั้นตอนการจัดทำแผนการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2538, น. 19) กล่าวถึงขั้นตอนการจัดทำแผนการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้หรือแผนการสอนดังนี้

1. ศึกษาเอกสารหลักสูตรฯและเอกสารค้นคว้าต่าง ๆ
2. วิเคราะห์คำอธิบายของแต่ละทักษะที่หลักสูตรกำหนด
3. กำหนดจุดประสงค์ย่อย
4. วิเคราะห์จุดประสงค์ในคู่มือครู
5. กำหนดหน่วยการเรียนรู้และคาบเรียน
6. กำหนดจุดประสงค์ในแต่ละหน่วยการเรียนรู้
7. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน
8. การกำหนดสื่อและอุปกรณ์
9. การวัดและประเมินผล

ณัฐวุฒิ กิจรุ่งเรือง และคณะ (2545, น. 74-81) กล่าวว่า การเขียนแผนการเรียนรู้หรือแผนการสอนเป็นงานสำคัญในการกำหนดแนวทางการจัดการเรียนรู้สำหรับครูเพราะเป็นการเตรียมการช่วยเหลือในการสอนบรรลุผลตามเป้าหมายและมีประสิทธิภาพในการเขียนแผนการเรียนรู้ผู้สอนต้องศึกษาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อนำไปสู่การจัดการเรียนรู้

วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์ (2551, น. 288) กล่าวว่าไว้ว่า การเขียนแผนการสอนเป็นงานสำคัญอย่างยิ่งของผู้เป็นครูเพราะเป็นการเตรียมการสอนที่สมบูรณ์ซึ่งจะช่วยให้การเรียนการสอนบรรลุผลตามจุดหมายของหลักสูตรอย่างแท้จริงในการเขียนแผนการสอนผู้สอนต้องศึกษาเอกสารหลักสูตรเป็นเบื้องต้นก่อนที่จะลงมือเขียนโดยมีลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาและวิเคราะห์สาระการเรียนรู้ที่จะสอน

- 1.1 จุดประสงค์ประจำวิชา
- 1.2 ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง
- 1.3 คำอธิบายรายวิชา
- 1.4 โครงสร้างของหลักสูตรสถานศึกษา
- 1.5 การวิเคราะห์หน่วยการเรียนรู้
- 1.6 แผนการเรียนรู้

2. ศึกษาแนวการสอนของกรมวิชาการ

2.1 ศึกษารายละเอียดสาระการเรียนรู้กับผลการเรียนรู้ที่คาดหวังในแต่ละช่วงระดับและระดับว่ามีความสัมพันธ์กันหรือไม่เพื่อเพิ่มเติมอีกให้สมบูรณ์

2.2 วิเคราะห์ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้หรือไม่ถ้าไม่สอดคล้องควรปรับและนำมาเขียนในแผนการสอนให้ชัดเจนต่อไป

2.3 นำกิจกรรมในแนวการสอนมาพิจารณาประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในการเขียนแผนการสอนต่อไป

3. ชั้นเขียนแผนการสอน เป็นขั้นสำคัญซึ่งผู้เขียนต้องวางแผนอย่างรอบคอบ โดยกำหนดจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม กำหนดเนื้อหาให้เหมาะสมกับเวลา กำหนดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้จริงกำหนดสื่อการสอนและการวัดผลที่สอดคล้องกับจุดประสงค์การสอนอย่างไรก็ตามควรจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างเป็นกระบวนการและใช้กระบวนการต่าง ๆ เช่น กระบวนการกลุ่มกระบวนการแก้ปัญหากระบวนการ 9 ประการเพื่อให้ผู้เรียนเกิดทักษะกระบวนการสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

2.7 การหาประสิทธิภาพ

ประสิทธิภาพ คือ ค่าที่บ่งบอกว่าแผนการจัดการเรียนรู้นั้นๆสามารถพัฒนาให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องมากน้อยเพียงใดในสถานการณ์กิจกรรมที่ถูกกำหนดไว้โดยการเก็บข้อมูลของผลการเรียนรู้อาจสะท้อนให้เห็นถึงการพัฒนาและความงอกงามของนักเรียนได้โดยทั่วไปมักจะคำนวณ

จากคะแนนที่ได้จากการทำแบบทดสอบย่อยหรือคะแนนจากพฤติกรรมการเรียนกิจกรรมกลุ่ม โดยไม่ให้คะแนนการทำแบบฝึกหัดหรือแบบฝึกหัดในระหว่างที่นักเรียนกำลังเรียนตามแผนการเรียนรู้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2552, น. 113)

วิกิพีเดีย สารานุกรมเสรี (2562) ได้กล่าวถึง ประสิทธิภาพ (Efficiency) หมายถึง กระบวนการ วิธีการ หรือการกระทำใดๆ ที่นำไปสู่ผลสำเร็จโดยใช้ทรัพยากรต่าง ๆ อันได้แก่ ทรัพยากรทางธรรมชาติ แรงงาน เงินทุน และวิธีการดำเนินการหรือประกอบกรที่มีคุณภาพสูงที่สุดในการดำเนินการได้อย่างเต็มศักยภาพอย่างไรก็ตามการดำเนินการใดๆ นั้นก็ขึ้นอยู่กับทรัพยากร ณ ขณะนั้นด้วยว่ามีคุณภาพและปริมาณเพียงใด หากมีคุณภาพมากการจะใช้อย่างเต็มศักยภาพได้นั้นจะต้องใช้ในปริมาณน้อย จึงจะเรียกได้ว่ามีประสิทธิภาพ ต่างกันกับทรัพยากรที่มีปริมาณมากแต่คุณภาพต่างที่จะต้องเลือกวิธีการดึงศักยภาพของทรัพยากรออกมาให้ได้มากที่สุดจึงจะเรียกว่ามีประสิทธิภาพ

สำลี รักษุทธิ์ (2541, น. 24) ได้กล่าวถึง ประสิทธิภาพ หมายถึง ความสามารถในการดำเนินงาน ด้านต่างๆ ให้สำเร็จลุล่วงตามจุดมุ่งหมายที่วางไว้ โดยใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดคุ้มค่าและเกิดประโยชน์มากที่สุด

พิชญ์ เข้มพิลา (2556, น. 1) ได้กล่าวถึง ประสิทธิภาพ (Efficiency) หมายถึง ผลสำเร็จที่พิจารณาในแง่ของเศรษฐศาสตร์ ที่มีตัวชี้ ได้แก่ ความประหยัด หรือคุ้มค่า กระบวนการดำเนินงาน ที่มีลักษณะ

1. ประหยัด (Economy)
2. เสร็จทันตามกำหนดเวลา (Speed)
3. คุณภาพ (Quality)

โดยพิจารณาทั้งกระบวนการตั้งแต่ปัจจัยนำเข้า (Input) หรือวัตถุดิบ มีการคัดสรรอย่างดี มีกระบวนการดำเนินงาน กระบวนการผลิต (Process) ที่ดีและมีผลผลิต (Output) ที่ดี

เผชิญ กิจระการ (2544, น. 45-51) อธิบายถึงวิธีการหาประสิทธิภาพเชิงประจักษ์ (Empirical Approach) ไว้ว่า วิธีการนี้จะนำสื่อไปทดลองใช้กับกลุ่มนักเรียนเป้าหมายการหา ประสิทธิภาพของสื่อ เช่น บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน (CAI) บทเรียนโปรแกรม ชุดการสอน แผนการจัดการเรียนรู้ แบบฝึกทักษะ เป็นต้น ส่วนมากใช้วิธีการหาประสิทธิภาพด้วยวิธีนี้ ประสิทธิภาพที่วัดส่วนใหญ่ จะพิจารณาจากเปอร์เซ็นต์การทำแบบฝึกหัดหรือกระบวนการเรียน ระหว่างเรียนหรือแบบทดสอบย่อย โดยแสดงค่าเป็นตัวเลข 2 ตัวเช่น $E_1/E_2 = 80/80$, $E_1/E_2 = 85/85$, $E_1/E_2 = 90/90$ เป็นต้น เกณฑ์ประสิทธิภาพ (E_1/E_2) มีความหมายแตกต่างกันหลาย ลักษณะในที่นี้จะยกตัวอย่าง $E_1/E_2 = 80/80$ ดังนี้

1. เกณฑ์ 80/80 ในความหมายที่ 1 ตัวเลข 80 ตัวแรก (E_1) คือนักเรียนทั้งหมด ทำแบบฝึกหัดหรือแบบทดสอบย่อย ได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 80 ถือเป็นประสิทธิภาพของกระบวนการ

ส่วนตัวเลข 80 ตัวหลัง (E_2) คือนักเรียนทั้งหมดที่ทำแบบทดสอบหลังเรียนได้ คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 80 ถือว่าเป็นประสิทธิภาพของผลลัพธ์

2. เกณฑ์ 80/80 ในความหมายที่ 2 ตัวเลข 80 ตัวแรก (E_1) คือนักเรียนร้อยละ 80 ทำแบบทดสอบหลังเรียนได้คะแนนร้อยละ 80 ทุกคน ส่วนตัวเลข 80 ตัวหลัง (E_2) คือนักเรียนทั้งหมดที่ทำแบบทดสอบหลังเรียนครั้งนั้นได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 80

3. เกณฑ์ 80/80 ในความหมายที่ 3 ตัวเลข 80 ตัวแรก (E_1) คือจำนวนนักเรียนทั้งหมด ทำแบบทดสอบหลังเรียนได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 80 ส่วนตัวเลข 80 ตัวหลัง (E_2) คือ คะแนนเฉลี่ย ร้อยละ 80 ที่นักเรียนทำเพิ่มขึ้นจากแบบทดสอบหลังเรียนโดยเทียบกับคะแนนที่ ทำได้ก่อนการเรียน

4. เกณฑ์ 80/80 ในความหมายที่ 4 ตัวเลข 80 ตัวแรก (E_1) คือนักเรียนทั้งหมด ทำแบบทดสอบหลังเรียนได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 80 ส่วนตัวเลข 80 ตัวหลัง (E_2) คือนักเรียนทั้งหมด ทำแบบทดสอบหลังเรียนแต่ละข้อถูก มีจำนวนร้อยละ 80 (ถ้านักเรียนทำข้อสอบข้อใดถูกมีจำนวนไม่ถึงร้อยละ 80 แสดงว่าสื่อไม่มีประสิทธิภาพและชี้ให้เห็นว่าจุดประสงค์ที่ตรงกับข้อนั้นมี ข้อบกพร่อง)

2.7.1 วิธีการหาประสิทธิภาพเชิงประจักษ์

ปิยะธิดา ปัญญา (2562, น. 53) กล่าวว่า หลักการของการหาค่าเฉลี่ยและร้อยละได้ถูกนำมาประยุกต์ใช้ในการหาประสิทธิภาพของนวัตกรรม โดยมีเกณฑ์การยอมรับประสิทธิภาพของนวัตกรรม ดังนี้

1. ถ้าประสิทธิภาพด้านการบวนการและด้านผลลัพธ์ที่คำนวณได้มีค่าเท่ากับหรือสูงกว่าเกณฑ์ประสิทธิภาพที่กำหนดไว้ สรุปได้ว่านวัตกรรมนั้นมีประสิทธิภาพ

2. ถ้าประสิทธิภาพด้านการบวนการและด้านผลลัพธ์ที่คำนวณได้มีค่าน้อยกว่าเกณฑ์ประสิทธิภาพที่กำหนดไว้ไม่เกิน 2.5 สรุปได้ว่านวัตกรรมนั้นมีประสิทธิภาพ

เกณฑ์ประสิทธิภาพ (E_1/E_2) มีความหมายแตกต่างกัน ในที่นี้จะยกตัวอย่าง $E_1/E_2 = 80/80$ ดังนี้

เกณฑ์ 80/80 ในความหมายที่ 1 ตัวเลข 80 ตัวแรก (E_1) คือนคะแนนที่ได้จากคุณลักษณะ/พฤติกรรม/การทดสอบระหว่างเรียนได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 80 ถือเป็นประสิทธิภาพของกระบวนการ ส่วนตัวเลข 80 (E_2) คือนคะแนนที่ได้จากคุณลักษณะ/พฤติกรรม/การทดสอบหลังเรียน ได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 80 ส่วนการหาค่า E_1/E_2 ใช้สูตร ดังนี้

$$E_1 = \frac{\frac{\sum X}{N}}{A} \times 100 \quad (2-1)$$

เมื่อ E_1 แทน ประสิทธิภาพด้านกระบวนการ

ΣX	แทน	คะแนนที่ได้จากคุณลักษณะ/พฤติกรรม/การทดสอบระหว่างเรียนของผู้เรียนแต่ละคน
A	แทน	คะแนนเต็มของคุณลักษณะ/พฤติกรรม/การทดสอบระหว่างเรียนของผู้เรียนแต่ละคน
N	แทน	จำนวนนักเรียนทั้งหมด

$$E_2 = \frac{\frac{\Sigma Y}{N}}{B} \times 100 \quad (2-2)$$

เมื่อ	E_2	แทน	ประสิทธิภาพด้านผลลัพธ์
	ΣY	แทน	คะแนนที่ได้จากคุณลักษณะ/พฤติกรรม/การทดสอบระหว่างเรียนของผู้เรียนแต่ละคน
	B	แทน	คะแนนเต็มของคุณลักษณะ/พฤติกรรม/การทดสอบหลังเรียน
	N	แทน	จำนวนนักเรียนทั้งหมด

2.8 ความพึงพอใจ

2.8.1 ความหมายของความพึงพอใจ

มีนักวิชาการได้ให้ความหมายไว้ดังนี้

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2542, น. 775) ได้ให้ความหมายของความพึงพอใจว่าหมายถึง พอใจชอบใจ

Walman (1989, p. 384) กล่าวว่า ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกมีความสุขเมื่อได้รับผลสำเร็จตามความมุ่งหมายความต้องการหรือแรงจูงใจของตน ได้รับการตอบสนอง

พอสรุปได้ว่า ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกที่ดีทำที่และความคิดเห็นของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งในทางบวก และเป็นผลสืบเนื่องมาจากประสบการณ์

2.8.2 การวัดความพึงพอใจ

อมรลักษณ์ (2549) กล่าวว่า การวัดความพึงพอใจสามารถวัดได้ดังนี้

1. การใช้แบบสอบถาม โดยผู้สอบถามจะออกแบบสอบถามเพื่อต้องการทราบความคิดเห็นซึ่งสามารถทำได้ในลักษณะที่กำหนดคำตอบให้เลือก หรือตอบคำถามอิสระคำถามดังกล่าวอาจถามความพึงพอใจในด้านต่าง ๆ เช่น การจัดการเรียนการสอนเนื้อหาหลักสูตรสื่อการเรียนการสอนและเงื่อนไขต่าง ๆ เป็นต้น

2. การสัมภาษณ์ เป็นวิธีวัดความพึงพอใจทางตรงทางหนึ่งซึ่งต้องอาศัยเทคนิคและวิธีการที่ดีจึงจะทำให้ได้ข้อมูลที่เป็นจริงได้

3. การสังเกต เป็นวิธีการวัดความพึงพอใจโดยสังเกตพฤติกรรมของบุคคลเป้าหมายไม่ว่าจะแสดงออกจากการพูด กิริยาท่าทางวิธีนี้จะต้องอาศัยการกระทำอย่างจริงจังและการสังเกตอย่างมีระเบียบแบบแผน

2.8.3 ทฤษฎีสำหรับการสร้างความพึงพอใจ

ทฤษฎีสำหรับการสร้างความพึงพอใจ มีหลายทฤษฎีแต่ทฤษฎีที่ได้รับการยอมรับและมีชื่อเสียงคือ ทฤษฎีความต้องการตามลำดับขั้นของ (Maslows Hierarchy of Needs) ที่กล่าวว่ามนุษย์ทุกคนมีความต้องการเหมือนกัน แต่ความต้องการนั้นเป็นลำดับขั้น ซึ่งเขาได้ตั้งสมมติฐานเกี่ยวกับความต้องการของมนุษย์ Maslow (1970, อ้างถึงใน เมธาวิ อุดมธรรมมานุภาพ และคณะ, 2549, น. 205) ไว้ดังนี้

1. มนุษย์มีความต้องการอยู่เสมอ และไม่มีที่สิ้นสุดขณะที่ความต้องการสิ่งใดได้รับการตอบสนองแล้วความต้องการอย่างอื่นก็จะเกิดขึ้นอีกไม่มีวันจบสิ้น
2. ความต้องการที่ได้รับการตอบสนองแล้วจะไม่เป็นสิ่งจูงใจสำหรับพฤติกรรมอื่นต่อไป ความต้องการที่ได้รับการตอบสนองทำหน้าที่เป็นสิ่งจูงใจของพฤติกรรม
3. ความต้องการของมนุษย์จะเรียงเป็นลำดับขั้นตามลำดับความสำคัญกล่าวคือเมื่อความต้องการในระดับต่ำได้รับการตอบสนองแล้วความต้องการระดับสูงก็จะเรียกร้องให้มีการตอบสนอง ซึ่งลำดับขั้นความต้องการของมนุษย์มี 5 ขั้นตอนตามลำดับขั้นจากต่ำไปสูงดังนี้

3.1 ความต้องการด้านร่างกาย (Physiological Needs) เป็นความต้องการเบื้องต้นเพื่อความอยู่รอดของชีวิต เช่น ความต้องการในเรื่องอาหาร น้ำ อากาศ เครื่องนุ่งห่ม ยารักษาโรค ที่อยู่อาศัย และความต้องการทางเพศ ความต้องการทางด้านร่างกายจะมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของคนก็ต่อเมื่อความต้องการทั้งหมดของคนยังไม่ได้มีการตอบสนอง

3.2 ความต้องการด้านความปลอดภัยหรือความมั่นคง (Security of Safety Needs) ถ้า ความต้องการทางด้านร่างกายได้รับการตอบสนองตามสมควรแล้ว มนุษย์จะต้องการในขั้นต่อไป คือเป็นความรู้สึกที่ต้องการความปลอดภัยหรือต้องการความมั่นคงในปัจจุบันและอนาคตซึ่งรวมถึงความก้าวหน้าและความอบอุ่นใจ

3.3 ความต้องการทางด้านสังคม (Social or Belonging Needs) หลังจากที่มนุษย์ได้รับการตอบสนองในสองขั้นดังกล่าวแล้ว ก็จะมีความต้องการสูงขึ้นอีก คือ ความต้องการทางสังคมเป็นความต้องการที่จะเข้าร่วมและได้รับการยอมรับในสังคมความเป็นมิตรและความรักจากเพื่อน

3.4 ความต้องการที่จะได้รับการยอมรับนับถือ (Esteem Needs) ซึ่งเป็นความต้องการให้คนอื่นยกย่องให้เกียรติและเห็นความสำคัญของตนเอง อยากรเด่นในสังคมรวมถึง ความสำเร็จ ความรู้ ความสามารถความเป็นอิสระและเสรีภาพ

3.5 ความต้องการความสำเร็จในชีวิต (Self Actualization) เป็นความต้องการระดับสูงสุดของมนุษย์ ส่วนมากจะเป็นการอยากจะเป็นอยากจะได้ตามความคิดของตนหรือต้องการจะเป็นมากกว่าที่ตัวเองเป็นอยู่ในขณะนั้น

สรุปได้ว่า ความพึงพอใจหมายถึง ความรู้สึกประทับใจต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่ได้กระทำหรือได้เห็นสิ่ง ๆ นั้น โดยจะสื่อออกมาผ่านอารมณ์ ความรู้สึก สีหน้า หรือการกระทำต่างๆ ให้ฝ่ายตรงข้ามรับรู้ถึงความพึงพอใจของเรา

2.9 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.9.1 งานวิจัยในประเทศ

กรรณิการ์ กมลพันธ์ (2561, น. 84-85) ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้แบบทักษะปฏิบัติ เรื่อง แข็งกระหย่ง กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนมหาไถ่ศึกษาเมืองพล จังหวัดขอนแก่น จำนวน 38 คน พบว่ากิจกรรมการเรียนรู้แบบทักษะปฏิบัติ เรื่อง แข็งกระหย่ง กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 81.63/86.32 ซึ่งมีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ (80/80) นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีความสามารถในการ ปฏิบัติเพ็งกระหย่งได้ในระดับสูง มีคะแนนเฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ 89.02 เมื่อเทียบกับประสิทธิภาพ ของผลลัพธ์ E_2 มีค่าเฉลี่ยร้อยละ 86.32 นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีความพึงพอใจต่อกิจกรรมการเรียนรู้แบบทักษะปฏิบัติ โดยภาพรวมอยู่ในระดับพึงพอใจมากที่สุด

ช่อเพชร เทียมควงแข (2556, น. 89) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาการจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบทักษะปฏิบัติของ Davies สารสนเทศ เรื่องการสืซอด้วงเบื่องตัน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ผลการวิจัยพบว่าแผนการจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบทักษะปฏิบัติของ Davies สารสนเทศ เรื่องการสืซอด้วงเบื่องตัน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 86.58/81.26 นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบทักษะปฏิบัติของ Davies มีทักษะการเล่นดนตรี เรื่องการสืซอด้วงเบื่องตัน โดยรวมอยู่ในระดับดีและรายด้านอยู่ในระดับพอใช้ซึ่งมีคะแนนเฉลี่ยทักษะปฏิบัติการเล่นดนตรี โดยรวมเท่ากับ 4.09 และคะแนนเฉลี่ยทักษะปฏิบัติการเล่นดนตรี โดยรวมเท่ากับ 4.09 และคะแนนเฉลี่ยรายด้านตั้งแต่ 2.80-4.97 เมื่อพิจารณาแล้วจะเห็นว่าทักษะปฏิบัติการเล่นดนตรีอยู่ในระดับดีมาก นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบทักษะปฏิบัติของ Davies

เรื่อง การสืขอเบื้องต้น ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 มีความพึงพอใจในการเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย ดังนี้ 4.37 และรายข้ออยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยดังนี้ 3.81-4.90

สุพัตรา รักชาติ (2556, น. 102) การศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาดนตรีไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนด้วยการสอนทักษะปฏิบัติตามแนวคิดของเดวิส เสริมด้วยแบบฝึก ทักษะที่เน้นเทคนิคเพื่อนช่วยเพื่อน พบว่า นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยทดสอบก่อนเรียน เท่ากับ 14.53 คิดเป็น ร้อยละ 48.44 คะแนนเฉลี่ยทดสอบหลังเรียนเท่ากับ 23.94 คิดเป็นร้อยละ 77.99

วารางคณา เวชกุล (2559, น. 115) ได้ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนาทักษะโดยใช้รูปแบบ การสอนทักษะปฏิบัติเดวิสร่วมกับแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนแก่นนครวิทยาลัย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบทักษะปฏิบัติด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการสอนของเดวิส เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียนและหลังเรียน เพื่อศึกษาความพึงพอใจ ของนักเรียน ผลการวิจัยพบว่า การจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการฝึกทักษะปฏิบัติของเดวิสวงรอบ ที่ 2 สูงกว่าวงรอบที่ 1 และวงรอบที่ 3 สูงกว่าวงรอบที่ 2 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 การเรียนรู้หลังเรียนสูงกว่าก่อน เรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และผลของการศึกษา ความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด

นิตยา เต็งประเสริฐ ได้ทำวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้โดยการผสมผสาน ทักษะปฏิบัติเดวิสและการเรียนรู้แบบร่วมมือ เพื่อพัฒนาทักษะปฏิบัติชุดระบำไก่ วิชาดนตรี-นาฏศิลป์ การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ผสมผสานทักษะปฏิบัติเดวิสและ การเรียนรู้แบบร่วมมือและเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การจัดการเรียนรู้การพัฒนาทักษะปฏิบัติทำรำ ประกอบการแสดงชุดระบำไก่วิชาดนตรีนาฏศิลป์ของผู้เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ของผู้เรียนที่เรียน ด้วยแผนการจัดการเรียนรู้ผสมผสานทักษะปฏิบัติเดวิส และการเรียนรู้แบบร่วมมือ การวิจัยนี้เป็น การวิจัยเชิงทดลองรูปแบบ Static Group Comparison Design เปรียบเทียบระหว่างกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม กลุ่มตัวอย่างคือนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 86 คน กลุ่มทดลองคือนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5/1 จำนวน 28 คนกลุ่มควบคุมคือนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5/2 จำนวน 29 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แผนการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานทักษะปฏิบัติเดวิส และการเรียนรู้แบบร่วมมือ แบบประเมินด้านความรู้เกี่ยวกับการแสดงระบำไก่ แบบประเมินทักษะ การร้องเพลง แบบประเมินทักษะปฏิบัตินาฏศัพท์ และ แบบประเมินทักษะปฏิบัติ สถิติที่ใช้วิเคราะห์ คือ ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และสถิติเปรียบเทียบ Independent Samples t-test ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้รูปแบบการผสมผสานทักษะปฏิบัติเดวิส และการเรียนรู้แบบร่วมมือ ประกอบการแสดงชุดระบำไก่วิชาดนตรีนาฏศิลป์ของผู้เรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 5 ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ไม่ต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ.05 ($t=1.84$, $Sig= 0.07$)

มัชฌิม สุนนิยม (2560) ได้ทำการวิจัย เรื่อง การพัฒนาทักษะปฏิบัติเครื่องดนตรี คีย์บอร์ด กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ตามแนวคิดของเดวีส์ เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้ ทักษะปฏิบัติเครื่องดนตรี คีย์บอร์ด กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ตามแนวคิดของ เดวีส์ที่มีประสิทธิภาพ 2) เพื่อเปรียบเทียบทักษะปฏิบัติเครื่องดนตรีคีย์บอร์ด ที่เรียนด้วยการเรียนรู้ ตามแนวคิดของเดวีส์กับเกณฑ์คะแนนร้อยละ 85 โดยมีนักเรียนผ่านเกณฑ์ร้อยละ 80 ผ่านเกณฑ์ 3) เพื่อศึกษาความพึงพอใจ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติ เครื่องดนตรีคีย์บอร์ด กลุ่มเป้าหมาย เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนดอนบอสโกวิทยา อำเภอเมือง จังหวัด อุดรธานี จำนวน 54 คน ได้มาโดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 เครื่องมือ ที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดเดวีส์ แบบประเมินทักษะปฏิบัติคีย์บอร์ดและ แบบสอบถามความพึงพอใจ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐานและทดสอบค่าที่ t-test: One-Group Posttest Design การจัดการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติเครื่องดนตรี ตามแนวคิดของเดวีส์ มีประสิทธิภาพ (E_1/E_2) เท่ากับ 88.41/96.75 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ (85/85) 2) นักเรียนที่เรียน ด้วยการจัดการเรียนรู้ ทักษะปฏิบัติเครื่องดนตรีคีย์บอร์ด มีคะแนนเฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ 88.04 โดยมีนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์ คิดเป็นร้อยละ 100 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 3) นักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 1 มีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติ เครื่องดนตรี คีย์บอร์ดตามแนวคิดของเดวีส์ โดยรวมมีความพึงพอใจสูงที่สุด

2.9.2 งานวิจัยต่างประเทศ

Beasley (1979) ได้ศึกษาผลการฝึกทักษะภาคปฏิบัติซึ่งรูปแบบการเรียนการสอน ทักษะปฏิบัติของเดวีส์ในกิจกรรมการเรียนการสอนโดยเฉพาะวิชาที่เน้นการปฏิบัติจริงและวิธีการ ติดต่อการทำปฏิบัติการทดลองเคมีของนักเรียนวิชาเคมีพื้นฐานเพื่อศึกษาผลการฝึกทักษะด้วยการปฏิบัติด้วยทักษะการทดลองอย่างเดี่ยวผลการฝึกทักษะด้วยการคิดอย่างเดี่ยวและผลการฝึกทักษะ ด้วยการปฏิบัติทดลองและการคิดร่วมกัน โดยแบ่งนักศึกษาออกเป็นกลุ่ม 3 กลุ่ม คือกลุ่มทดลอง 2 กลุ่ม กลุ่มควบคุม 1 กลุ่มการปฏิบัติการทดลองใช้เกณฑ์ในการประเมิน 2 เกณฑ์คือ ความถูกต้องแม่นยำ และความคงที่แน่นอนโดยใช้วิธีการสังเกตพฤติกรรมของนักศึกษาขณะทำการทดลองทำการสังเกต 3 สัปดาห์แล้วนำข้อมูลมาวิเคราะห์ความแปรปรวน จากการศึกษาพบว่าทักษะภาคปฏิบัติของ นักศึกษาที่ได้รับการฝึกทักษะแบบต่างๆ กัน 2 กลุ่ม ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติและนักเรียน ที่ได้รับการฝึกทักษะด้วยการปฏิบัติทดลองแตกต่างจากกลุ่มที่ไม่ได้รับการฝึกอย่างมีนัยสำคัญซึ่งแสดง ว่าการฝึกทักษะด้วยการปฏิบัติทดลองทำให้มีเทคนิคการทดลองถูกต้อง แม่นยำ

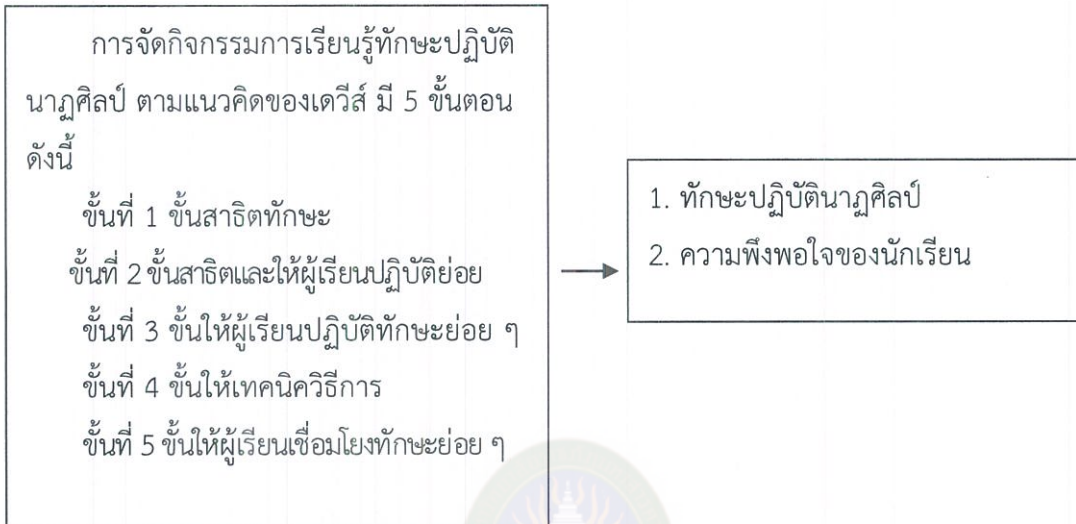
Glasson (1989) ได้ศึกษาเปรียบเทียบความสัมพันธ์จากผลของการใช้วิธีการสอนโดยให้นักเรียนลงมือปฏิบัติการทดลองและครูสาธิตการปฏิบัติการทดลองต่อความรู้ทางวิทยาศาสตร์และการใช้ความรู้ในกระบวนการแก้ปัญหาซึ่งมีความสอดคล้องกับรูปแบบการเรียนการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิสโดยกลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนระดับ 9 ในวิชาฟิสิกส์จำนวน 54 คน เป็นชาย 27 คน 36 และเป็นหญิง 27 คน ในโรงเรียนของรัฐผลการศึกษาพบว่าการสอนทั้งสองวิธีไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในและต่างประเทศสรุปได้ว่าการเรียนการสอนในรายวิชานาฏศิลป์นั้นจะต้องสามารถจัดกระบวนการเรียนการสอนให้มีเนื้อหาที่น่าสนใจเข้าใจง่ายและจัดกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อกระตุ้นการเรียนรู้และสร้างแรงจูงใจให้นักเรียนสามารถเรียนรู้และปฏิบัติได้จริงเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์และทักษะปฏิบัติให้มากขึ้น

Macieod (2009) ได้นำวิธีการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิสมาสอนเป่าฟรุต เบล คานโต แบบเดลลา โซนาริต โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสอนเทคนิคพื้นฐานการเป่าฟรุต เบล คานโต แบบเดลลา โซนาริต ให้สามารถเป่าเลียนแบบการแสดงออกของเสียงที่มีพลัง และควบคุมระดับเสียงการร้องโอเปร่า รูปแบบการสอนมีอิทธิพลในการเพิ่มระดับเสียงการร้องโอเปร่าและการเป่าฟรุต เบล คานโต ได้ถึง 2 ช่วงเสียงมันเป็นไปได้ที่ค่านัยสำคัญเพิ่มขึ้นจากความรู้ความเข้าใจของพวกเขาจากการฝึกเป่าฟรุต เบล คานโต แบบเดลลา โซนาริต มุมมองของการศึกษาปัจจุบัน รวมถึงทักษะ ปฏิบัติขั้นพื้นฐานกับความคิดเห็นวิธีการสอนนี้สามารถยืนยันได้จาก 3 นักเป่าฟรุตและครูที่ทำงาน ในออสเตรเลีย คือ เจมส์คอทัม เป็นครูแต่งเพลงฟลูตที่ซิดนีย์อลัน ฮาร์ดีเป็นครูแต่งเพลงฟลูตที่มหาวิทยาลัยแห่งเมลเบิร์น และพลูเดนเซ เป็นฟลูตหลักในวงซิมโฟนีออเคสตราแห่งเมลเบิร์น

จากการศึกษาวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในและต่างประเทศเกี่ยวกับทักษะกระบวนการปฏิบัติสรุปได้ว่ากระบวนการปฏิบัติของเดวิส เป็นกระบวนการที่มุ่งให้ผู้เรียนกระทำหรือปฏิบัติการสิ่งใดสิ่งหนึ่งจนเกิดทักษะคือสามารถปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง คล่องแคล่วและสามารถปฏิบัติได้อย่างอัตโนมัติหรือจนเกิดความถูกต้องและชำนาญที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ความเข้าใจในการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดของเดวิส ที่ส่งเสริมทักษะปฏิบัตินาฏศิลป์ เรื่องระบำไก่ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

2.10 กรอบแนวคิดการวิจัย

จากการศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยกำหนดกรอบแนวคิดการวิจัยไว้ดังนี้

ภาพที่ 2.1 กรอบแนวคิดการวิจัย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดของเดวีส์ ที่ส่งเสริมทักษะปฏิบัตินาฏศิลป์ เรื่อง ระบำไก่ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จะได้ดำเนินการตามลำดับดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือการวิจัย
3. การสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือ
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิจัย

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.1.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.3.1.1 ประชากร ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2563 โรงเรียนเทศบาลบูรพาพิทยาคาร อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม สังกัดกองการศึกษาเทศบาลมหาสารคาม มีนักเรียนทั้งหมด 4 ห้อง รวมนักเรียนจำนวน 131 คน ที่วัดเกณฑ์ความสามารถ

1.3.1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/4 จำนวน 31 คน จำนวน 1 ห้อง ที่ได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling)

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือในการวิจัย ดังนี้

1. แผนการจัดการเรียนรู้ เรื่องการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดของเดวีส์ ที่ส่งเสริมทักษะปฏิบัตินาฏศิลป์ เรื่อง ระบำไก่ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 6 แผน แผนละ 2 ชั่วโมง รวมเป็น 12 ชั่วโมง

2. แบบประเมินทักษะการปฏิบัติทำรำประกอบการแสดงชุดระบำไก่ จำนวน 5 ด้าน ด้านละ 5 คะแนน รวม 25 คะแนน

3. แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนต่อการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัตินาฏศิลป์ เรื่อง ระบำไก่ ตามแนวคิดของเดวิส เป็นเกณฑ์มาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ จำนวน 15 ข้อ

3.3 การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

3.3.1 การสร้างและหาคุณภาพแผนการจัดการเรียนรู้

ผู้วิจัยได้สร้างและหาคุณภาพเครื่องมือตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

3.3.1.1 ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

3.3.1.2 ศึกษาวิธีการเขียนแผนการจัดการจัดการเรียนรู้จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

3.3.1.3 ศึกษาเนื้อหาที่นำมาใช้สอนเกี่ยวกับความเป็นมา เนื้อร้อง ผู้ประพันธ์เพลงดนตรี เครื่องแต่งกาย นาฏศัพท์ ท่ารำ และโอกาสที่ใช้ในการแสดงเพลงชุดระบำไก่

3.3.1.4 จัดทำแผนการสอนจำนวน 6 แผน เวลาเรียน 12 ชั่วโมงประกอบด้วย ดังนี้

ตารางที่ 3.1 การออกแบบหน่วยการเรียนรู้ในแผนการจัดการเรียนรู้

แผนที่	การเรียนรู้	จุดประสงค์การเรียนรู้	เวลา/ ชั่วโมง
1	ประวัติและบทร้องการแสดงชุดระบำไก่	- รู้และเข้าใจถึงประวัติและบทร้องของการแสดงชุดระบำไก่	2
2	การปฏิบัติท่ารำดนตรีออกและบทร้องท่อนที่ 1	- นักเรียนสามารถปฏิบัติท่ารำการแสดงชุดระบำไก่ ในท่อนที่ 1 ได้อย่างถูกต้อง	2
3	การปฏิบัติท่ารำดนตรีรับจบท่อนที่ 1 และขึ้นท่อนที่ 2	- สามารถปฏิบัติท่ารำดนตรีรับจบท่อนที่ 1 และขึ้นบทร้องท่อนที่ 2 การแสดงระบำไก่ได้อย่างถูกต้อง	2

(ต่อ)

ตารางที่ 3.1 (ต่อ)

แผนที่	การเรียนรู้	จุดประสงค์การเรียนรู้	เวลา/ ชั่วโมง
4	การปฏิบัติทำรำดนตรีรับจบท่อนที่ 2 และ ชั้นท่อนที่ 3	- สามารถปฏิบัติทำรำดนตรีรับจบ ท่อนที่ 2 และชั้นบทร้องท่อนที่ 3 การแสดงระบำไถ่ได้อย่างถูกต้อง	2
5	การปฏิบัติทำรำดนตรีรับจบท่อนที่ 3 และ ชั้นท่อนที่ 4	-สามารถปฏิบัติทำรำดนตรีรับจบ ท่อนที่ 3 และชั้นบทร้องท่อนที่ 4 การแสดงระบำไถ่ได้	2
6	การปฏิบัติทำรำดนตรีรับจบท่อนที่ 4 และ รำตั้งแต่ต้นจนจบ	สามารถปฏิบัติทำรำดนตรีรับจบ ท่อนที่ 4 และรำตั้งแต่ต้นจนจบการ แสดงระบำไถ่ได้	2
รวม			12

การจัดทำแผนการเรียนรู้ตามรูปแบบของกรมวิชาการสอดคล้องกับการจัดการเรียนรู้
ตามแนวคิดของเดวีส์โดยประกอบด้วยหัวข้อสำคัญ ดังนี้

1. หัวเรื่อง
2. สาระสำคัญ
3. จุดประสงค์การเรียนรู้
4. สาระสำคัญ
5. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน
6. คุณลักษณะอันพึงประสงค์
7. กิจกรรมการเรียนรู้

7.1 ชี้นำเข้าสู่บทเรียน

7.2 ขั้นตอนการจัดกิจกรรม ตามรูปแบบการจัดกิจกรรมตามแนวคิดของเดวีส์ ซึ่งมี

5 ขั้นตอน ดังนี้

7.2.1 ขั้นสาธิตหรือการกระทำ

7.2.2 ขั้นสาธิตและให้ผู้เรียนปฏิบัติย่อย

7.2.3 ขั้นให้ผู้เรียนปฏิบัติทักษะย่อย

7.2.4 ขั้นให้เทคนิควิธีการ

7.2.5 ขึ้นให้ผู้เรียนเชื่อมโยงทักษะย่อย ๆ

7.3 ชั้นสรุป

7.3.1 การวัดผลและประเมินผล

7.3.2 สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

7.3.3 ข้อเสนอแนะของหัวหน้าสถานศึกษา

7.3.4 สรุปผลการจัดการเรียนรู้

3.3.1.5 นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่จัดทำขึ้นไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ตรวจสอบ และนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน เพื่อพิจารณาความถูกต้องซึ่งประกอบด้วย

1) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมาน เอกพิมพ์ ปร.ด. (หลักสูตรและการเรียนการสอน) อาจารย์ประจำสาขาหลักสูตรและการเรียนการสอน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการเรียนการสอน

2) รองศาสตราจารย์ ดร.ประสพสุข ฤทธิเดช ปร.ด. (ไทยศึกษา) อาจารย์คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ผู้เชี่ยวชาญด้านภาษาและเนื้อหา

3) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วาที่ร้อยตรี ดร.อรัญ ชูกระเดื่อง ปร.ด. (วิจัยและประเมินผลการศึกษา) อาจารย์ประจำสาขาหลักสูตรและการเรียนการสอน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ผู้เชี่ยวชาญด้านวิจัยและการประเมินผลการศึกษา

4) อาจารย์นพดล ศรีสว่าง ค.บ. (นาฏศิลป์) ตำแหน่งครูวิทยฐานะชำนาญการพิเศษ อาจารย์ประจำวิชานาฏศิลป์ โรงเรียนบ้านกกกุด ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา

5) อาจารย์นภัสภรณ์ ปราบภูชื้อ ค.บ. (นาฏศิลป์) ตำแหน่งครูวิทยฐานะชำนาญการพิเศษ อาจารย์ประจำวิชานาฏศิลป์ โรงเรียนเทศบาลบูรพิทยาคาร ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา

เพื่อพิจารณาประเมินคุณภาพ ความเหมาะสม ความชัดเจน ความเป็นไปได้ของการนำไปใช้และพิจารณาความสอดคล้องของจุดประสงค์เนื้อหาสาระของแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้

3.3.1.6 วิเคราะห์การประเมินคุณภาพและความเหมาะสมของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ซึ่งผู้เชี่ยวชาญเป็นผู้ประเมินให้คะแนนคุณภาพและความเหมาะสมของแต่ละแผนด้วยแบบประเมินชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ และผู้วิจัยได้นำคะแนนผลการประเมินมาหาค่าเฉลี่ยเพื่อเทียบกับเกณฑ์คุณภาพ ดังนี้ (ไพศาล วรคำ, 2559, น. 252)

ระดับความเหมาะสมมากที่สุด	ให้	5 คะแนน
ระดับความเหมาะสมมาก	ให้	4 คะแนน
ระดับความเหมาะสมปานกลาง	ให้	3 คะแนน
ระดับความเหมาะสมน้อย	ให้	2 คะแนน
ระดับความเหมาะสมน้อยที่สุด	ให้	1 คะแนน

เกณฑ์การแปลผล

4.51-5.00	หมายถึง	ความเหมาะสมมากที่สุด
3.51-4.00	หมายถึง	ความเหมาะสมมาก
2.51-3.00	หมายถึง	ความเหมาะสมปานกลาง
1.51-2.00	หมายถึง	ความเหมาะสมน้อย
1.00-1.50	หมายถึง	ความเหมาะสมน้อยที่สุด

3.3.1.7 นำแผนการจัดการเรียนรู้ไปปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญแล้วไปนำเสนอต่อที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบความถูกต้องอีกครั้ง

3.3.1.8 นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ได้รับการปรับแก้ให้สมบูรณ์

3.3.1.9 นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ทดลองสอนและปรับปรุงแก้ไขแล้ว จัดพิมพ์ให้สมบูรณ์ เพื่อนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/4 จำนวน 31 คน ต่อไป

3.3.2 การสร้างและหาคุณภาพแบบประเมินทักษะปฏิบัติ

ผู้วิจัยดำเนินการสร้างแบบประเมินทักษะปฏิบัติตามขั้นตอน ดังนี้

3.3.2.1 ศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวัดทักษะปฏิบัติจากหนังสือการวัดและประเมินทักษะการปฏิบัติ (กมลวรรณ ตั้งชนกานนท์, 2559 น. 37-42)

3.3.2.2 วิเคราะห์สาระการเรียนรู้และเลือกพฤติกรรมการปฏิบัติที่จะใช้เกณฑ์วัดความสามารถในการทักษะปฏิบัติ เรื่อง ระบายไข่ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ตามแนวคิดของเดวีส์ ตามกรอบเนื้อหา เรื่อง ระบายไข่ โดยการออกแบบการวัดและประเมินผลทักษะการปฏิบัติ จะกำหนดทักษะที่ผู้เรียนแสดงความสามารถในการปฏิบัติทักษะปฏิบัติ เรื่อง ระบายไข่ โดยกำหนดกรอบของการประเมินนี้เป็นการระบุถึงเนื้อหา ทักษะ กระบวนการ องค์ประกอบหรือมิติอื่น ๆ ที่ตรงสภาพจริงที่สุด โดยใช้เกณฑ์การให้คะแนนระดับการปฏิบัติทักษะ ตามเกณฑ์ประเมินรูบริคส์ ซึ่งใช้เกณฑ์การให้คะแนนแบบแยกองค์ประกอบดังที่กล่าวข้างต้น

3.3.2.3 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างสาระการเรียนรู้ของการปฏิบัติทักษะ เรื่อง ระบายไข่ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ตามแนวคิดของเดวีส์

3.3.2.4 กำหนดรายการที่จะวัดความสามารถในการปฏิบัติทักษะ เรื่อง ระบายไข่ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ตามแนวคิดของเดวีส์ ประเมินผลงานและกำหนดสัดส่วนการให้คะแนนในแต่ละด้านรวมถึงความสามารถในการปฏิบัติทักษะ

เกณฑ์การประเมิน

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
ร้อยละ 70-80 ขึ้นไป	ดีมาก
ร้อยละ 60-69	ดี

ร้อยละ 50-59	พอใช้
ร้อยละ ต่ำกว่า 49	ปรับปรุง
เกณฑ์การผ่าน	ตั้งแต่ระดับคุณภาพดีขึ้นไป

3.3.2.5 นำแบบประเมินความสามารถในการปฏิบัติทักษะ ที่สร้างเสร็จแล้วเสนอ อาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญชุดเดิม เพื่อพิจารณาความสอดคล้องของรายการประเมินกับเกณฑ์ หรือเงื่อนไขการให้คะแนนความสามารถในการปฏิบัติทักษะ

3.3.2.6 ผู้เชี่ยวชาญชุดเดิมพิจารณาตรวจสอบคุณภาพด้านสอดคล้องตามเนื้อหาของ แบบประเมินทักษะปฏิบัติ โดยประเมินความสอดคล้องของแบบประเมินความสามารถในการปฏิบัติทักษะ ระหว่างรายการประเมินกับเกณฑ์หรือเงื่อนไขการให้คะแนนความสามารถในการปฏิบัติของผู้เรียน ซึ่งมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

- +1 เมื่อแน่ใจว่ารายการที่วัดมีเกณฑ์เงื่อนไขการให้คะแนนสอดคล้อง
- 0 เมื่อไม่แน่ใจว่ารายการที่วัดมีเกณฑ์เงื่อนไขการให้คะแนนสอดคล้อง
- 1 เมื่อแน่ใจว่ารายการที่วัดมีเกณฑ์เงื่อนไขการให้คะแนนไม่สอดคล้อง

3.3.2.7 นำผลการประเมินความสอดคล้องของแบบประเมินความสามารถในการปฏิบัติทักษะ และเกณฑ์การให้คะแนนของแบบประเมินทักษะปฏิบัติ มาวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย รายข้อใช้สูตร IOC ตั้งแต่ 0.60 ขึ้นไป เพื่อนำไปใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

3.3.2.8 จัดพิมพ์แบบประเมินทักษะปฏิบัติ เพื่อนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

3.3.3 การสร้างแบบสอบถามความพึงพอใจ

การสร้างแบบสอบถามความพึงพอใจต่อการเรียนด้วยทักษะปฏิบัติตามแนวคิดของเดวิส ผู้วิจัย ดำเนินการสร้าง 5 ขั้นตอน ดังนี้

3.3.3.1 ศึกษาเนื้อหาสาระ แนวคิดจากเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบสอบถาม วัดความพึงพอใจของลัวิน สายยศ และอังคณา สายยศ (2543, น. 52-125)

3.3.3.2 ศึกษาวิธีการสร้างเครื่องมือแบบสอบถามความพึงพอใจตามวิธีของลิเคอร์ท เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ดังนี้

- 5 หมายถึง มีความพึงพอใจมากที่สุด
- 4 หมายถึง มีความพึงพอใจมาก
- 3 หมายถึง มีความพึงพอใจปานกลาง
- 2 หมายถึง มีความพึงพอใจน้อย
- 1 หมายถึง มีความพึงพอใจน้อยที่สุด

โดยกำหนดระดับความพึงพอใจเมื่อเทียบกับเกณฑ์คะแนนเฉลี่ย ตามเงื่อนไขค่าเฉลี่ยดังนี้

ระดับคะแนนเฉลี่ย	หมายถึง	แปลผล
4.51-5.00	หมายถึง	ระดับความพึงพอใจมากที่สุด
3.51-4.00	หมายถึง	ระดับความพึงพอใจมาก
2.51-3.00	หมายถึง	ระดับความพึงพอใจปานกลาง
1.51-2.00	หมายถึง	ระดับความพึงพอใจน้อย
1.00-1.50	หมายถึง	ระดับความพึงพอใจน้อยที่สุด

3.3.3.3 เขียนข้อความที่จะถามเป็นข้อความที่เกี่ยวกับความรู้สึกของผู้ตอบเป็นในทางบวก เป็นข้อความที่กระชับเข้าใจง่าย จำนวน 25 ข้อ ต้องการจริง 15 ข้อ และมีเกณฑ์การให้คะแนน

3.3.3.4 นำแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อ พิจารณาตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสมของข้อคำถามและนำเสนอผู้เชี่ยวชาญชุดเดิมเพื่อตรวจสอบ ความสอดคล้องแบบวัดความพึงพอใจในการเรียน มาวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ยรายข้อใช้สูตร IOC ตั้งแต่ 0.60 ขึ้นไป เพื่อนำไปใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

3.3.3.5 จัดพิมพ์แบบวัดความพึงพอใจเพื่อนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.4.1 ขั้นตอนการการเก็บรวบรวมข้อมูล ในการวิจัยครั้งนี้มีขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

3.4.1.1 ก่อนทำการทดลอง ผู้วิจัยชี้แจงหลักการและเหตุผลในรายละเอียดขั้นตอนและ การปฏิบัติให้กับนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/4 โรงเรียนเทศบาลบูรพาพิทยาคาร ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2563

3.4.1.2 ดำเนินการทดลองด้วยแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติ เรื่อง ระบายสี สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ตามแนวคิดของเดวีส์ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นคาบละ 1 ชั่วโมง จำนวน 6 แผน รวม 12 ชั่วโมง โดยเก็บคะแนนจากแบบทดสอบ และแบบประเมินทักษะปฏิบัติ

3.4.1.3 ผู้วิจัยดำเนินการแจกแบบสอบถามความพึงพอใจในการเรียนรู้ เพื่อสำรวจ ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติ เรื่อง ระบายสี สำหรับนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 1 ตามแนวคิดของเดวีส์

3.4.2.4 นำข้อมูลที่ได้จากการทดลองไปทำการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติต่อไป

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

3.5.1 วิเคราะห์หาค่าประสิทธิภาพของกิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัตินาฏศิลป์ เรื่อง ระเบียบท่า ด้วยกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดของเดวีส์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 โดยวิเคราะห์ตามสูตรการหาค่า E_1 / E_2

3.5.2 วิเคราะห์ทักษะปฏิบัติของนักเรียนหลังเรียนด้วยกิจกรรมการพัฒนาทักษะปฏิบัติ นาฏศิลป์ เรื่อง ระเบียบท่า ตามแนวคิดของเดวีส์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

3.5.3 วิเคราะห์ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดของเดวีส์ ด้วยค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

3.6 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

3.6.1 สถิติที่ใช้ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

3.6.1.1 การหาค่าประสิทธิภาพของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดของเดวีส์ ที่ส่งเสริมทักษะปฏิบัตินาฏศิลป์ เรื่องระเบียบท่า สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 คำนวณโดยใช้สูตร E_1/E_2 ดังนี้ (เผชิญ กิจระการ, 2545, น. 49-52)

$$E_1 = \frac{\frac{\sum X}{N}}{A} \times 100 \quad (3-2)$$

$$E_2 = \frac{\frac{\sum F}{N}}{B} \times 100 \quad (3-3)$$

เมื่อ	E_1	แทน	ประสิทธิภาพของกระบวนการ
	E_2	แทน	ประสิทธิภาพของผลลัพธ์
	$\sum X$	แทน	ผลรวมของคะแนนที่ได้จากการวัดระหว่างเรียน
	$\sum F$	แทน	คะแนนรวมของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
	N	แทน	จำนวนผู้เรียน
	A	แทน	คะแนนเต็มของคะแนนระหว่างเรียน
	B	แทน	คะแนนเต็มของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

3.6.2 สถิติพื้นฐาน

3.6.2.1 ค่าร้อยละ (Percentage) (บุญชม ศรีสะอาด, 2553)

$$P = \frac{f}{A} \times 100 \quad (3-4)$$

เมื่อ	P	แทน	ร้อยละ
	f	แทน	ความถี่หรือจำนวนข้อมูลที่ต้องการหาร้อยละ
	N	แทน	จำนวนข้อมูลทั้งหมด

3.6.2.2 ค่าเฉลี่ย (Arithmetic Mean) (บุญชม ศรีสะอาด, 2553)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N} \quad (3-5)$$

เมื่อ	\bar{X}	แทน	ค่าเฉลี่ย
	$\sum X$	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
	N	แทน	จำนวนคนทั้งหมดในกลุ่มเป้าหมาย

3.6.2.3 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) (บุญชม ศรีสะอาด, 2553)

$$S.D. = \sqrt{\frac{N\sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N-1)}} \quad (3-6)$$

เมื่อ	S.D.	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
	X	แทน	คะแนนแต่ละคน
	$\sum X^2$	แทน	ผลรวมคะแนนแต่ละคนยกกำลังสอง
	$(\sum X)^2$	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมดยกกำลังสอง
	N	แทน	จำนวนนักเรียนในกลุ่มเป้าหมาย

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดของเดวีส์ ที่ส่งเสริมทักษะปฏิบัตินาฏศิลป์ เรื่อง ระบำไก่ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับดังต่อไปนี้

1. สัญลักษณ์ที่ใช้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
2. ลำดับขั้นตอนในการวิเคราะห์ข้อมูล
3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 สัญลักษณ์ที่ใช้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

N	แทน	จำนวนนักเรียน
\bar{X}	แทน	ค่าเฉลี่ย
S.D.	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
E_1	แทน	ร้อยละของคะแนนเฉลี่ยที่ได้จากประสิทธิภาพของกระบวนการในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดของเดวีส์
E_2	แทน	ร้อยละของคะแนนเฉลี่ยประสิทธิภาพของผลลัพธ์ที่ได้มาจากค่าเฉลี่ยของคะแนนที่นักเรียนสามารถปฏิบัติทำสำเร็จ

4.2 ลำดับขั้นตอนในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลและแปลความหมาย เรื่อง การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดของเดวีส์ ที่ส่งเสริมทักษะปฏิบัตินาฏศิลป์ เรื่อง ระบำไก่ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้ศึกษานำเสนอเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ผลการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง ระบำไก่ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80

ตอนที่ 2 ผลการศึกษาทักษะปฏิบัตินาฏศิลป์ของนักเรียนหลังจากจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดของเดวีส์

ตอนที่ 3 ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมการเรียนรู้ ตามแนวคิดของเดวีส์

4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ผลการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง ระบายไข่ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 ดังตาราง 4.1 รวม (25 คะแนน)

ตารางที่ 4.1 แสดงผลการวิเคราะห์ประสิทธิภาพของแผนจัดการเรียนรู้ที่ 1 ตามแนวคิดของเดวีส์ ที่ส่งเสริมทักษะปฏิบัตินาฏศิลป์ เรื่อง ระบายไข่ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

คะแนนการประเมินการปฏิบัติรายบุคคลแผนจัดการเรียนรู้ที่ 1

คนที่	ประเด็นการประเมิน					รวม (25 คะแนน)
	รำได้ลง จังหวะ (5 คะแนน)	ท่ารำตรง คำร้อง (5 คะแนน)	การแสดงสีหน้า และแววตา (5 คะแนน)	ความ พร้อมเพียง (5 คะแนน)	ความถูกต้อง ของกระบวน ท่ารำ (5 คะแนน)	
1	4	3	3	3	4	17
2	5	5	3	3	3	19
3	5	5	3	3	3	19
4	3	2	3	4	4	16
5	4	5	3	3	5	20
6	5	5	4	3	4	21
7	4	3	4	3	3	17
8	5	5	3	3	3	19
9	5	5	3	3	4	20
10	4	3	4	4	4	19
11	5	5	3	3	4	20
12	3	5	4	4	4	20
13	3	5	3	3	4	18

(ต่อ)

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

คะแนนการประเมินการปฏิบัติรายบุคคลแผนจัดการเรียนรู้ที่ 1						
คนที่	ประเด็นการประเมิน					รวม (25 คะแนน)
	จำได้ลง จังหวะ (5 คะแนน)	ทำรำตรง คำร้อง (5 คะแนน)	การแสดงสีหน้า และแววตา (5 คะแนน)	ความ พร้อมเพียง (5 คะแนน)	ความถูกต้อง ของกระบวนการ ทำรำ (5 คะแนน)	
14	5	5	4	3	3	20
15	5	5	3	3	3	19
16	5	5	3	3	4	20
17	5	5	3	3	4	20
18	4	3	3	3	4	17
19	5	5	4	3	4	21
20	5	5	3	3	4	20
21	4	5	3	3	5	20
22	5	5	4	3	4	21
23	4	4	3	3	5	19
24	5	4	4	3	4	20
25	3	5	4	3	4	19
26	5	5	4	3	4	21
27	5	5	3	3	5	21
28	5	5	3	3	3	19
29	5	5	3	3	3	19
30	5	5	3	3	3	19
31	5	5	3	3	4	20
รวม	140	142	103	96	119	600
ค่าเฉลี่ย	4.52	4.58	3.32	3.10	3.84	19.35
ร้อยละ	90.32	91.61	66.45	61.94	76.77	77.42
S.D.	0.72	0.85	0.48	0.30	0.64	1.28

ตารางที่ 4.2 แสดงผลการวิเคราะห์ประสิทธิภาพของแผนจัดการเรียนรู้ที่ 2 ตามแนวคิดของเดวีส์
ที่ส่งเสริมทักษะปฏิบัตินาฏศิลป์ เรื่อง ระบำไก่ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

คะแนนการประเมินการปฏิบัติรายบุคคลแผนจัดการเรียนรู้ที่ 2

คนที่	ประเด็นการประเมิน					รวม (25 คะแนน)
	รำได้ลง จังหวะ (5 คะแนน)	ท่ารำตรง คำร้อง (5 คะแนน)	การแสดงสีหน้า และแววตา (5 คะแนน)	ความ พร้อมเพียง (5 คะแนน)	ความถูกต้อง ของกระบวนการ ท่ารำ (5 คะแนน)	
1	5	5	4	3	4	21
2	5	5	3	3	3	19
3	4	3	3	3	4	17
4	4	5	3	3	5	20
5	5	5	3	3	3	19
6	4	5	3	3	5	20
7	5	5	3	3	3	19
8	4	5	3	3	5	20
9	5	5	3	3	3	19
10	4	3	3	3	4	17
11	5	5	4	3	4	21
12	5	5	3	3	3	19
13	5	5	4	3	4	21
14	5	5	3	3	3	19
15	4	5	3	3	5	20
16	4	5	3	3	5	20
17	5	5	3	3	3	19
18	5	5	3	3	3	19
19	5	5	3	3	4	20
20	5	5	3	3	4	20
21	5	5	3	3	3	19

(ต่อ)

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

คะแนนการประเมินการปฏิบัติรายบุคคลแผนจัดการเรียนรู้ที่ 2

คนที่	ประเด็นการประเมิน					รวม (25 คะแนน)
	รำได้ลง จังหวะ (5 คะแนน)	ท่ารำตรง คำร้อง (5 คะแนน)	การแสดงสีหน้า และแววตา (5 คะแนน)	ความ พร้อมเพียง (5 คะแนน)	ความถูกต้อง ของกระบวน ท่ารำ (5 คะแนน)	
22	4	5	3	3	5	20
23	5	5	4	3	4	21
24	5	5	3	3	3	19
25	5	5	4	3	4	21
26	5	5	3	3	3	19
27	4	4	5	5	4	22
28	4	4	5	4	5	22
29	4	5	5	5	5	24
30	4	4	5	4	4	21
31	5	5	3	3	3	19
รวม	143	148	106	99	120	616
ค่าเฉลี่ย	4.61	4.77	3.42	3.19	3.87	19.87
ร้อยละ	92.26	95.48	68.39	63.87	77.42	79.48
S.D.	0.50	0.56	0.72	0.54	0.81	1.41

ตารางที่ 4.3 แสดงผลการวิเคราะห์ประสิทธิภาพของแผนจัดการเรียนรู้ที่ 3 ตามแนวคิดของเดวีส์
ที่ส่งเสริมทักษะปฏิบัตินาฏศิลป์ เรื่อง ระบำไก่ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

คะแนนการประเมินการปฏิบัติรายบุคคลแผนจัดการเรียนรู้ที่ 3

คนที่	ประเด็นการประเมิน					รวม (25 คะแนน)
	รำได้ลง จังหวะ (5 คะแนน)	ท่ารำตรง คำร้อง (5 คะแนน)	การแสดงสีหน้า และแววตา (5 คะแนน)	ความ พร้อมเพียง (5 คะแนน)	ความถูกต้อง ของกระบวนการ ท่ารำ (5 คะแนน)	
1	4	4	5	4	4	21
2	5	5	3	3	3	19
3	5	5	4	3	4	21
4	5	5	3	3	3	19
5	4	4	5	4	5	22
6	4	5	5	5	5	24
7	5	5	3	3	3	19
8	5	5	3	3	3	19
9	5	5	4	3	4	21
10	5	5	3	3	4	20
11	4	4	5	4	5	22
12	5	5	3	3	4	20
13	5	5	3	3	3	19
14	5	5	3	3	4	20
15	5	5	3	3	3	19
16	5	5	4	3	4	21
17	5	5	3	3	4	20
18	5	5	3	3	4	20
19	5	4	5	4	4	22
20	4	4	5	4	4	21
21	4	5	5	5	3	22

(ต่อ)

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

คะแนนการประเมินการปฏิบัติรายบุคคลแผนจัดการเรียนรู้ที่ 3						
คนที่	ประเด็นการประเมิน					รวม (25 คะแนน)
	รำไต้ง จ้งหะ (5 คะแนน)	ทำรำตรง คำร้อง (5 คะแนน)	การเสดงสีหน้า และเววดา (5 คะแนน)	ความ พร้อมเพียง (5 คะแนน)	ความถูกต้อง ของกระบวน ทำรำ (5 คะแนน)	
22	5	5	3	3	3	19
23	5	5	3	3	3	19
24	4	4	5	5	4	22
25	4	4	5	4	5	22
26	5	5	3	3	3	19
27	5	5	3	3	4	20
28	4	4	5	4	4	21
29	4	4	5	5	3	21
30	4	5	5	5	5	24
31	4	5	5	5	5	24
รวม	143	146	122	112	119	642
ค่าเฉลี่ย	4.61	4.71	3.94	3.61	3.84	20.71
ร้อยละ	92.26	94.19	78.71	72.26	76.77	82.84
S.D.	0.50	0.46	0.96	0.80	0.73	1.55

ตารางที่ 4.4 แสดงผลการวิเคราะห์ประสิทธิภาพของแผนจัดการเรียนรู้ที่ 4 ตามแนวคิดของเดวีส์
ที่ส่งเสริมทักษะปฏิบัตินาฏศิลป์ เรื่อง ระบำไก่ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

คะแนนการประเมินการปฏิบัติรายบุคคลแผนจัดการเรียนรู้ที่ 4

คนที่	ประเด็นการประเมิน					รวม (25 คะแนน)
	รำได้ลง จังหวะ (5 คะแนน)	ท่ารำตรง คำร้อง (5 คะแนน)	การแสดงสีหน้า และแววตา (5 คะแนน)	ความ พร้อมเพียง (5 คะแนน)	ความถูกต้อง ของกระบวน ท่ารำ (5 คะแนน)	
1	4	3	3	3	4	17
2	5	4	3	4	4	20
3	5	5	3	3	3	19
4	4	3	3	3	4	17
5	5	5	3	3	3	19
6	5	5	3	3	3	19
7	5	5	3	3	3	19
8	5	5	3	3	4	20
9	4	4	5	4	4	21
10	5	5	3	3	3	19
11	4	4	5	5	4	22
12	4	4	5	4	5	22
13	5	5	3	3	4	20
14	5	5	3	3	4	20
15	4	4	5	4	4	21
16	5	5	3	3	4	20
17	5	5	3	3	4	20
18	4	4	5	5	4	22
19	5	5	3	3	3	19
20	4	4	5	5	4	22
21	5	5	4	4	4	22

(ต่อ)

ตารางที่ 4.4 (ต่อ)

คะแนนการประเมินการปฏิบัติรายบุคคลแผนจัดการเรียนรู้ที่ 4						
คนที่	ประเด็นการประเมิน					รวม (25 คะแนน)
	จำได้ลง จังหวะ (5 คะแนน)	ท่ารำตรง คำร้อง (5 คะแนน)	การแสดงสีหน้า และแววตา (5 คะแนน)	ความ พร้อมเพียง (5 คะแนน)	ความถูกต้อง ของกระบวน ท่ารำ (5 คะแนน)	
22	4	4	4	5	4	21
23	4	4	5	5	4	22
24	4	5	5	5	5	24
25	5	5	3	3	4	20
26	5	5	4	3	4	21
27	5	5	3	3	4	20
28	4	5	5	5	4	23
29	4	4	5	4	4	21
30	4	5	5	5	5	24
31	4	4	5	5	3	21
รวม	140	140	120	117	120	637
ค่าเฉลี่ย	4.52	4.52	3.87	3.77	3.87	20.55
ร้อยละ	90.32	90.32	77.42	75.48	77.42	82.19
S.D.	0.51	0.63	0.96	0.88	0.56	1.69

ตารางที่ 4.5 แสดงผลการวิเคราะห์ประสิทธิภาพของแผนจัดการเรียนรู้ที่ 5 ตามแนวคิดของเดวีส์
ที่ส่งเสริมทักษะปฏิบัตินาฏศิลป์ เรื่อง ระบำไก่ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

คะแนนการประเมินการปฏิบัติรายบุคคลแผนจัดการเรียนรู้ที่ 5

คนที่	ประเด็นการประเมิน					รวม (25 คะแนน)
	รำได้ลง จังหวะ (5 คะแนน)	ท่ารำตรง คำร้อง (5 คะแนน)	การแสดงสีหน้า และแววตา (5 คะแนน)	ความ พร้อมเพียง (5 คะแนน)	ความถูกต้อง ของกระบวนการ ท่ารำ (5 คะแนน)	
1	5	5	3	3	4	20
2	5	5	3	3	4	20
3	4	4	5	5	3	21
4	4	4	5	4	4	21
5	5	5	3	3	4	20
6	5	5	3	3	4	20
7	4	4	5	4	4	21
8	4	4	5	5	3	21
9	5	5	3	3	4	20
10	4	4	5	4	4	21
11	5	5	3	3	4	20
12	4	5	5	5	4	23
13	4	4	5	4	4	21
14	4	5	5	5	5	24
15	4	4	5	5	3	21
16	4	5	5	5	5	24
17	4	4	5	4	4	21
18	5	5	3	3	4	20
19	4	4	5	5	3	21
20	5	5	3	3	4	20
21	4	3	3	3	3	16

(ต่อ)

ตารางที่ 4.5 (ต่อ)

คะแนนการประเมินการปฏิบัติรายบุคคลแผนจัดการเรียนรู้ที่ 5						
คนที่	ประเด็นการประเมิน					รวม (25 คะแนน)
	รำได้ลง จังหวะ (5 คะแนน)	ท่ารำตรง คำร้อง (5 คะแนน)	การแสดงสีหน้า และแววตา (5 คะแนน)	ความ พร้อมเพียง (5 คะแนน)	ความถูกต้อง ของกระบวน ท่ารำ (5 คะแนน)	
22	3	4	3	4	3	17
23	5	5	5	5	3	23
24	5	5	3	3	4	20
25	4	5	5	5	5	24
26	3	4	3	4	3	17
27	4	4	5	5	3	21
28	4	5	5	5	4	23
29	5	5	3	3	4	20
30	4	4	5	5	3	21
31	4	4	5	5	3	21
รวม	133	139	129	126	116	643
ค่าเฉลี่ย	4.29	4.48	4.16	4.06	3.74	20.74
ร้อยละ	85.81	89.68	83.23	81.29	74.84	82.97
S.D.	0.59	0.57	1.00	0.89	0.63	1.86

ตารางที่ 4.6 แสดงผลการวิเคราะห์ประสิทธิภาพของแผนจัดการเรียนรู้ที่ 6 ตามแนวคิดของเดวีส์
ที่ส่งเสริมทักษะปฏิบัตินาฏศิลป์ เรื่อง ระบำไก่ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

คะแนนการประเมินการปฏิบัติรายบุคคลแผนจัดการเรียนรู้ที่ 6						
คนที่	ประเด็นการประเมิน					รวม (25 คะแนน)
	รำได้ลง จังหวะ (5 คะแนน)	ท่ารำตรง คำร้อง (5 คะแนน)	การแสดงสีหน้า และแววตา (5 คะแนน)	ความ พร้อมเพียง (5 คะแนน)	ความถูกต้อง ของกระบวนการ ท่ารำ (5 คะแนน)	
1	4	4	5	5	4	22
2	4	4	5	5	5	23
3	4	4	4	5	4	21
4	4	4	4	5	3	20
5	4	4	4	5	4	21
6	4	4	4	4	4	20
7	4	4	4	4	5	21
8	4	5	5	4	4	22
9	5	5	3	4	4	21
10	4	4	5	4	5	22
11	4	5	5	5	4	23
12	5	5	3	3	4	20
13	4	4	5	5	3	21
14	4	5	3	5	3	20
15	4	5	5	4	4	22
16	4	4	5	4	4	21
17	4	4	5	4	4	21
18	4	4	4	4	4	20
19	5	5	4	4	4	22
20	4	4	4	4	4	20
21	4	5	4	4	4	21

(ต่อ)

ตารางที่ 4.6 (ต่อ)

คะแนนการประเมินการปฏิบัติรายบุคคลแผนจัดการเรียนรู้ที่ 6						
คนที่	ประเด็นการประเมิน					รวม (25 คะแนน)
	รำได้ลง จังหวะ (5 คะแนน)	ท่ารำตรง คำร้อง (5 คะแนน)	การแสดงสีหน้า และแววตา (5 คะแนน)	ความ พร้อมเพียง (5 คะแนน)	ความถูกต้อง ของกระบวน ท่ารำ (5 คะแนน)	
22	4	5	4	4	4	21
23	5	5	4	4	4	22
24	4	5	5	4	4	22
25	5	5	3	4	4	21
26	5	5	5	4	4	23
27	4	5	5	4	4	22
28	5	5	5	4	5	24
29	4	5	5	4	4	22
30	5	5	3	4	4	21
31	4	4	5	4	4	21
รวม	132	141	134	131	125	663
ค่าเฉลี่ย	4.26	4.55	4.32	4.23	4.03	21.39
ร้อยละ	85.16	90.97	86.45	84.52	80.65	85.55
S.D.	0.44	0.51	0.75	0.50	0.48	1.02

ตารางที่ 4.7 สรุปแสดงผลการวิเคราะห์ประสิทธิภาพของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดของเดวีส์ ที่ส่งเสริมทักษะปฏิบัตินาฏศิลป์ เรื่องระบำไก่อ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

คะแนนระหว่างเรียน							
	แผนที่ 1	แผนที่ 2	แผนที่ 3	แผนที่ 4	แผนที่ 5	แผนที่ 6	รวม
N=31	25	25	25	25	25	25	150
	คะแนน	คะแนน	คะแนน	คะแนน	คะแนน	คะแนน	คะแนน
\bar{X}	19.35	19.87	20.71	20.55	20.74	22.16	20.24
S.D.	1.28	1.41	1.55	1.69	1.86	1.07	0.20
ร้อยละ	77.42	79.48	82.84	82.19	82.97	85.55	80.83
ค่าประสิทธิภาพ (E1) = 80.83							

จากตารางที่ 4.7 สรุปได้ว่า ผลการวิเคราะห์คะแนนระหว่างเรียนของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดของเดวีส์ ที่ส่งเสริมทักษะปฏิบัตินาฏศิลป์ เรื่องระบำไก่อ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยรวมพบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 31 คน มีคะแนนเฉลี่ยระหว่างเรียนเท่ากับ 20.24 คิดเป็นร้อยละ 80.83 คะแนน แสดงว่าแผนการจัดการของกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดของเดวีส์ ที่ส่งเสริมทักษะปฏิบัตินาฏศิลป์ เรื่อง ระบำไก่อ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ผู้ศึกษาสร้างขึ้นมีประสิทธิภาพ เท่ากับ 80.83 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ เมื่อจำแนกเป็นคะแนนเฉลี่ยระหว่างเรียนของกิจกรรมการเรียน เป็นรายครั้ง พบว่า กิจกรรมการเรียนที่มีคะแนนเฉลี่ยระหว่างเรียนสูงสุด คือครั้ง 6 มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 22.16 คิดเป็นร้อยละ 85.55 รองลงมาคือครั้งที่ 5 มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 20.74 คิดเป็นร้อยละ 82.97

ตอนที่ 2 เพื่อศึกษาทักษะปฏิบัตินาฏศิลป์ของนักเรียนหลังจากจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดของเดวีส์ โดยใช้ \bar{X} , S.D และร้อยละ ดังตารางที่ 4.8

ตารางที่ 4.8 แสดงคะแนนการปฏิบัติทักษะนาฏศิลป์ของนักเรียนหลังจากจัดกิจกรรมการเรียนรู้
ตามแนวคิดของเดวีส์

คะแนนการปฏิบัติทักษะนาฏศิลป์รายบุคคลของนักเรียนหลังจากจัดกิจกรรม						
คนที่	รำได้ ลงจังหวะ (5 คะแนน)	ท่ารำ ตรงคำร้อง (5 คะแนน)	การแสดงสีหน้า และแววตา (5 คะแนน)	ความ พร้อมเพียง (5 คะแนน)	ความถูกต้อง ของกระบวน ท่ารำ (5 คะแนน)	รวม (25 คะแนน)
1	5	4	4	4	4	21
2	3	4	5	4	4	20
3	4	5	4	5	4	22
4	5	4	4	4	5	22
5	4	5	4	5	4	22
6	4	4	5	4	5	22
7	4	4	4	4	5	21
8	4	5	5	4	4	22
9	5	5	3	4	4	21
10	4	4	5	4	5	22
11	4	5	5	5	4	23
12	5	5	4	3	4	21
13	4	4	5	5	5	23
14	4	5	3	5	5	22
15	4	5	5	4	4	22
16	4	4	5	4	4	21
17	4	4	5	4	4	21
18	4	4	4	5	4	21
19	5	5	4	4	4	22
20	4	4	5	4	4	21
21	4	5	4	4	4	21
22	4	5	4	4	4	21

(ต่อ)

ตารางที่ 4.8 (ต่อ)

คะแนนการปฏิบัติทักษะนาฏศิลป์รายบุคคลของนักเรียนหลังจากจัดกิจกรรม						
คนที่	รำได้ ลงจังหวะ (5 คะแนน)	ท่ารำ ตรงคำร้อง (5 คะแนน)	การแสดงสีหน้า และแววตา (5 คะแนน)	ความ พร้อมเพียง (5 คะแนน)	ความถูกต้อง ของกระบวน ท่ารำ (5 คะแนน)	รวม (25 คะแนน)
23	5	5	4	4	4	22
24	4	5	5	4	4	22
25	4	5	3	4	4	20
26	5	5	5	4	4	23
27	4	5	5	4	4	22
28	5	3	5	4	5	22
29	4	5	5	4	3	21
30	5	5	3	4	4	21
31	5	4	5	4	5	23
รวม	133	141	136	129	131	670
ค่าเฉลี่ย	4.29	4.55	4.39	4.16	4.23	21.61
ร้อยละ	85.81	90.97	87.74	83.23	84.52	86.45
S.D.	0.53	0.57	0.72	0.45	0.50	0.80

ตารางที่ 4.9 สรุปแสดงคะแนนการปฏิบัติทักษะนาฏศิลป์ของนักเรียนหลังจากจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดของเดวีส์

หลังเรียน						
N = 31	รำได้ลงจังหวะ (5)	ท่ารำตรงคำร้อง (5)	การแสดงอารมณ์ทางสีหน้าและแวว (5)	ความพร้อมเพียง (5)	ความถูกต้องของกระบวนการท่ารำ (5)	รวม (25)
รวม	133	141	136	129	131	670
\bar{X}	4.29	4.55	4.39	4.16	4.23	21.61
ร้อยละ	85.81	90.97	87.74	83.23	84.52	86.45
S.D.	0.53	0.57	0.72	0.45	0.05	0.80

จากตารางที่ 4.9 สรุปได้ว่า จากการศึกษาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดของเดวีส์ ที่ส่งเสริมทักษะปฏิบัตินาฏศิลป์ เรื่อง ระเบียบท่ารำ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 31 คน การทดสอบการปฏิบัติ ด้านการรำได้ลงจังหวะ นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.29 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 85.81 ด้านท่ารำตรงคำร้อง นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.55 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 90.97 ด้านการแสดงอารมณ์ทางสีหน้าและแววตา นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.39 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 87.74 ด้านความพร้อมเพียง นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.16 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 83.23 ด้านความถูกต้องของกระบวนการท่ารำ นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.23 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 84.52 การทดสอบทักษะการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดของเดวีส์ ที่ส่งเสริมทักษะปฏิบัตินาฏศิลป์ เรื่องระเบียบท่ารำ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีรวมทั้งหมด 25 คะแนนเต็ม มีค่าเฉลี่ยของคะแนนทุกด้านเท่ากับ 21.61 คิดเป็นร้อยละ 86.45

ตอนที่ 3 การศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดของเดวีส์ ที่ส่งเสริมทักษะปฏิบัตินาฏศิลป์ เรื่องระเบียบท่ารำ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ตารางที่ 4.10 แสดงความพึงพอใจของนักเรียนต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดของเดวีส์ ที่ส่งเสริมทักษะปฏิบัตินาฏศิลป์ เรื่อง ระเบียบท่า สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

รายการประเมิน	การวิเคราะห์ \bar{x}	S.D.	แปลผล
1. นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรม	4.87	0.34	มากที่สุด
2. นักเรียนเข้าใจถึงกระบวนการจัดการเรียนเป็นขั้นตอนมากขึ้น	4.61	0.50	มากที่สุด
3. กิจกรรมทำให้นักเรียนสนใจการเรียนนาฏศิลป์มากขึ้น	4.52	0.57	มากที่สุด
4. ครูผู้สอนคอยให้คำแนะนำ และเอาใจใส่อย่างสม่ำเสมอ	4.61	0.56	มากที่สุด
5. ชั้นสาธิตหรือการกระทำ ทำให้นักเรียนเข้าใจท่ารำมากขึ้น	4.61	0.50	มากที่สุด
6. นักเรียนเข้าใจขั้นตอนและสามารถปฏิบัติท่ารำได้	4.68	0.54	มากที่สุด
7. ทักษะย่อย ๆ ในการปฏิบัติท่ารำทำให้นักเรียนเข้าใจในกระบวนการท่ารำมากขึ้น	4.68	0.48	มากที่สุด
8. ครูอธิบายเทคนิคและวิธีการช่วยให้นักเรียนปฏิบัติท่ารำได้ดีขึ้น	4.74	0.51	มากที่สุด
9. นักเรียนเข้าใจและปฏิบัติทักษะย่อยได้	4.71	0.46	มากที่สุด
10. การนำเข้าสู่บทเรียนของครูผู้สอนมีความเหมาะสมกับเนื้อหา	4.81	0.40	มากที่สุด
11. การจัดลำดับกิจกรรมการเรียนรู้เป็นขั้นตอนทำให้นักเรียนเข้าใจเนื้อหาสูงขึ้น	4.71	0.46	มากที่สุด
12. สื่อการสอนมีประโยชน์ในการปฏิบัติท่ารำ	4.84	0.37	มากที่สุด
13. นักเรียนสามารถเข้าถึงอารมณ์และความรู้สึกของการแสดงอย่างน้อยเพียงใด	4.74	0.44	มากที่สุด
14. ครูสาธิตท่ารำทุกครั้งก่อนให้นักเรียนลงมือปฏิบัติท่ารำ	4.52	0.51	มากที่สุด
15. กิจกรรมมีความน่าสนใจและสนุกสนาน	4.71	0.46	มากที่สุด
รวม	4.50	0.71	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.10 แสดงให้เห็นว่า นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดของเดวีส์ ที่ส่งเสริมทักษะปฏิบัตินาฏศิลป์ เรื่องระเบียบท่า สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยรวม

มีระดับ มากที่สุด ($\bar{X} = 4.50$ S.D. = 0.71) นักเรียนมีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด จำนวน 15 รายการ รายการที่มีค่าเฉลี่ยคะแนนมากที่สุด คือ นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรม โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.87 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ที่ 0.34 และรายการที่มีค่าเฉลี่ยคะแนนน้อยที่สุด คือ กิจกรรมทำให้นักเรียนสนใจการเรียนนาฏศิลป์มากขึ้น และครูสาธิตท่ารำทุกครั้งก่อนให้นักเรียนลงมือปฏิบัติท่ารำ โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.52 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ที่ 0.51

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดของเดวีส์ ที่ส่งเสริมทักษะปฏิบัติ นาฏศิลป์ เรื่อง ระบำไก่ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนโรงเรียนเทศบาลบูรพาพิทยาคาร อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม ผู้วิจัยได้สรุปผลการศึกษา อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ตามลำดับดังนี้

1. สรุป
2. อภิปรายผล
3. ข้อเสนอแนะ

5.1 สรุป

5.1.1. กิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดของเดวีส์ ที่ส่งเสริมทักษะปฏิบัติ นาฏศิลป์ เรื่อง ระบำไก่ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีประสิทธิภาพ (E_1) = 80.83 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้

5.1.2. นักเรียนที่เรียนตามแนวคิดของเดวีส์ มีทักษะปฏิบัติ นาฏศิลป์ หลังเรียนของนักเรียน คิดเป็นร้อยละ (E_2) = 86.45

5.1.3. นักเรียนมีความพึงพอใจต่อกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดของเดวีส์ ที่ส่งเสริมทักษะปฏิบัติ นาฏศิลป์ เรื่อง ระบำไก่ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (\bar{X} = 4.50, S.D. = 0.71)

5.2 อภิปรายผล

จากผลการวิจัย เรื่อง การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดของเดวีส์ ที่ส่งเสริมทักษะปฏิบัติ นาฏศิลป์ เรื่อง ระบำไก่ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 สามารถอภิปรายผลการวิจัย ดังนี้

5.2.1. จากผลการวิจัยพบว่า กิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดของเดวีส์ ที่ส่งเสริมทักษะปฏิบัติ นาฏศิลป์ เรื่อง ระบำไก่ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีประสิทธิภาพ เท่ากับ 80.83/86.45 ทั้งนี้เนื่องจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดของเดวีส์ ที่ส่งเสริมทักษะปฏิบัติ นาฏศิลป์ เรื่อง ระบำไก่ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด 80/80 ที่ตั้งไว้ แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดของเดวีส์ ที่ส่งเสริมทักษะปฏิบัติ นาฏศิลป์ เรื่อง ระบำไก่

สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่พัฒนาขึ้นสามารถช่วยให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้เฉลี่ยร้อยละ 80.83/86.45 และคะแนนการทดสอบปฏิบัติทางการเรียนของกลุ่มเป้าหมายที่เรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดของเดวิส ที่ส่งเสริมทักษะปฏิบัตินาฏศิลป์ เรื่องระบำไก่

สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ได้คะแนนร้อยละ 86.45 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด 80/80 ที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เนื่องจาก เป็นเพราะว่าแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยค้นคว้าสร้างขึ้น ได้ผ่านการตรวจและการให้คำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาการวิจัย อีกทั้งยังได้ผ่านการประเมินคุณภาพของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างและหาคุณภาพของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้อย่างเป็นระบบทั้งการศึกษาและการวิเคราะห์หลักสูตร จุดประสงค์การเรียนรู้ สาระการเรียนรู้ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ สื่อและแหล่งเรียนรู้ และการวัดผล และประเมินผลการเรียนรู้ รวมทั้งศึกษาเอกสารและตำราที่เกี่ยวข้องกับการสร้างชุดกิจกรรมการเรียนรู้จนเข้าใจ จากนั้นจึงสร้างแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจและให้คำแนะนำ แล้วจึงนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสมและนำเสนอแนะมาปรับปรุงแก้ไข โดยในแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้ จะแบ่งกิจกรรมฝึกปฏิบัติออกเป็นทักษะย่อย ๆ เมื่อนักเรียนสามารถปฏิบัติทักษะย่อยเหล่านั้นได้แล้วนักเรียนจะมีความภาคภูมิใจ มีกำลังใจในการฝึกปฏิบัติ ส่งผลให้นักเรียนผ่านทุกจุดประสงค์การเรียนรู้และมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของ กรรณิการ์ กมลพันธ์ (2561, น. 84-85) ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้แบบทักษะปฏิบัติ เรื่องเชิงกระหย่ง กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนมหาไถ่ศึกษาเมืองพล จังหวัดขอนแก่น จำนวน 38 คน พบว่ากิจกรรมการเรียนรู้แบบทักษะปฏิบัติ เรื่องเชิงกระหย่ง กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 81.63/86.32 ซึ่งมีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ (80/80) นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีความสามารถในการ ปฏิบัติเพิงกระหย่งได้ในระดับสูง มีคะแนนเฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ 89.02 เมื่อเทียบกับประสิทธิภาพ ของผลลัพธ์ E₂ มีค่าเฉลี่ยร้อยละ 86.32 นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีความพึงพอใจต่อ กิจกรรมการเรียนรู้แบบทักษะปฏิบัติ โดยภาพรวมอยู่ในระดับพึงพอใจมากที่สุด และสอดคล้องกับวิจัยของ นิตยา เต็งประเสริฐ ได้ทำวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ โดยการผสมผสานทักษะปฏิบัติเดวิสและการเรียนรู้แบบร่วมมือ เพื่อพัฒนาทักษะปฏิบัติชุดระบำไก่ วิชาดนตรี-นาฏศิลป์ ผลการวิจัย พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้รูปแบบการผสมผสานทักษะปฏิบัติเดวิส และการเรียนรู้แบบร่วมมือ ประกอบการแสดงชุดระบำไก่วิชาดนตรีนาฏศิลป์ของผู้เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ไม่ต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 (t=1.84, Sig= 0.07)

5.2.2. จากผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่เรียนทักษะปฏิบัตินาฏศิลป์ เรื่อง ระบำไก่ ตามแนวคิดของเดวิสหลังเรียนคิดเป็นร้อยละ 86.45 ทดสอบทักษะปฏิบัตินาฏศิลป์ เรื่อง ระบำไก่ ระหว่างเรียน

ของนักเรียนมีรวมทั้งหมด 25 คะแนนเต็ม ซึ่งการทดสอบทักษะทักษะปฏิบัติด้านกฎศิลป์ เรื่อง ระบายไก่ หลังเรียน นักเรียนมีคะแนนด้านรำได้ลงจังหวะ นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.29 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 85.81 ด้านท่ารำตรงคำร้อง นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.55 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 90.97 ด้านการแสดงอารมณ์ทางสีหน้าและแววตา นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.39 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 87.74 ด้านความพร้อมเพียง นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.16 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 83.23 ด้านความถูกต้องของกระบวนท่ารำ นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.23 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 84.52 การทดสอบทักษะการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดของเดวีส์ ที่ส่งเสริมทักษะปฏิบัติด้านกฎศิลป์ เรื่อง ระบายไก่ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีรวมทั้งหมด 25 คะแนนเต็ม มีค่าเฉลี่ยของคะแนนทุกด้านเท่ากับ 21.61 คิดเป็นร้อยละ 86.45 จะเห็นได้ว่านักเรียนมีคะแนนด้านรำได้ลงจังหวะ ด้านท่ารำตรงคำร้อง และด้านการแสดงอารมณ์ทางสีหน้าและแววเพราะเป็นการทดสอบที่ไม่ยากจนเกินไป นักเรียนสามารถปฏิบัติได้ตามที่ครูผู้สอนกำหนด ส่วนคะแนนด้านความพร้อมเพียงและความถูกต้องของกระบวนท่ารำ ทั้งนี้เนื่องมาจากรูปแบบการเรียนการสอนทักษะปฏิบัติของเดวีส์ (Davies) โดยในแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5 เรื่อง การปฏิบัติท่ารำดนตรีรับท่อนที่ 3 และขึ้นบทร้องท่อนที่ 4 ใช้รูปแบบการเรียนการสอนทักษะปฏิบัติเดวีส์ (Davies) มีขั้นตอน ดังนี้

- 1) ขั้นสาธิตทักษะหรือการปฏิบัติ หมายถึง กิจกรรมกระตุ้นนักเรียนให้เกิดความสนใจในเนื้อหาและกิจกรรมในบทเรียน ประกอบการจัดการเรียนรู้ที่เน้นการปฏิบัติเพื่อให้ผู้เรียนได้เห็นการปฏิบัติในภาพรวมก่อน โดยครูผู้สอนจะสาธิตให้ผู้เรียนดูตั้งแต่ต้นจนจบ
- 2) ขั้นสาธิตและให้ผู้เรียนปฏิบัติทักษะย่อย หมายถึง ขั้นกิจกรรมที่จัดให้นักเรียนได้รับรู้และเข้าใจในการปฏิบัติกิจกรรม โดยครูผู้สอนจะสาธิตส่วนย่อย ๆ ทีละส่วนให้ผู้เรียนสังเกตและทำความเข้าใจ ผู้เรียนจะตามไปที่ละส่วน ๆ ในแต่ละขั้นตอน
- 3) ขั้นให้ผู้เรียนปฏิบัติทักษะย่อย หมายถึง ขั้นที่ผู้เรียนลงมือปฏิบัติทักษะย่อยโดยไม่มีการสาธิตหรือมีแบบอย่างให้ดู หากติดขัดจุดใด ครูผู้สอนควรให้คำชี้แนะ และช่วยแก้ไขจนกระทั่งผู้เรียนทำได้ เมื่อปฏิบัติได้แล้วผู้สอนจึงเริ่มสาธิตทักษะย่อยส่วนต่อไป และให้ผู้เรียนปฏิบัติทักษะย่อยนั้นจนทำได้ ทำเช่นนี้เรื่อยไปจนกระทั่งครบทุกส่วน
- 4) ขั้นให้เทคนิควิธีการ หมายถึง เป็นกิจกรรมที่ให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติด้วยตนเอง โดยมีครูผู้สอนคอยให้คำแนะนำ และชี้แนะแนวทางการปฏิบัติ
- 5) ขั้นให้ผู้เรียนเชื่อมโยงทักษะย่อยเป็นทักษะที่สมบูรณ์ หมายถึง เมื่อผู้เรียนสามารถปฏิบัติแต่ละส่วนได้แล้ว จึงให้ผู้เรียนปฏิบัติทักษะย่อย ๆ ต่อเนื่องกันตั้งแต่ต้นจนจบและฝึกปฏิบัติหลาย ๆ ครั้ง จนกระทั่งสามารถปฏิบัติทักษะที่สมบูรณ์ได้อย่างชำนาญ ผลที่ผู้เรียนจะได้รับจากการเรียนตามรูปแบบ ผู้เรียนจะสามารถปฏิบัติทักษะได้เป็นอย่างดีและมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วรางคณา เวชพูล (2559, น. 115) ได้ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนาทักษะโดยใช้รูปแบบการสอน ทักษะปฏิบัติเดวีส์ ร่วมกับแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนแก่น นครวิทยาลัย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบทักษะปฏิบัติด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการสอนของเดวีส์

เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียนและหลังเรียน เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียน ผลการวิจัยพบว่า การจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการฝึกทักษะปฏิบัติของเดวิสวงรอบที่ 2 สูงกว่าวงรอบที่ 1 และวงรอบที่ 3 สูงกว่าวงรอบที่ 2 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 การเรียนรู้หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และผลของการศึกษาความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด และสอดคล้องกับวิจัยของอุมารี นาสมตอง (2559, น. 145) ได้วิจัย เรื่อง การศึกษาการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัตินาฏศิลป์ เรื่อง การประดิษฐ์ทำรำประกอบเพลงไทยสากล (รางวัลของครู) กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (สาระนาฏศิลป์) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนการกุศลวัดหนองแวง พบว่า มีประสิทธิภาพเท่ากับ 81.32/85.04 แสดงให้เห็นว่าค่าเฉลี่ยของคะแนนระหว่างเรียนของนักเรียนทั้งหมด คิดเป็นร้อยละ 81.32 ของคะแนนเต็มและคะแนนเฉลี่ยของคะแนนหลังเรียนเท่ากับร้อยละ 85.04 ของคะแนนเต็ม สูงกว่าเกณฑ์ 80/80 ตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้

5.2.3. จากผลการวิจัยพบว่า ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อของนักเรียนที่เรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดของเดวิส ที่ส่งเสริมทักษะปฏิบัตินาฏศิลป์ เรื่อง ระเบียบท่าสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยนักเรียนมีความพึงพอใจ ต่อการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดของเดวิส ที่ส่งเสริมทักษะปฏิบัตินาฏศิลป์ เรื่องระเบียบท่า สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยรวมมีระดับมากที่สุด $\bar{x} = 4.50$, S.D. = 0.71 นักเรียนมีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด จำนวน 15 รายการ รายการที่มีค่าเฉลี่ยคะแนนมากที่สุด คือ นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมโดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.87 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ที่ 0.34 และรายการที่มีค่าเฉลี่ยคะแนนน้อยที่สุด คือ กิจกรรมทำให้นักเรียนสนใจการเรียนนาฏศิลป์มากขึ้น และครูสาธิตท่ารำทุกครั้งก่อนให้นักเรียนลงมือปฏิบัติท่ารำ โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.52 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ที่ 0.51 พบว่าผู้วิจัยได้พัฒนาทักษะปฏิบัตินาฏศิลป์ เรื่อง ระเบียบท่า สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ซึ่งทำให้ได้ปฏิบัติจริงและเรียนรู้จากประสบการณ์ตรง มีขั้นตอนในการจัดกิจกรรมที่เป็นไปอย่างซ้ำ ๆ มีการสาธิตจากครูผู้สอน นักเรียนได้ฝึกฝนเอง ฝึกฝนจนเกิดความชำนาญและสามารถปฏิบัติท่ารำได้อย่างเป็นระบบได้ นักเรียนเกิดความภูมิใจในตัวเอง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วรางคณา เวชพูล (2559, น. 115) ได้ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนาทักษะโดยใช้รูปแบบการสอน ทักษะปฏิบัติเดวิส ร่วมกับแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนแก่น นครวิทยาลัย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบทักษะปฏิบัติด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการสอนของเดวิส เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียนและหลังเรียน เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียน ผลการวิจัยพบว่า การจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการฝึกทักษะปฏิบัติของเดวิสวงรอบที่ 2 สูงกว่าวงรอบที่ 1 และวงรอบที่ 3 สูงกว่าวงรอบที่ 2 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 การเรียนรู้หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และผลของการศึกษาความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด และสอดคล้องกับวิจัยของ นฤมล มีชัย (2535, น. 15) ได้กล่าวถึง ความพึงพอใจเป็นความรู้สึกรหรือเจตนาที่ดีต่อการปฏิบัติและ

ความรับผิดชอบนั้น ๆ ด้วยใจรัก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ภรภัทร ชุ่มโสตร์ (2551, น. 194) พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการใช้แบบฝึกทักษะนาฏศิลป์ เรื่องนาฏศิลป์สร้างสรรค์ อยู่ในระดับมากที่สุด

5.3 ข้อเสนอแนะ

จากการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดของเดวีส์ ที่ส่งเสริมทักษะปฏิบัตินาฏศิลป์ เรื่องระบำไก่ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 นั้น ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะที่อาจเป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และวิจัยในครั้งต่อไป ดังต่อไปนี้

5.3.1 ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

5.3.1.1 ผู้สอนควรชี้แจงทำความเข้าใจกับนักเรียนเกี่ยวกับจุดประสงค์ และขั้นตอนในการเรียนรู้และอุปกรณ์ที่ต้องเตรียม เพื่อให้ผู้เรียนได้เกิดความเข้าใจและจัดหาอุปกรณ์การเรียนรู้เพิ่มเติม

5.3.1.2 ครูควรวัดพื้นฐานการเรียนรู้ของนักเรียนและจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อปรับพื้นฐานนักเรียนก่อน

5.3.1.3 ผู้สอนควรปรับปรุงกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดของเดวีส์ ให้มีความหลากหลายมากยิ่งขึ้น

5.3.2 ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

5.3.2.1 ควรมีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติตามแนวคิดของเดวีส์ ในเรื่องอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับหน่วยการเรียนรู้ในรายวิชาศิลปะ สาระนาฏศิลป์ ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

5.3.2.2 ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติตามแนวคิดของเดวีส์ ในเนื้อหาด้านนาฏศิลป์ในระดับชั้นอื่น ๆ

บรรณานุกรม

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2545). *หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2544*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- กาญจนา อินทรสุวานนท์ และรุจี ศรีสมบัติ. (2546). *ร่างมาตรฐาน*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช.
- ชวลิต ชูกำแหง. (2553). *การพัฒนาหลักสูตร*. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ชัชวาลย์ วงษ์ประเสริฐ. (2532). *ศิลปะการพ้องภาคอีสาน*. มหาสารคาม: ฝ่ายวิชาการสำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม.
- ชัยฤทธิ์ ศิลาเดช. (2559). *เอกสารประกอบการสอนรายวิชาหลักการวัดและประเมินผลการศึกษา*. ราชบุรี: มหาวิทยาลัยราชภัฏ หมู่บ้านจอมบึง.
- เชิดศักดิ์ โฆवासินธุ์. (2552). *การสอนกระบวนการคิดทฤษฎีและการนำไปใช้* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: วี พรินท์ (1991) จำกัด.
- ชม ภูมิภาค. (2524). *เทคโนโลยีทางการสอนและการศึกษา*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- ณัฐวุฒิ กิจรุ่งเรือง, วัชรินทร์ เสถียรยานนท์ และวัชนีย์ เชาว์ดำรง. (2555). *ผู้เรียนเป็นสำคัญและการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ของครูมืออาชีพ*. กรุงเทพฯ: สถาพรบุ๊คส์.
- ทิตนา แคมมณี. (2561). *ศาสตร์การสอน: องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธนวรรธ ตั้งสินทรัพย์ศิริ. (2550). *พฤติกรรมมองค์การ*. กรุงเทพฯ: ธนัชการพิมพ์.
- นิตพล ภูตะโชติ. (2556). *พฤติกรรมมองค์การ*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2553). *การวิจัยเบื้องต้น*. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- ปิยะธิดา ปัญญา. (2562). *สถิติสำหรับการวิจัย*. มหาสารคาม: ตักสิลาการพิมพ์.
- เผชญิ กิจระการ. (2554). ดัชนีประสิทธิผล (Effectiveness Index: I.). *วารสารการวัดผลการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม*, 8(2), 31-35.
- พจน์มัลย์ สมรรถบุตร. (2538). *แนวความคิดประดิษฐ์ทำรำเซ็ง*. อุตรธานี: สำนักงานส่งเสริมวิชาการสถาบันราชภัฏอุตรธานี.
- พิชิต ฤทธิ์จรูญ. (2548). *หลักการวัดและประเมินผลการศึกษา* (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: แฮร์สออฟ เคนอร์มีส์.
- พีรพงศ์ แสนไสย. (2547). *สายธารแห่งพ้องอีสาน*. ขอนแก่น: คลังน่านาวิทยา.

- พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์. (2557). *การเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ*. กรุงเทพฯ: เดอะมาสเตอร์กรุ๊ปแมนเนจเม้นท์.
- ไพศาล วรคำ. (2559). *การวิจัยทางการศึกษา*. มหาสารคาม: ตักสิลาการพิมพ์.
- รสสุคนธ์ เพ็ญเนตร. (2561). *การพัฒนาทักษะปฏิบัติ นาฏยศัพท์และภาษาท่า โดยใช้การเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือเทคนิค TAI ร่วมกับแนวคิดการสอนปฏิบัติของแฮร์โรว์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต)*. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- รัศมี ศรีแพงมล. (2559). *การพัฒนากิจกรรมชุมนุมดนตรีและนาฏศิลป์พื้นบ้านอีสาน สำหรับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต)*. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- รุจิรั ภู่อาระ. (2545). *การเขียนแผนการเรียนรู้*. กรุงเทพฯ: บুদ্ধ พอยท์.
- เรณู โกลสินานนท์. (2527). *รำไทย*. กรุงเทพฯ: ครูสภาลาดพร้าว.
- วินัย ไชยทอง. (2547). *พฤติกรรมองค์การ*. กรุงเทพฯ: บรรณกิจ.
- วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์. (2551). *นวัตกรรมเพื่อการเรียนรู้*. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สมนึก ภัทพิชญณี. (2551). *การวัดผลการศึกษา*. กาฬสินธุ์: ประสานการพิมพ์.
- สมศักดิ์ สิ้นธุระเวชญ์. (2530). *มุ่งสู่คุณภาพการศึกษา*. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- สมาน เอกพิมพ์. (2560). *การพัฒนาหลักสูตร: ทฤษฎีสู่ปฏิบัติการออกแบบและพัฒนา*. มหาสารคาม: ตักสิลาการพิมพ์.
- สุนันทา สุนทรประเสริฐ. (2554). *การสร้างแบบฝึก*. ชัยนาท: จักรवालการพิมพ์.
- สุชาติ ศิริสุขไพบูลย์. (2557). *เอกสารประกอบการฝึกอบรมการเลื่อนวิทยฐานะ*. กรุงเทพฯ: สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.
- สุมิตร เทพวงษ์. (2541). *นาฏศิลป์ไทย*. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- สุมิตร เทพวงษ์. (2548). *นาฏศิลป์สำหรับครูประถมศึกษา-อุดมศึกษา (พิมพ์ครั้งที่ 2)*. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- สุรพล วิรุฬห์รักษ์. (2543). *นาฏศิลป์ปริทรรศน์*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุวิทย์ มูลคำ. (2550). *การเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นการคิด (พิมพ์ครั้งที่ 2)*. กรุงเทพฯ: ภาพพิมพ์.
- อรรวรรณ ชมวัฒนา. (2557). *หนังสือเรียนรายวิชาดนตรี-นาฏศิลป์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1*. กรุงเทพฯ: สถาบันพัฒนาคุณภาพวิชาการ (พว.).
- อมรา กล้าเจริญ. (2531). *สุนทรินาฏศิลป์ไทย*. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- อมรา กล้าเจริญ. (2535). *วิธีสอนนาฏศิลป์*. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- Davies, I. K. (1971). *The Management of Learning*. London: McGraw-Hill.
- Denise, S. F. and T. Renzulli. (2002). Effects of a Creativity Training Program on Divergent Thinking Abilities and Self Concept in Monolingual and Bilingual Classrooms, Creativity. *Research Journal*, 14(34), 376-386.

ภาคผนวก

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ภาคผนวก ก

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

การออกแบบหน่วยการเรียนรู้ในแผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ตามแนวคิดของเดวีส์ ที่ส่งเสริมทักษะปฏิบัตินาฏศิลป์ เรื่องระบำไก่ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

แผนที่	เนื้อหา	จำนวน(ชั่วโมง)
1	ประวัติและบทร้องการแสดงชุดระบำไก่	2
2	การปฏิบัติทำรำดนตรีออกและทำรำในบทร้องท่อนที่ 1	2
3	การปฏิบัติทำรำดนตรีรับท่อนที่ 1 และขึ้นบทร้องท่อนที่ 2	2
4	การปฏิบัติทำรำดนตรีรับท่อนที่ 2 และขึ้นบทร้องท่อนที่ 3	2
5	การปฏิบัติทำรำดนตรีรับท่อนที่ 3 และขึ้นบทร้องท่อนที่ 4	2
6	การปฏิบัติทำรำดนตรีรับท่อนที่ 4	2
รวม		12

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2

กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ รายวิชา นาฏศิลป์ รหัสวิชา ศ 21101 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
 เรื่องการปฏิบัติทำรำดนตรีออกและบทร้องท่อนที่ 1 การแสดงระบำไก่อ
 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2563 จำนวน 0.5 หน่วยกิต เวลา 2 ชั่วโมง
 ผู้สอน นางสาววรรณิการ์ ผ่องสูงเนิน

1. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

1.1 มาตรฐานการเรียนรู้

มาตรฐาน ศ 3.1 เข้าใจ และแสดงออกทางนาฏศิลป์อย่างสร้างสรรค์ วิเคราะห์ วิพากษ์วิจารณ์
 คุณค่านาฏศิลป์ ถ่ายทอดความรู้สึก ความคิดอย่างอิสระ ชื่นชม และประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

2. ตัวชี้วัดและจุดประสงค์การเรียนรู้

2.1 ตัวชี้วัด

ศ 3.1 /2 ใช้นาฏยศัพท์หรือศัพท์ทางการละครในการแสดง

2.2 จุดประสงค์การเรียนรู้

2.2.1 นักเรียนรู้และเข้าใจถึงกระบวนการทำรำและบทร้องของการแสดงชุดระบำไก่อได้
 อย่างถูกต้อง (K)

2.2.2 นักเรียนสามารถปฏิบัติทำรำการแสดงชุดระบำไก่อ ในท่อนที่ 1 ได้อย่างถูกต้อง (p)

2.2.3 นักเรียนมีส่วนร่วมในการปฏิบัติกิจกรรมด้วยความสนุกสนาน (A)

3. สาระสำคัญ

การแสดงชุดระบำไก่อ เป็นการแสดงประเภทระบำชุดหนึ่งที่อยู่ในวรรณกรรมเรื่องพระลอ
 ตอนพระลอตามไก่อ ซึ่งมีเนื้อเรื่องว่าพระเพื่อน พระแพง เจ้าหญิงแห่งเมืองสรองสั่งให้นางริน นางรอย
 สองพี่เลี้ยงไปเร่งรัดให้ปู่เจ้าสมิงพรายใช้เวทมนต์คาถาไปล่อพระลอมานู่ปู่เจ้าสมิงพรายใช้ผิลงสิงใน
 ไก่อแก้วและไก่อบริวารแล้วใช้ให้ไปล่อพระลอมานู่ซึ่งพระลอกับพี่เลี้ยงคือ นายแก้วและนายขวัญกำลังเดินทาง
 มาหาพะเพื่อน พะแพง เมื่อพระลอเห็นไก่อแก้วแล้วก็ตามจับไก่อแก้วก็หนีและล่อให้พระลอมานู่เมืองสรอง
 ในตอนนี้จะมีไก่อแก้วและบริวารไก่อออกมารำในเพลงระบำไก่อ จึงเกิดเป็นการแสดงระบำไก่อขึ้น

4. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

4.1 ความสามารถในการสื่อสาร

4.2 ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

4.2.1 กระบวนการปฏิบัติ

4.2.2 กระบวนการทำงานกลุ่ม

5. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

5.1 ใฝ่เรียนรู้

5.2 มุ่งมั่นในการทำงาน

5.3 รักความเป็นไทย

6. กิจกรรมการเรียนรู้

ชั้นนำเข้าสู่บทเรียน

1. แจ้งวัตถุประสงค์การเรียนรู้และกิจกรรมที่นักเรียนต้องปฏิบัติในวันนี้
2. ครูพูดกับนักเรียนว่าวันนี้เราจะเริ่มปฏิบัติทำรำในดนตรีออก และบทร้องในตอนที่ 1

ขั้นกิจกรรม (กิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดของเดวีส์)

ขั้นที่ 1 ขั้นสาธิตทักษะหรือการกระทำ

1. ครูอธิบายให้นักเรียนฟังว่า การแสดงระบำไก่อ้นั้นเป็นการแสดงที่สวยงามโดยผู้แสดงจะต้องสวมบทบาทเป็นไก่อ และแสดงออกมาให้สมบทบาทที่ได้รับ

2. ครูเปิดวิดีโอการแสดงระบำไก่อ ในตอนดนตรีออกและบทร้องในตอนที่ 1 ให้นักเรียนชม 2 รอบ และถามนักเรียนว่าจากการชมวิดีโอให้นักเรียนพอจะจำท่ารำได้บ้างหรือไม่

ขั้นที่ 2 ขั้นสาธิตและให้ผู้เรียนปฏิบัติทักษะย่อย

1. จากนั้นเมื่อชมวิดีโอเสร็จ ครูจึงปฏิบัติท่ารำในตอนดนตรีออกให้นักเรียนดูอย่างช้า ๆ โดยการร้องดนตรี และรำเอง เมื่อครูปฏิบัติท่ารำเสร็จครูจึงให้นักเรียนลองปฏิบัติตามครูทีละท่ารำอย่างช้า ๆ พร้อมกับร้องดนตรีไปด้วย

2. ครูเปิดวิดีโอบทร้องในตอนที่ 1 ให้นักเรียนชม และให้นักเรียนร้องบทร้องตามวิดีโอ

3. ครูปฏิบัติท่ารำในบทร้องตอน 1 ให้นักเรียนชมอย่างช้า ๆ ทีละท่า

4. ครูให้นักเรียนลองปฏิบัติตามครูทีละท่าช้า ๆ โดยการร้องดนตรีเอง

ขั้นที่ 3 ขั้นให้ผู้เรียนปฏิบัติทักษะย่อย

1. ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 6 คน และให้แยกย้ายไปทบทวนท่ารำให้เพื่อนในกลุ่ม

2. ครูให้นักเรียนรำพร้อมกันทั้งห้อง โดยการร้องเพลงเองเพื่อให้จำท่ารำตามคำร้อง โดยคอยสังเกตพฤติกรรม

3. ครูบอกนักเรียนว่าชั่วโมงนี้เราได้ปฏิบัติท่ารำกันไปแล้วแต่อาจจะยังจำได้บ้างไม่ได้บ้าง ให้นักเรียนกลับไปทบทวน ชั่วโมงหน้าครูจะเก็บรายละเอียดท่ารำแต่ละท่ารำให้และจะสอบรำทีละกลุ่ม

ขั้นที่ 4 ขั้นให้เทคนิคและวิธีการ

1. ครูเรียกนักเรียนมารวมและเข้าแถวเป็นกลุ่ม และให้ปฏิบัติทำรำดนตรีออกและบทร้อง
ท่อนที่ 1 ตามครู 2 รอบ

2. ครูให้นักเรียนรำเองทีละท่าและค้างท่ารำไว้ ครูอธิบายว่าท่านี้อยู่ในระดับไหน
และเก็บรายละเอียดนาฏยศัพท์ในแต่ละท่าให้ถูกต้อง และคอยแนะนำว่าท่าแบบไหนท่ารำถึงจะ
ออกมาสวย

ขั้นที่ 5 ขั้นให้ผู้เรียนเชื่อมโยงทักษะย่อยๆเป็นทักษะที่สมบูรณ์

1. เมื่อผู้เรียนปฏิบัติครบ 5 ขั้นแล้วครูจึงให้นักเรียนปฏิบัติท่ารำเองตั้งแต่ต้นจนจบท่อนที่ 1
โดยร้องเพลงเองและครูคอยให้คำแนะนำ

ขั้นสรุป

1. ครูนัดหมายนักเรียนว่าชั่วโมงหน้าจะต่อท่ารำในท่อนที่ 2 ให้นักเรียนไปทบทวนบทร้องมา
2. เช็กชื่อเข้าเรียน

7. การวัดและประเมินผล

วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์
นักเรียนสามารถปฏิบัติท่ารำ ดนตรีออกและบทร้องท่อนที่ 1 การแสดงระบำไปได้	แบบประเมินทักษะปฏิบัติ	ตั้งแต่ระดับคุณภาพดี ขึ้นไป

8. สื่อและแหล่งการเรียนรู้

1. สื่อวิดีโอ การแสดงระบำไถ่
2. ห้องนาฏศิลป์ โรงเรียนเทศบาลบูรพาพิทยาคาร

9. บันทึกหลังแผนการจัดการเรียนรู้

ผลการจัดการเรียนรู้

.....
.....
.....
.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....
.....
.....
.....

ข้อเสนอแนะ

.....
.....
.....
.....

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ลงชื่อ.....(ผู้วิจัย)

(นางสาวกรรณิการ์ ผ่องสูงเนิน)

วันที่ เดือน พ.ศ.

แบบประเมินทักษะปฏิบัติ (สำหรับนักเรียน)
เรื่อง การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดของเดวีส์
ที่ส่งเสริมทักษะปฏิบัตินาฏศิลป์ เรื่อง ระบำไก่ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

คำชี้แจง กาเครื่องหมาย ✓ ในช่องที่ตรงกับระดับคะแนนการปฏิบัติของนักเรียนที่ปฏิบัติได้ตามสภาพจริง

ชื่อ.....ชั้น.....เลขที่.....(ผู้ ถูกประเมิน)

รายการประเมิน	ระดับคะแนน				
	1	2	3	4	5
1. รำได้ตรงจังหวะ					
2. ทำรำตรงคำร้อง					
3. การแสดงอารมณ์ผ่านสีหน้าและแววตา					
4. ความพร้อมเพียง					
5. ความถูกต้องของกระบวนท่ารำ					
รวมคะแนนที่ได้ (เต็ม 25 คะแนน)					

ผู้ประเมิน
(นางสาวกรรณิการ์ ผองสูงเนิน)
...../...../.....

เกณฑ์การประเมินทักษะปฏิบัติ เรื่อง ระบายไก่ ย่ำเท้าไม่ตรงจังหวะมากกว่า 10 ครั้ง

ประเด็น การประเมิน	5	4	3	2	1
1. รำได้ ลงจังหวะ	ย่ำเท้าและรำ ตรงจังหวะเพลง ได้ 80% ขึ้นไป	ย่ำเท้าไม่ตรง จังหวะ 1-5 ครั้ง	ย่ำเท้าไม่ตรง จังหวะ 6-10 ครั้ง	ย่ำเท้าไม่ตรง จังหวะมากกว่า 10 ครั้ง	ไม่สามารถ ย่ำเท้าตรง จังหวะได้
2. ทำรำตรง คำร้อง	ปฏิบัติทำรำ ตรงคำร้อง 80% ขึ้นไป	ปฏิบัติทำรำ ไม่ตรงกับ จังหวะดนตรี และบทร้อง 1-5 ท่า	ปฏิบัติทำรำ ไม่ตรงกับ จังหวะดนตรี และบทร้อง 6-10 ท่า	ปฏิบัติทำรำ ไม่ตรงกับ จังหวะดนตรี และบทร้อง มากกว่า 10 ท่า	ไม่สามารถ ปฏิบัติทำรำ ให้ตรงคำ ร้องได้
3. การแสดง อารมณ์ทาง สีหน้าและ แววตา	ปฏิบัติทำรำ ด้วยความกล้า แสดงออก อย่างมั่นใจ ใบหน้ายิ้มแย้ม	ปฏิบัติทำรำ ด้วยความ มั่นใจเล็กน้อย แสดงสีหน้า วิตกกังวล	ปฏิบัติทำรำ ด้วยสีหน้า วิตกกังวล สายตา วอกแวก	มีความไม่กล้า แสดงออกในการ ปฏิบัติทำรำ	ไม่สามารถ ปฏิบัติ ทำรำได้มี สีหน้าบึ้งตึง
4. ความพร้อมเพียง	ปฏิบัติทำรำได้ พร้อมเพียงกับ ผู้อื่นได้ดีมาก	ปฏิบัติทำรำ พร้อมเพียง กับผู้อื่นได้ มากกว่า 5 ท่า	ปฏิบัติทำรำ พร้อมเพียงกับ ผู้อื่นได้น้อย กว่า 5 ท่า	ปฏิบัติทำรำ พร้อมเพียงกับ ผู้อื่นได้น้อย กว่า 3 ท่า	ปฏิบัติทำรำ ให้พร้อม เพียงกับ ผู้อื่นไม่ได้
5. ความถูกต้อง ของกระบวน ท่ารำ	ปฏิบัติถูกต้อง ทุกท่า	ปฏิบัติผิด 1-2 ครั้ง	ปฏิบัติผิด 3-4 ครั้ง	ปฏิบัติผิด มากกว่า 4 ครั้ง	ไม่สามารถ ปฏิบัติทำรำ ได้ถูกต้อง

เกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ

- 5 หมายถึง มากที่สุด
- 4 หมายถึง มาก
- 3 หมายถึง ปานกลาง
- 2 หมายถึง น้อย
- 1 หมายถึง น้อยที่สุด

แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียน

คำชี้แจง โปรดพิจารณาความพึงพอใจที่มีต่อการจัดกิจกรรม โดยทำเครื่องหมาย / ลงในช่องว่างที่ตรงกับความคิดเห็นของนักเรียนมากที่สุด ซึ่งมี 5 ระดับ ดังนี้

ระดับ 5 หมายถึง มีความพึงพอใจมากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง มีความพึงพอใจมาก

ระดับ 3 หมายถึง มีความพึงพอใจปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง มีความพึงพอใจน้อย

ระดับ 1 หมายถึง มีความพึงพอใจน้อยที่สุด

รายการประเมิน	ระดับความพึงพอใจ				
	5	4	3	2	1
1. นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรม					
2. นักเรียนเข้าใจถึงกระบวนการจัดการเรียนเป็นขั้นตอนมากขึ้น					
3. กิจกรรมทำให้นักเรียนสนใจการเรียนนาฏศิลป์มากขึ้น					
4. ครูผู้สอนคอยให้คำแนะนำ และเอาใจใส่อย่างสม่ำเสมอ					
5. ชั้นสาดิหรือการกระทำ ทำให้นักเรียนเข้าใจทำรำมากขึ้น					
6. นักเรียนเข้าใจขั้นตอนและสามารถปฏิบัติทำรำได้					
7. ทักษะย่อย ๆ ในการปฏิบัติทำรำทำให้นักเรียนเข้าใจในกระบวนการทำรำมากขึ้น					
8. ครูอธิบายเทคนิคและวิธีการช่วยให้นักเรียนปฏิบัติทำรำได้ดีขึ้น					
9. นักเรียนเข้าใจและปฏิบัติทักษะย่อยได้					
10. การนำเข้าสู่บทเรียนของครูผู้สอนมีความเหมาะสมกับเนื้อหา					
11. การจัดลำดับกิจกรรมการเรียนรู้เป็นขั้นตอนทำให้นักเรียนเข้าใจเนื้อหาง่ายขึ้น					

รายการประเมิน	ระดับความพึงพอใจ				
	5	4	3	2	1
12. สื่อการสอนมีประโยชน์ในการปฏิบัติท่ารำ					
13. นักเรียนสามารถเข้าถึง อารมณ์และความรู้สึกของการแสดงมากน้อยเพียงใด					
14. ครูสาธิตท่ารำทุกครั้งก่อนให้นักเรียนลงมือปฏิบัติท่ารำ					
15. กิจกรรมมีความน่าสนใจและสนุกสนาน					

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ภาคผนวก ข

คุณภาพเครื่องมือวิจัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ตารางที่ ข.1 แสดงผลการประเมินของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
ตามแนวคิดของเดวิส ที่ส่งเสริมทักษะปฏิบัตินาฏศิลป์ เรื่อง ระบำไก่ สำหรับนักเรียนชั้น
มัธยมศึกษาปีที่ 1 (แผนการเรียนรู้ที่ 1)

รายการประเมิน	ความคิดเห็น ผู้เชี่ยวชาญคนที่					\bar{X}	S.D.	ระดับ ความเหมาะสม
	1	2	3	4	5			
1. ด้านสาระสำคัญ								
1.1 ถูกต้องได้ใจความ	4	4	4	5	5	4.40	0.55	มาก
1.2 แสดงความคิดหลักได้ชัดเจน	4	5	4	5	5	4.60	0.55	มาก
1.3 สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้	4	5	4	5	4	4.40	0.55	มาก
2. จุดประสงค์การเรียนรู้								
2.1 นำไปสู่การปฏิบัติได้	5	4	5	4	5	4.60	0.55	มากที่สุด
2.2 สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้	4	5	4	5	5	4.60	0.55	มากที่สุด
2.3 สอดคล้องกับกิจกรรม	5	5	5	4	4	4.60	0.55	มากที่สุด
2.4 ระบุพฤติกรรมที่วัดประเมินได้ชัดเจน	5	5	5	4	4	4.60	0.55	มากที่สุด
2.5 ครอบคลุมพฤติกรรมด้านพุทธิพิสัย ทักษะพิสัย และจิตพิสัย	4	4	4	5	5	4.40	0.55	มาก
3. สาระการเรียนรู้/กิจกรรมการเรียนรู้								
3.1 สาระการเรียนรู้สอดคล้องกับ จุดประสงค์การเรียนรู้	5	4	5	5	5	4.80	0.45	มากที่สุด
3.2 สาระการเรียนรู้เหมาะสมกับ ธรรมชาติของวิชา	5	5	4	4	5	4.60	0.55	มากที่สุด
3.3 กิจกรรมการเรียนรู้มี ความหลากหลาย	4	5	4	4	5	4.40	0.55	มาก
3.4 กิจกรรมการเรียนรู้พัฒนาคุณลักษณะ ผู้เรียนได้ชัดเจน	4	4	5	5	5	4.60	0.55	มากที่สุด
3.5 กิจกรรมการเรียนรู้เน้นผู้เรียนให้ แสวงหาความรู้ มีส่วนร่วม ค้นคว้า วิเคราะห์ และลงข้อสรุป	4	4	5	4	5	4.40	0.55	มาก

(ต่อ)

ตารางที่ ข.1 (ต่อ) มีการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง

รายการประเมิน	ผู้เชี่ยวชาญคนที่					\bar{X}	S.D.	ระดับ ความเหมาะสม
	1	2	3	4	5			
3.6 กิจกรรมเหมาะสมกับระดับผู้เรียน	5	5	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
3.5 กิจกรรมการเรียนรู้เน้นผู้เรียนให้ แสวงหาความรู้ มีส่วนร่วม ค้นคว้า วิเคราะห์ และลงข้อสรุป	4	4	5	4	5	4.40	0.55	มาก
3.6 กิจกรรมเหมาะสมกับระดับผู้เรียน	5	5	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
3.7 กิจกรรมเป็นไปตามขั้นตอนแนวคิด ของเดวีส์	5	5	4	5	5	4.80	0.45	มากที่สุด
4. สื่อ อุปกรณ์/แหล่งเรียนรู้								
4.1 สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้และ กิจกรรม	5	5	4	5	4	4.60	0.55	มากที่สุด
4.2 สื่อเหมาะสมผู้เรียนมีส่วนร่วมในการใช้	4	5	5	5	5	4.80	0.45	มากที่สุด
4.3 สนองต่อจุดประสงค์การเรียนรู้และ กิจกรรมการเรียนรู้	4	5	4	5	4	4.40	0.55	มาก
5. การวัดและประเมินผล								
5.1 การวัดและประเมินผลสอดคล้องกับ จุดประสงค์การเรียนรู้และสาระสำคัญ	4	5	4	5	5	4.60	0.55	มากที่สุด
5.2 ใช้เครื่องมือวัดและประเมินผล ได้เหมาะสม	4	5	4	5	5	4.60	0.55	มากที่สุด
5.3 วัดและประเมินผลได้ครอบคลุม พฤติกรรมด้านพุทธิพิสัย ทักษะพิสัย และจิตพิสัย	4	5	4	5	5	4.60	0.55	มากที่สุด
5.4 มีการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง	5	5	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
5.5 ใช้วิธีการวัดและประเมินผลที่ หลากหลาย	4	4	5	4	5	4.40	0.55	มาก
รวม						4.60	0.16	มากที่สุด

หมายเหตุ. * ผลการประเมินค่าเฉลี่ยของคะแนนรวมแบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ เท่ากับ 4.60

ตารางที่ ข.2 แสดงผลการประเมินของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
ตามแนวคิดของเดวีส์ ที่ส่งเสริมทักษะปฏิบัตินาฏศิลป์ เรื่องระบำไก่ สำหรับนักเรียนชั้น
มัธยมศึกษาปีที่ 1 (แผนการเรียนรู้ที่ 2)

รายการประเมิน	ความคิดเห็น ผู้เชี่ยวชาญคนที่					\bar{X}	S.D.	ระดับ ความเหมาะสม
	1	2	3	4	5			
1. ด้านสาระสำคัญ								
1.1 ถูกต้องได้ใจความ	4	4	4	5	4	4.20	0.45	มาก
1.2 แสดงความคิดหลักได้ชัดเจน	5	5	4	4	5	4.60	0.55	มากที่สุด
1.3 สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้	5	4	5	5	4	4.60	0.55	มากที่สุด
2. จุดประสงค์การเรียนรู้								
2.1 นำไปสู่การปฏิบัติได้	5	5	4	5	5	4.80	0.45	มากที่สุด
2.2 สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้	4	5	5	4	4	4.40	0.55	มาก
2.3 สอดคล้องกับกิจกรรม	5	5	5	5	4	4.80	0.45	มากที่สุด
2.4 ระบุพฤติกรรมที่วัดประเมินได้ชัดเจน	5	5	4	5	4	4.60	0.55	มากที่สุด
2.5 ครอบคลุมพฤติกรรมด้านพุทธิพิสัย ทักษะพิสัย และจิตพิสัย	5	4	5	5	5	4.80	0.45	มากที่สุด
3. สาระการเรียนรู้/กิจกรรมการเรียนรู้								
3.1 สาระการเรียนรู้สอดคล้องกับ จุดประสงค์การเรียนรู้	5	4	4	5	4	4.40	0.55	มาก
3.2 สาระการเรียนรู้เหมาะสมกับ ธรรมชาติของวิชา	4	5	4	5	5	4.60	0.55	มากที่สุด
3.3 กิจกรรมการเรียนรู้มี ความหลากหลาย	5	4	5	5	4	4.60	0.55	มากที่สุด
3.4 กิจกรรมการเรียนรู้พัฒนาคุณลักษณะ ผู้เรียนได้ชัดเจน	4	5	5	4	5	4.60	0.55	มากที่สุด
3.5 กิจกรรมการเรียนรู้เน้นผู้เรียนให้ แสวงหาความรู้ มีส่วนร่วม ค้นคว้า วิเคราะห์ และลงข้อสรุป	4	5	5	4	5	4.60	0.55	มากที่สุด

(ต่อ)

ตารางที่ ข.2 (ต่อ)

รายการประเมิน	ผู้เชี่ยวชาญคนที่					\bar{X}	S.D.	ระดับ ความเหมาะสม
	1	2	3	4	5			
3.6 กิจกรรมเหมาะสมกับระดับผู้เรียน	5	5	4	5	5	4.80	0.45	มากที่สุด
3.5 กิจกรรมการเรียนรู้เน้นผู้เรียนให้ แสวงหาความรู้ มีส่วนร่วมค้นคว้า วิเคราะห์ และลงข้อสรุป	4	5	5	4	5	4.60	0.55	มากที่สุด
3.6 กิจกรรมเหมาะสมกับระดับผู้เรียน	5	5	4	5	5	4.80	0.45	มากที่สุด
3.7 กิจกรรมเป็นไปตามขั้นตอนแนวคิด ของเดวีส์	4	5	4	5	5	4.60	0.55	มากที่สุด
4. สื่อ อุปกรณ์/แหล่งเรียนรู้								
4.1 สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้ และกิจกรรม	4	5	4	5	4	4.40	0.55	มาก
4.2 สื่อเหมาะสมผู้เรียนมีส่วนร่วมในการใช้	4	5	5	5	4	4.60	0.55	มากที่สุด
4.3 สนองต่อจุดประสงค์การเรียนรู้ และกิจกรรมการเรียนรู้	5	5	4	5	5	4.80	0.45	มากที่สุด
5. การวัดและประเมินผล								
5.1 การวัดและประเมินผลสอดคล้องกับ จุดประสงค์การเรียนรู้และสาระสำคัญ	5	5	4	5	5	4.80	0.45	มากที่สุด
5.2 ใช้เครื่องมือวัดและประเมินผล ได้เหมาะสม	5	4	5	4	4	4.40	0.55	มาก
5.3 วัดและประเมินผลได้ครอบคลุม พฤติกรรมด้านพุทธิพิสัย ทักษะพิสัย และจิตพิสัย	4	5	4	5	5	4.60	0.55	มากที่สุด
5.4 มีการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง	5	5	4	5	5	4.80	0.45	มากที่สุด
5.5 ใช้วิธีการวัดและประเมินผล ที่หลากหลาย	4	5	5	4	5	4.60	0.55	มากที่สุด
รวม						4.61	0.05	มากที่สุด

หมายเหตุ. *ผลการประเมินค่าเฉลี่ยของคะแนนรวมแบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ เท่ากับ 4.61

ตารางที่ ข.3 แสดงผลการประเมินของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
ตามแนวคิดของเดวิส ที่ส่งเสริมทักษะปฏิบัตินาฏศิลป์ เรื่องระบำไก่ สำหรับนักเรียนชั้น
มัธยมศึกษาปีที่ 1 (แผนการเรียนรู้ที่ 3)

รายการประเมิน	ความคิดเห็น ผู้เชี่ยวชาญคนที่					\bar{X}	S.D.	ระดับ ความเหมาะสม
	1	2	3	4	5			
1. ด้านสาระสำคัญ								
1.1 ถูกต้องได้ใจความ	4	4	4	4	5	4.20	0.45	มาก
1.2 แสดงความคิดหลักได้ชัดเจน	5	4	5	5	4	4.60	0.55	มากที่สุด
1.3 สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้	4	5	4	4	5	4.40	0.55	มาก
2. จุดประสงค์การเรียนรู้								
2.1 นำไปสู่การปฏิบัติได้	5	5	5	4	4	4.60	0.55	มากที่สุด
2.2 สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้	4	5	4	5	5	4.60	0.55	มากที่สุด
2.3 สอดคล้องกับกิจกรรม	4	4	5	5	4	4.40	0.55	มาก
2.4 ระบุพฤติกรรมที่วัดประเมินได้ชัดเจน	5	5	5	4	4	4.60	0.55	มากที่สุด
2.5 ครอบคลุมพฤติกรรมด้านพุทธิพิสัย ทักษะพิสัย และจิตพิสัย	4	5	5	4	5	4.60	0.55	มากที่สุด
3. สาระการเรียนรู้/กิจกรรมการเรียนรู้								
3.1 สาระการเรียนรู้สอดคล้องกับ จุดประสงค์การเรียนรู้	5	4	4	4	5	4.40	0.55	มาก
3.2 สาระการเรียนรู้เหมาะสมกับธรรมชาติ ของวิชา	5	4	4	4	5	4.40	0.55	มาก
3.3 กิจกรรมการเรียนรู้มีความหลากหลาย	5	5	5	4	5	4.80	0.45	มากที่สุด
3.4 กิจกรรมการเรียนรู้พัฒนาคุณลักษณะ ผู้เรียนได้ชัดเจน	4	5	5	4	5	4.60	0.55	มากที่สุด
3.5 กิจกรรมการเรียนรู้เน้นผู้เรียนให้ แสวงหาความรู้ มีส่วนร่วม ค้นคว้า วิเคราะห์ และลงข้อสรุป	4	5	4	4	5	4.40	0.55	มาก

(ต่อ)

ตารางที่ ข.3 (ต่อ)

รายการประเมิน	ผู้เชี่ยวชาญคนที่					\bar{X}	S.D.	ระดับ ความเหมาะสม
	1	2	3	4	5			
3.6 กิจกรรมเหมาะสมกับระดับผู้เรียน	4	5	4	5	5	4.60	0.55	มากที่สุด
3.7 กิจกรรมเป็นไปตามขั้นตอนแนวคิด ของเดวีส์	4	5	5	5	5	4.80	0.45	มากที่สุด
4. สื่อ อุปกรณ์/แหล่งเรียนรู้								
4.1 สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้ และกิจกรรม	4	5	4	4	5	4.40	0.55	มาก
4.2 สื่อเหมาะสมผู้เรียนมีส่วนร่วมในการใช้	4	5	5	5	5	4.80	0.45	มากที่สุด
4.3 สนองต่อจุดประสงค์การเรียนรู้และ กิจกรรมการเรียนรู้	5	4	4	5	5	4.60	0.55	มากที่สุด
5. การวัดและประเมินผล								
5.1 การวัดและประเมินผลสอดคล้องกับ จุดประสงค์การเรียนรู้และสาระสำคัญ	5	5	4	5	5	4.80	0.45	มากที่สุด
5.2 ใช้เครื่องมือวัดและประเมินผล ได้เหมาะสม	5	5	4	5	5	4.80	0.45	มากที่สุด
5.3 วัดและประเมินผลได้ครอบคลุม พฤติกรรมด้านพุทธิพิสัย ทักษะพิสัย และจิตพิสัย	4	5	5	4	5	4.60	0.55	มากที่สุด
5.4 มีการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง	5	5	5	4	5	4.80	0.45	มากที่สุด
5.5 ใช้วิธีการวัดและประเมินผล ที่หลากหลาย	5	5	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
รวม						4.60	0.12	มากที่สุด

หมายเหตุ. *ผลการประเมินค่าเฉลี่ยของคะแนนรวมแบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ เท่ากับ 4.60

ตารางที่ ข.4 แสดงผลการประเมินของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
ตามแนวคิดของเดวิส ที่ส่งเสริมทักษะปฏิบัตินาฏศิลป์ เรื่อง ระบำไก่ สำหรับนักเรียนชั้น
มัธยมศึกษาปีที่ 1 (แผนการเรียนรู้ที่ 4)

รายการประเมิน	ความคิดเห็น ผู้เชี่ยวชาญคนที่					\bar{X}	S.D.	ระดับ ความเหมาะสม
	1	2	3	4	5			
1. ด้านสาระสำคัญ								
1.1 ถูกต้องได้ใจความ	4	4	4	4	4	4.00	0.00	มาก
1.2 แสดงความคิดหลักได้ชัดเจน	5	5	4	5	4	4.60	0.55	มากที่สุด
1.3 สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้	5	4	5	5	5	4.80	0.45	มากที่สุด
2. จุดประสงค์การเรียนรู้								
2.1 นำไปสู่การปฏิบัติได้	4	4	5	5	5	4.60	0.55	มากที่สุด
2.2 สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้	5	5	4	5	5	4.80	0.45	มากที่สุด
2.3 สอดคล้องกับกิจกรรม	4	5	5	5	5	4.80	0.45	มากที่สุด
2.4 ระบุพฤติกรรมที่วัดประเมินได้ชัดเจน	5	5	4	5	5	4.80	0.45	มากที่สุด
2.5 ครอบคลุมพฤติกรรมด้านพุทธิพิสัย ทักษะพิสัย และจิตพิสัย	4	5	5	5	5	4.80	0.45	มากที่สุด
3. สาระการเรียนรู้/กิจกรรมการเรียนรู้								
3.1 สาระการเรียนรู้สอดคล้องกับ จุดประสงค์การเรียนรู้	4	4	5	5	5	4.60	0.55	มากที่สุด
3.2 สาระการเรียนรู้เหมาะสมกับธรรมชาติ ของวิชา	4	5	4	5	5	4.60	0.55	มากที่สุด
3.3 กิจกรรมการเรียนรู้มีความหลากหลาย	4	4	5	5	5	4.60	0.55	มากที่สุด
3.4 กิจกรรมการเรียนรู้พัฒนาคุณลักษณะ ผู้เรียนได้ชัดเจน	5	5	5	4	5	4.80	0.45	มากที่สุด
3.5 กิจกรรมการเรียนรู้เน้นผู้เรียนให้ แสวงหาความรู้ มีส่วนร่วม ค้นคว้า วิเคราะห์ และลงข้อสรุป	4	5	5	4	5	4.60	0.55	มากที่สุด
3.6 กิจกรรมเหมาะสมกับระดับผู้เรียน	5	4	5	4	5	4.60	0.55	มากที่สุด

(ต่อ)

ตารางที่ ข.4 (ต่อ)

รายการประเมิน	ผู้เชี่ยวชาญคนที่					\bar{X}	S.D.	ระดับ ความเหมาะสม
	1	2	3	4	5			
3.5 กิจกรรมการเรียนรู้เน้นผู้เรียนให้ แสวงหาความรู้ มีส่วนร่วม ค้นคว้า วิเคราะห์ และลงข้อสรุป	4	5	5	4	5	4.60	0.55	มากที่สุด
3.6 กิจกรรมเหมาะสมกับระดับผู้เรียน	5	4	5	4	5	4.60	0.55	มากที่สุด
3.7 กิจกรรมเป็นไปตามขั้นตอนแนวคิด ของเดวีส์	5	4	5	5	5	4.80	0.45	มากที่สุด
4. สื่อ อุปกรณ์/แหล่งเรียนรู้								
4.1 สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้ และกิจกรรม	4	5	5	5	5	4.80	0.45	มากที่สุด
4.2 สื่อเหมาะสมผู้เรียนมีส่วนร่วมในการใช้	4	5	5	5	4	4.60	0.55	มากที่สุด
4.3 สนองต่อจุดประสงค์การเรียนรู้ และกิจกรรมการเรียนรู้	4	5	5	5	4	4.60	0.55	มากที่สุด
5. การวัดและประเมินผล								
5.1 การวัดและประเมินผลสอดคล้องกับ จุดประสงค์การเรียนรู้และสาระสำคัญ	5	5	5	5	4	4.80	0.45	มากที่สุด
5.2 ใช้เครื่องมือวัดและประเมินผล ได้เหมาะสม	5	5	5	4	4	4.60	0.55	มากที่สุด
5.3 วัดและประเมินผลได้ครอบคลุม พฤติกรรมด้านพุทธิพิสัย ทักษะพิสัย และจิตพิสัย	5	5	5	5	4	4.80	0.45	มากที่สุด
5.4 มีการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง	5	4	5	5	4	4.60	0.55	มากที่สุด
5.5 ใช้วิธีการวัดและประเมินผล ที่หลากหลาย	4	5	5	5	5	4.80	0.45	มากที่สุด
รวม						4.67	0.12	มากที่สุด

หมายเหตุ. *ผลการประเมินค่าเฉลี่ยของคะแนนรวมแบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ เท่ากับ 4.67

ตารางที่ ข.5 แสดงผลการประเมินของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
ตามแนวคิดของเดวีส์ ที่ส่งเสริมทักษะปฏิบัตินาฏศิลป์ เรื่อง ระเบียบท่า สำหรับนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 (แผนการเรียนรู้ที่ 5)

รายการประเมิน	ความคิดเห็น ผู้เชี่ยวชาญคนที่					\bar{X}	S.D.	ระดับ ความเหมาะสม
	1	2	3	4	5			
1. ด้านสาระสำคัญ								
1.1 ถูกต้องได้ใจความ	5	4	4	5	4	4.40	0.55	มาก
1.2 แสดงความคิดหลักได้ชัดเจน	4	5	4	5	4	4.40	0.55	มาก
1.3 สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้	5	4	4	5	5	4.60	0.55	มากที่สุด
2. จุดประสงค์การเรียนรู้								
2.1 นำไปสู่การปฏิบัติได้	4	5	4	4	5	4.40	0.55	มาก
2.2 สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้	5	4	5	5	5	4.80	0.45	มากที่สุด
2.3 สอดคล้องกับกิจกรรม	5	5	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
2.4 ระบุพฤติกรรมที่วัดประเมินได้ชัดเจน	5	5	5	5	4	4.80	0.45	มากที่สุด
2.5 ครอบคลุมพฤติกรรมด้านพุทธิพิสัย ทักษะพิสัย และจิตพิสัย	4	5	4	5	4	4.40	0.55	มาก
3. สาระการเรียนรู้/กิจกรรมการเรียนรู้								
3.1 สาระการเรียนรู้สอดคล้องกับ จุดประสงค์การเรียนรู้	5	4	5	5	5	4.80	0.45	มากที่สุด
3.2 สาระการเรียนรู้เหมาะสมกับธรรมชาติ ของวิชา	4	4	4	5	4	4.20	0.45	มาก
3.3 กิจกรรมการเรียนรู้มีความหลากหลาย	5	4	4	5	4	4.40	0.55	มาก
3.4 กิจกรรมการเรียนรู้พัฒนาคุณลักษณะ ผู้เรียนได้ชัดเจน	5	4	4	4	5	4.40	0.55	มาก
3.5 กิจกรรมการเรียนรู้เน้นผู้เรียนให้ แสวงหาความรู้ มีส่วนร่วม ค้นคว้า วิเคราะห์ และลงข้อสรุป	5	4	5	4	4	4.40	0.55	มาก
3.6 กิจกรรมเหมาะสมกับระดับผู้เรียน	4	4	4	4	5	4.20	0.45	มาก

(ต่อ)

ตารางที่ ข.5 (ต่อ)

รายการประเมิน	ผู้เชี่ยวชาญคนที่					\bar{X}	S.D.	ระดับ ความเหมาะสม
	1	2	3	4	5			
3.5 กิจกรรมการเรียนรู้เน้นผู้เรียนให้ แสวงหาความรู้ มีส่วนร่วม ค้นคว้า วิเคราะห์ และลงข้อสรุป	5	4	5	4	4	4.40	0.55	มาก
3.6 กิจกรรมเหมาะสมกับระดับผู้เรียน	4	4	4	4	5	4.20	0.45	มาก
3.7 กิจกรรมเป็นไปตามขั้นตอนแนวคิด ของเดวีส์	5	4	5	4	5	4.60	0.55	มากที่สุด
4. สื่อ อุปกรณ์/แหล่งเรียนรู้								
4.1 สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้ และกิจกรรม	5	5	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
4.2 สื่อเหมาะสมผู้เรียนมีส่วนร่วมในการใช้	5	4	4	5	5	4.60	0.55	มากที่สุด
4.3 สนองต่อจุดประสงค์การเรียนรู้และ กิจกรรมการเรียนรู้	4	5	4	5	5	4.60	0.55	มากที่สุด
5. การวัดและประเมินผล								
5.1 การวัดและประเมินผลสอดคล้องกับ จุดประสงค์การเรียนรู้และสาระสำคัญ	5	4	4	5	5	4.60	0.55	มากที่สุด
5.2 ใช้เครื่องมือวัดและประเมินผล ได้เหมาะสม	5	4	4	4	4	4.20	0.45	มาก
5.3 วัดและประเมินผลได้ครอบคลุม พฤติกรรมด้านพุทธิพิสัย ทักษะพิสัย และจิตพิสัย	5	5	5	5	4	4.80	0.45	มากที่สุด
5.4 มีการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง	5	5	5	5	4	4.80	0.45	มากที่สุด
5.5 ใช้วิธีการวัดและประเมินผล ที่หลากหลาย	4	4	5	5	5	4.60	0.55	มากที่สุด
รวม						4.57	0.15	มากที่สุด

หมายเหตุ. *ผลการประเมินค่าเฉลี่ยของคะแนนรวมแบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ เท่ากับ 4.57

ตารางที่ ข.6 แสดงผลการประเมินของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
ตามแนวคิดของเดวีส์ ที่ส่งเสริมทักษะปฏิบัตินาฏศิลป์ เรื่องระบำไก่ สำหรับนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 (แผนการเรียนรู้ที่ 6)

รายการประเมิน	ความคิดเห็น ผู้เชี่ยวชาญคนที่					\bar{X}	S.D.	ระดับ ความเหมาะสม
	1	2	3	4	5			
1. ด้านสาระสำคัญ								
1.1 ถูกต้องได้ใจความ	4	4	4	4	5	4.20	0.45	มาก
1.2 แสดงความคิดหลักได้ชัดเจน	4	5	5	5	5	4.80	0.45	มากที่สุด
1.3 สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้	4	5	5	5	5	4.80	0.45	มากที่สุด
2. จุดประสงค์การเรียนรู้								
2.1 นำไปสู่การปฏิบัติได้	4	4	4	4	5	4.20	0.45	มาก
2.2 สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้	4	4	5	4	4	4.20	0.45	มาก
2.3 สอดคล้องกับกิจกรรม	4	5	5	5	5	4.80	0.45	มากที่สุด
2.4 ระบุพฤติกรรมที่วัดประเมินได้ชัดเจน	5	5	5	5	4	4.80	0.45	มากที่สุด
2.5 ครอบคลุมพฤติกรรมด้านพุทธิพิสัย ทักษะพิสัย และจิตพิสัย	5	5	4	5	5	4.80	0.45	มากที่สุด
3. สาระการเรียนรู้/กิจกรรมการเรียนรู้								
3.1 สาระการเรียนรู้สอดคล้อง กับจุดประสงค์การเรียนรู้	5	4	5	5	5	4.80	0.45	มากที่สุด
3.2 สาระการเรียนรู้เหมาะสม กับธรรมชาติของวิชา	5	4	5	4	5	4.60	0.55	มากที่สุด
3.3 กิจกรรมการเรียนรู้มี ความหลากหลาย	5	5	5	5	4	4.80	0.45	มากที่สุด
3.4 กิจกรรมการเรียนรู้พัฒนา คุณลักษณะผู้เรียนได้ชัดเจน	5	4	4	4	5	4.40	0.55	มาก
3.5 กิจกรรมการเรียนรู้เน้นผู้เรียนให้ แสวงหาความรู้ มีส่วนร่วม ค้นคว้า วิเคราะห์ และลงข้อสรุป	4	5	5	4	4	4.40	0.55	มาก

(ต่อ)

ตารางที่ ข.6 (ต่อ)

รายการประเมิน	ผู้เชี่ยวชาญคนที่					\bar{X}	S.D.	ระดับ ความเหมาะสม
	1	2	3	4	5			
3.6 กิจกรรมเหมาะสมกับระดับผู้เรียน	5	4	5	4	5	4.60	0.55	มากที่สุด
3.7 กิจกรรมเป็นไปตามขั้นตอนแนวคิด ของเดวิส	5	4	4	4	5	4.40	0.55	มาก
4. สื่อ อุปกรณ์/แหล่งเรียนรู้								
4.1 สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้ และกิจกรรม	5	5	4	5	5	4.80	0.45	มากที่สุด
4.2 สื่อเหมาะสมผู้เรียนมีส่วนร่วม ในการใช้	4	5	4	5	5	4.60	0.55	มากที่สุด
4.3 สนองต่อจุดประสงค์การเรียนรู้และ กิจกรรมการเรียนรู้	4	4	5	4	5	4.40	0.55	มาก
5. การวัดและประเมินผล								
5.1 การวัดและประเมินผลสอดคล้องกับ จุดประสงค์การเรียนรู้และ สาระสำคัญ	5	4	5	5	5	4.80	0.45	มากที่สุด
5.2 ใช้เครื่องมือวัดและประเมินผล ได้เหมาะสม	5	4	4	4	4	4.20	0.45	มาก
5.3 วัดและประเมินผลได้ครอบคลุม พฤติกรรมด้านพุทธิพิสัย ทักษะพิสัย และจิตพิสัย	5	5	4	4	5	4.60	0.55	มากที่สุด
5.4 มีการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง	5	4	5	5	5	4.80	0.45	มากที่สุด
5.5 ใช้วิธีการวัดและประเมินผล ที่หลากหลาย	5	5	4	5	5	4.80	0.45	มากที่สุด
รวม						4.59	0.05	มากที่สุด

หมายเหตุ. *ผลการประเมินค่าเฉลี่ยของคะแนนรวมแบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ เท่ากับ 4.59

ตารางที่ ข.7 สรุปคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
ตามแนวคิดของเดวีส์ ที่ส่งเสริมทักษะปฏิบัตินาฏศิลป์ เรื่อง ระเบียบท่า สำหรับนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

รายการประเมิน	แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่					
	1	2	3	4	5	6
1. ด้านสาระสำคัญ						
1.1 หน่วยการเรียนรู้มีความสมบูรณ์ เหมาะสม และมีรายละเอียดสอดคล้องสัมพันธ์กัน	4.40	4.20	4.20	4.00	4.40	4.20
1.2 แผนการจัดการเรียนรู้มีองค์ประกอบ สำคัญครบถ้วน	4.60	4.60	4.60	4.60	4.40	4.80
1.3 การเขียนสาระสำคัญถูกต้องได้ใจความ	4.40	4.60	4.40	4.80	4.60	4.80
2. จุดประสงค์การเรียนรู้						
2.1 นำไปสู่การปฏิบัติได้จริง	4.60	4.80	4.60	4.60	4.40	4.20
2.2 สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้	4.60	4.40	4.60	4.80	4.80	4.20
2.3 สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้	4.60	4.80	4.40	4.80	5.00	4.80
2.4 ระบุพฤติกรรมที่วัดประเมินได้ชัดเจน	4.60	4.60	4.60	4.80	4.80	4.80
2.5 ครอบคลุมพฤติกรรมด้านพุทธิพิสัย ทักษะพิสัยและจิตพิสัย	4.40	4.80	4.60	4.80	4.40	4.80
3. สาระการเรียนรู้/กิจกรรมการเรียนรู้						
3.1 สาระการเรียนรู้สอดคล้องกับจุดประสงค์ การเรียนรู้	4.80	4.40	4.40	4.60	4.80	4.80
3.2 สาระการเรียนรู้เหมาะสมกับธรรมชาติ ของวิชา	4.60	4.60	4.40	4.60	4.20	4.60
3.3 กิจกรรมการเรียนรู้มีความหลากหลาย	4.40	4.60	4.80	4.60	4.40	4.80
3.4 กิจกรรมการเรียนรู้พัฒนาคุณลักษณะ ผู้เรียนได้ชัดเจน	4.60	4.60	4.60	4.80	4.40	4.40

(ต่อ)

สรุปคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดของเดวีส์ ที่ส่งเสริมทักษะปฏิบัตินาฏศิลป์ เรื่องระบำไก่อ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ดังนี้

แผนการเรียนรู้ที่ 1 (\bar{X} = 4.60 S.D. = 0.16 มีความเหมาะสมมากที่สุด)

แผนการเรียนรู้ที่ 2 (\bar{X} = 4.61 S.D. = 0.05 มีความเหมาะสมมากที่สุด)

แผนการเรียนรู้ที่ 3 (\bar{X} = 4.60 S.D. = 0.12 มีความเหมาะสมมากที่สุด)

แผนการเรียนรู้ที่ 4 (\bar{X} = 4.67 S.D. = 0.15 มีความเหมาะสมมากที่สุด)

แผนการเรียนรู้ที่ 5 (\bar{X} = 4.57 S.D. = 0.15 มีความเหมาะสมมากที่สุด)

แผนการเรียนรู้ที่ 6 (\bar{X} = 4.59 S.D. = 0.05 มีความเหมาะสมมากที่สุด)

ดังนั้นแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดของเดวีส์ ที่ส่งเสริมทักษะปฏิบัตินาฏศิลป์ เรื่อง ระบำไก่อ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยรวมมีค่า (\bar{X} = 4.61, S.D. = 0.05) มีความเหมาะสมมากที่สุด

ตารางที่ ข.8 แสดงค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC ของแบบประเมินทักษะปฏิบัติ โดยผู้เชี่ยวชาญ

ประเด็นการประเมิน/คำอธิบายเกณฑ์	ความคิดเห็น ผู้เชี่ยวชาญ					IOC	ระดับ ความเหมาะสม
	1	2	3	4	5		
1. รำได้ลงจังหวะ (5) ย่ำเท้าและรำตรงจังหวะเพลง ได้ 80%ขึ้นไป (4) ย่ำเท้าไม่ตรงจังหวะ 1-5 ครั้ง (3) ย่ำเท้าไม่ตรงจังหวะ 6-10 ครั้ง (2) ย่ำเท้าไม่ตรงจังหวะมากกว่า 10 ครั้ง (1) ไม่สามารถย่ำเท้าตรงจังหวะได้	1	1	0	1	1	0.80	ใช้ได้
2. ทำรำตรงคำร้อง (5) ปฏิบัติทำรำตรงคำร้อง 80% ขึ้นไป (4) ปฏิบัติทำรำไม่ตรงกับจังหวะดนตรีและ บทร้อง 1-5 ทำ (3) ปฏิบัติทำรำไม่ตรงกับจังหวะดนตรีและ บทร้อง 6-10 ทำ	1	1	0	1	0	0.60	ใช้ได้

(ต่อ)

ตารางที่ ข.8 (ต่อ)

ประเด็นการประเมิน/คำอธิบายเกณฑ์	ความคิดเห็น ผู้เชี่ยวชาญ					IOC	ระดับ ความเหมาะสม
	1	2	3	4	5		
(2) ปฏิบัติทำรำไม่ตรงกับจังหวะดนตรีและ บทร้องมากกว่า 10 ท่า (1) ไม่สามารถปฏิบัติทำรำให้ตรงคำร้องได้							
3. การแสดงอารมณ์ทางสีหน้าและแววตา (5) ปฏิบัติทำรำด้วยความกล้าแสดงออก อย่างมั่นใจใบหน้ายิ้มแย้ม (4) ปฏิบัติทำรำด้วยความมั่นใจเล็กน้อยแสดง สีหน้าวิตกกังวล (3) ปฏิบัติทำรำด้วยสีหน้าวิตกกังวล สายตาวอกแวก (2) มีความไม่กล้าแสดงออกในการปฏิบัติทำรำ (1) ไม่สามารถปฏิบัติทำรำได้มีสีหน้าบึ้งตึง	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
4. ความพร้อมเพียง (5) ปฏิบัติทำรำได้พร้อมเพียงกับผู้อื่นได้ดีมาก (4) ปฏิบัติทำรำพร้อมเพียงกับผู้อื่นได้มากกว่า 5 ท่า (3) ปฏิบัติทำรำพร้อมเพียงกับผู้อื่นได้มากกว่า 5 ท่า (2) ปฏิบัติทำรำพร้อมเพียงกับผู้อื่นได้น้อยกว่า 3 ท่า (1) ปฏิบัติทำรำให้พร้อมเพียงกับผู้อื่นไม่ได้เลย	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
5. ความถูกต้องของกระบวนการทำรำ (5) ปฏิบัติถูกต้องทุกท่า (4) ปฏิบัติผิด 1-2 ครั้ง (3) ปฏิบัติผิด 3-4 ครั้ง (2) ปฏิบัติผิดมากกว่า 4 ครั้ง (1) ไม่สามารถปฏิบัติทำรำได้ถูกต้องเลย	1	1	0	1	1	0.80	ใช้ได้

ตารางที่ ข.9 แสดงค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC ของแบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดของเดวิส ที่ส่งเสริมทักษะปฏิบัตินาฏศิลป์ เรื่อง ระบำไก่ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยผู้เชี่ยวชาญ

ประเด็นการประเมิน	ความคิดเห็น ผู้เชี่ยวชาญ					IOC	ระดับ ความเหมาะสม
	1	2	3	4	5		
1. นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรม	0	1	1	1	1	0.80	ใช้ได้
2. นักเรียนเข้าใจถึงกระบวนการจัดการเรียน เป็นขั้นตอนมากขึ้น	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
3. กิจกรรมทำให้นักเรียนสนใจการเรียนนาฏศิลป์ มากขึ้น	1	0	1	1	0	0.60	ใช้ได้
4. ครูผู้สอนคอยให้คำแนะนำ และเอาใจใส่ อย่างสม่ำเสมอ	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
5. ชั้นสาธิตหรือการกระทำ ทำให้นักเรียนเข้าใจ ทำร่ำมากขึ้น	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
6. นักเรียนเข้าใจขั้นตอนและสามารถปฏิบัติ ทำร่ำได้	1	1	0	1	1	0.80	ใช้ได้
7. ทักษะย่อยๆในการปฏิบัติทำร่ำทำให้นักเรียน เข้าใจในกระบวนการทำร่ำมากขึ้น	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
8. ครูอธิบายเทคนิคและวิธีการช่วยให้นักเรียน ปฏิบัติทำร่ำได้ดีขึ้น	1	1	0	1	1	0.80	ใช้ได้
9. นักเรียนเข้าใจและปฏิบัติทักษะย่อยได้	0	1	1	1	1	0.80	ใช้ได้
10. การนำเข้าสู่บทเรียนของครูผู้สอนมี ความเหมาะสมกับเนื้อหา	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
11. การจัดลำดับกิจกรรมการเรียนรู้เป็นขั้นตอน ทำให้นักเรียนเข้าใจเนื้อหาง่ายขึ้น	0	1	1	1	1	0.80	ใช้ได้
12. สื่อการสอนมีประโยชน์ในการปฏิบัติทำร่ำ	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้

(ต่อ)

ตารางที่ ข.9 (ต่อ)

ประเด็นการประเมิน	ความคิดเห็น ผู้เชี่ยวชาญ					IOC	ระดับ ความเหมาะสม
	1	2	3	4	5		
13. นักเรียนสามารถเข้าถึง อารมณ์และ ความรู้สึกของการแสดงอย่างน้อยเพียงใด	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
14. ครูสาธิตท่ารำทุกครั้งก่อนให้นักเรียนลงมือ ปฏิบัติท่ารำ	1	0	1	1	1	0.80	ใช้ได้
15. กิจกรรมมีความน่าสนใจและสนุกสนาน	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ภาคผนวก ค

ประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ตารางที่ ค.1 ประสิทธิภาพของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดของเดวีส์ ที่ส่งเสริมทักษะปฏิบัตินาฏศิลป์ เรื่องระบำไก่ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

คะแนนการประเมินการปฏิบัติรายบุคคลแผนจัดการเรียนรู้ที่ 1

คนที่	ประเด็นการประเมิน					รวม (25 คะแนน)
	รำได้ลง จังหวะ (5 คะแนน)	ท่ารำตรง คำร้อง (5 คะแนน)	การแสดงสีหน้า และแววตา (5 คะแนน)	ความ พร้อมเพียง (5 คะแนน)	ความถูกต้อง ของกระบวน ท่ารำ (5 คะแนน)	
1	4	3	3	3	4	17
2	5	5	3	3	3	19
3	5	5	3	3	3	19
4	3	2	3	4	4	16
5	4	5	3	3	5	20
6	5	5	4	3	4	21
7	4	3	4	3	3	17
8	5	5	3	3	3	19
9	5	5	3	3	4	20
10	4	3	4	4	4	19
11	5	5	3	3	4	20
12	3	5	4	4	4	20
13	3	5	3	3	4	18
14	5	5	4	3	3	20
15	5	5	3	3	3	19
16	5	5	3	3	4	20
17	5	5	3	3	4	20
18	4	3	3	3	4	17
19	5	5	4	3	4	21
20	5	5	3	3	4	20
21	4	5	3	3	5	20
22	5	5	4	3	4	21

(ต่อ)

ตารางที่ ค.1 (ต่อ)

คะแนนการประเมินการปฏิบัติรายบุคคลแผนจัดการเรียนรู้ที่ 1

คนที่	ประเด็นการประเมิน					รวม (25 คะแนน)
	รู้ได้ลง จังหวะ (5 คะแนน)	ทำท่าตรง คำร้อง (5 คะแนน)	การแสดงสีหน้า และแววตา (5 คะแนน)	ความ พร้อมเพียง (5 คะแนน)	ความถูกต้อง ของกระบวนการ ท่าท่า (5 คะแนน)	
23	4	4	3	3	5	19
24	5	4	4	3	4	20
25	3	5	4	3	4	19
26	5	5	4	3	4	21
27	5	5	3	3	5	21
28	5	5	3	3	3	19
29	5	5	3	3	3	19
30	5	5	3	3	3	19
31	5	5	3	3	4	20
รวม	140	142	103	96	119	600
ค่าเฉลี่ย	4.52	4.58	3.32	3.10	3.84	19.35
ร้อยละ	90.32	91.61	66.45	61.94	76.77	77.42
S.D.	0.72	0.85	0.48	0.30	0.64	1.28

ตารางที่ ค.2 ประสิทธิภาพของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดของเดวีส์ ที่ส่งเสริมทักษะปฏิบัตินาฏศิลป์ เรื่องระบำไก่ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

คะแนนการประเมินการปฏิบัติรายบุคคลแผนจัดการเรียนรู้ที่ 2

คนที่	ประเด็นการประเมิน					รวม (25 คะแนน)
	รำได้ลง จังหวะ (5 คะแนน)	ท่ารำตรง คำร้อง (5 คะแนน)	การแสดงสีหน้า และแววตา (5 คะแนน)	ความ พร้อมเพียง (5 คะแนน)	ความถูกต้อง ของกระบวน ท่ารำ (5 คะแนน)	
1	5	5	4	3	4	21
2	5	5	3	3	3	19
3	4	3	3	3	4	17
4	4	5	3	3	5	20
5	5	5	3	3	3	19
6	4	5	3	3	5	20
7	5	5	3	3	3	19
8	4	5	3	3	5	20
9	5	5	3	3	3	19
10	4	3	3	3	4	17
11	5	5	4	3	4	21
12	5	5	3	3	3	19
13	5	5	4	3	4	21
14	5	5	3	3	3	19
15	4	5	3	3	5	20
16	4	5	3	3	5	20
17	5	5	3	3	3	19
18	5	5	3	3	3	19
19	5	5	3	3	4	20
20	5	5	3	3	4	20
21	5	5	3	3	3	19

(ต่อ)

ตารางที่ ค.2 (ต่อ)

คะแนนการประเมินการปฏิบัติรายบุคคลแผนจัดการเรียนรู้ที่ 2						
คนที่	ประเด็นการประเมิน					รวม (25 คะแนน)
	รำได้ลง จังหวะ (5 คะแนน)	ทำรำตรง คำร้อง (5 คะแนน)	การแสดงสีหน้า และแววตา (5 คะแนน)	ความ พร้อมเพียง (5 คะแนน)	ความถูกต้อง ของกระบวน ท่ารำ (5 คะแนน)	
22	4	5	3	3	5	20
23	5	5	4	3	4	21
24	5	5	3	3	3	19
25	5	5	4	3	4	21
26	5	5	3	3	3	19
27	4	4	5	5	4	22
28	4	4	5	4	5	22
29	4	5	5	5	5	24
30	4	4	5	4	4	21
31	5	5	3	3	3	19
รวม	143	148	106	99	120	616
ค่าเฉลี่ย	4.61	4.77	3.42	3.19	3.87	19.87
ร้อยละ	92.26	95.48	68.39	63.87	77.42	79.48
S.D.	0.50	0.56	0.72	0.54	0.81	1.41

ตารางที่ ค.3 ประสิทธิภาพของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดของเดวีส์ ที่ส่งเสริมทักษะปฏิบัตินาฏศิลป์ เรื่องระบำไก่ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

คะแนนการประเมินการปฏิบัติรายบุคคลแผนจัดการเรียนรู้ที่ 3						
คนที่	ประเด็นการประเมิน					รวม (25 คะแนน)
	รำได้ลง จังหวะ (5 คะแนน)	ท่ารำตรง คำร้อง (5 คะแนน)	การแสดงสีหน้า และแววตา (5 คะแนน)	ความ พร้อมเพียง (5 คะแนน)	ความถูกต้อง ของกระบวน ท่ารำ (5 คะแนน)	
1	4	4	5	4	4	21
2	5	5	3	3	3	19
3	5	5	4	3	4	21
4	5	5	3	3	3	19
5	4	4	5	4	5	22
6	4	5	5	5	5	24
7	5	5	3	3	3	19
8	5	5	3	3	3	19
9	5	5	4	3	4	21
10	5	5	3	3	4	20
11	4	4	5	4	5	22
12	5	5	3	3	4	20
13	5	5	3	3	3	19
14	5	5	3	3	4	20
15	5	5	3	3	3	19
16	5	5	4	3	4	21
17	5	5	3	3	4	20
18	5	5	3	3	4	20
19	5	4	5	4	4	22
20	4	4	5	4	4	21
21	4	5	5	5	3	22

(ต่อ)

ตารางที่ ค.3 (ต่อ)

คะแนนการประเมินการปฏิบัติรายบุคคลแผนจัดการเรียนรู้ที่ 3						
คนที่	ประเด็นการประเมิน					รวม (25 คะแนน)
	รำได้ลง จังหวะ (5 คะแนน)	ท่ารำตรง คำร้อง (5 คะแนน)	การแสดงสีหน้า และแววตา (5 คะแนน)	ความ พร้อมเพียง (5 คะแนน)	ความถูกต้อง ของกระบวน ท่ารำ (5 คะแนน)	
22	5	5	3	3	3	19
23	5	5	3	3	3	19
24	4	4	5	5	4	22
25	4	4	5	4	5	22
26	5	5	3	3	3	19
27	5	5	3	3	4	20
28	4	4	5	4	4	21
29	4	4	5	5	3	21
30	4	5	5	5	5	24
31	4	5	5	5	5	24
รวม	143	146	122	112	119	642
ค่าเฉลี่ย	4.61	4.71	3.94	3.61	3.84	20.71
ร้อยละ	92.26	94.19	78.71	72.26	76.77	82.84
S.D.	0.50	0.46	0.96	0.80	0.73	1.55

ตารางที่ ค.4 ประสิทธิภาพของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดของเดวีส์ ที่ส่งเสริมทักษะปฏิบัตินาฏศิลป์ เรื่องระบำไก่ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

คะแนนการประเมินการปฏิบัติรายบุคคลแผนจัดการเรียนรู้ที่ 4						
คนที่	ประเด็นการประเมิน					รวม (25 คะแนน)
	รำได้ลง จังหวะ (5 คะแนน)	ท่ารำตรง คำร้อง (5 คะแนน)	การแสดงสีหน้า และแววตา (5 คะแนน)	ความพร้อมเพียง (5 คะแนน)	ความถูกต้อง ของกระบวน ท่ารำ (5 คะแนน)	
1	4	3	3	3	4	17
2	5	4	3	4	4	20
3	5	5	3	3	3	19
4	4	3	3	3	4	17
5	5	5	3	3	3	19
6	5	5	3	3	3	19
7	5	5	3	3	3	19
8	5	5	3	3	4	20
9	4	4	5	4	4	21
10	5	5	3	3	3	19
11	4	4	5	5	4	22
12	4	4	5	4	5	22
13	5	5	3	3	4	20
14	5	5	3	3	4	20
15	4	4	5	4	4	21
16	5	5	3	3	4	20
17	5	5	3	3	4	20
18	4	4	5	5	4	22
19	5	5	3	3	3	19
20	4	4	5	5	4	22
21	5	5	4	4	4	22

(ต่อ)

ตารางที่ ค.4 (ต่อ)

คะแนนการประเมินการปฏิบัติรายบุคคลแผนจัดการเรียนรู้ที่ 4						
คนที่	ประเด็นการประเมิน					รวม (25 คะแนน)
	รู้ได้ลง จังหวะ (5 คะแนน)	ทำรำตรง คำร้อง (5 คะแนน)	การแสดงสีหน้า และแววตา (5 คะแนน)	ความ พร้อมเพียง (5 คะแนน)	ความถูกต้อง ของกระบวน ท่ารำ (5 คะแนน)	
22	4	4	4	5	4	21
23	4	4	5	5	4	22
24	4	5	5	5	5	24
25	5	5	3	3	4	20
26	5	5	4	3	4	21
27	5	5	3	3	4	20
28	4	5	5	5	4	23
29	4	4	5	4	4	21
30	4	5	5	5	5	24
31	4	4	5	5	3	21
รวม	140	140	120	117	120	637
ค่าเฉลี่ย	4.52	4.52	3.87	3.77	3.87	20.55
ร้อยละ	90.32	90.32	77.42	75.48	77.42	82.19
S.D.	0.51	0.63	0.96	0.88	0.56	1.69

ตารางที่ ค.5 ประสิทธิภาพของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดของเดวีส์ ที่ส่งเสริม
ทักษะปฏิบัตินาฏศิลป์ เรื่องระบำไก่ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

คะแนนการประเมินการปฏิบัติรายบุคคลแผนจัดการเรียนรู้ที่ 5

คนที่	ประเด็นการประเมิน					รวม (25 คะแนน)
	รำได้ลง จังหวะ (5 คะแนน)	ท่ารำตรง คำร้อง (5 คะแนน)	การแสดงสีหน้า และแววตา (5 คะแนน)	ความ พร้อมเพียง (5 คะแนน)	ความถูกต้อง ของกระบวน ท่ารำ (5 คะแนน)	
1	5	5	3	3	4	20
2	5	5	3	3	4	20
3	4	4	5	5	3	21
4	4	4	5	4	4	21
5	5	5	3	3	4	20
6	5	5	3	3	4	20
7	4	4	5	4	4	21
8	4	4	5	5	3	21
9	5	5	3	3	4	20
10	4	4	5	4	4	21
11	5	5	3	3	4	20
12	4	5	5	5	4	23
13	4	4	5	4	4	21
14	4	5	5	5	5	24
15	4	4	5	5	3	21
16	4	5	5	5	5	24
17	4	4	5	4	4	21
18	5	5	3	3	4	20
19	4	4	5	5	3	21
20	5	5	3	3	4	20
21	4	3	3	3	3	16

(ต่อ)

ตารางที่ ค.5 (ต่อ)

คะแนนการประเมินการปฏิบัติรายบุคคลแผนจัดการเรียนรู้ที่ 5						
คนที่	ประเด็นการประเมิน					รวม (25 คะแนน)
	รู้ได้ลง จังหวะ (5 คะแนน)	ทำท่าตรง คำร้อง (5 คะแนน)	การแสดงสีหน้า และแววตา (5 คะแนน)	ความ พร้อมเพียง (5 คะแนน)	ความถูกต้อง ของกระบวน ท่า (5 คะแนน)	
22	3	4	3	4	3	17
23	5	5	5	5	3	23
24	5	5	3	3	4	20
25	4	5	5	5	5	24
26	3	4	3	4	3	17
27	4	4	5	5	3	21
28	4	5	5	5	4	23
29	5	5	3	3	4	20
30	4	4	5	5	3	21
31	4	4	5	5	3	21
รวม	133	139	129	126	116	643
ค่าเฉลี่ย	4.29	4.48	4.16	4.06	3.74	20.74
ร้อยละ	85.81	89.68	83.23	81.29	74.84	82.97
S.D.	0.59	0.57	1.00	0.89	0.63	1.86

ตารางที่ ค.6 ประสิทธิภาพของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดของเดวีส์ ที่ส่งเสริมทักษะปฏิบัตินาฏศิลป์ เรื่องระบำไก่ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

คะแนนการประเมินการปฏิบัติรายบุคคลแผนจัดการเรียนรู้ที่ 6

คนที่	ประเด็นการประเมิน					รวม (25 คะแนน)
	รำได้ลง จังหวะ (5 คะแนน)	ท่ารำตรง คำร้อง (5 คะแนน)	การแสดงสีหน้า และแววตา (5 คะแนน)	ความ พร้อมเพียง (5 คะแนน)	ความถูกต้อง ของกระบวน ท่ารำ (5 คะแนน)	
1	4	4	5	5	4	22
2	4	4	5	5	5	23
3	4	4	4	5	4	21
4	4	4	4	5	3	20
5	4	4	4	5	4	21
6	4	4	4	4	4	20
7	4	4	4	4	5	21
8	4	5	5	4	4	22
9	5	5	3	4	4	21
10	4	4	5	4	5	22
11	4	5	5	5	4	23
12	5	5	3	3	4	20
13	4	4	5	5	3	21
14	4	5	3	5	3	20
15	4	5	5	4	4	22
16	4	4	5	4	4	21
17	4	4	5	4	4	21
18	4	4	4	4	4	20
19	5	5	4	4	4	22
20	4	4	4	4	4	20
21	4	5	4	4	4	21

(ต่อ)

ตารางที่ ค.6 (ต่อ)

คะแนนการประเมินการปฏิบัติรายบุคคลแผนจัดการเรียนรู้ที่ 6

คนที่	ประเด็นการประเมิน					รวม (25 คะแนน)
	ทำได้ลง จังหวะ (5 คะแนน)	ทำรำตรง คำร้อง (5 คะแนน)	การแสดงสีหน้า และแววตา (5 คะแนน)	ความ พร้อมเพียง (5 คะแนน)	ความถูกต้อง ของกระบวนการ ทำรำ (5 คะแนน)	
22	4	5	4	4	4	21
23	5	5	4	4	4	22
24	4	5	5	4	4	22
25	5	5	3	4	4	21
26	5	5	5	4	4	23
27	4	5	5	4	4	22
28	5	5	5	4	5	24
29	4	5	5	4	4	22
30	5	5	3	4	4	21
31	4	4	5	4	4	21
รวม	132	141	134	131	125	663
ค่าเฉลี่ย	4.26	4.55	4.32	4.23	4.03	21.39
ร้อยละ	85.16	90.97	86.45	84.52	80.65	85.55
S.D.	0.44	0.51	0.75	0.50	0.48	1.02

ตารางที่ ค.7 คะแนนของการจัดการเรียนรู้แผนที่ 1-6

คนที่	แผนที่ 1 25 คะแนน	แผนที่ 2 25 คะแนน	แผนที่ 3 25 คะแนน	แผนที่ 4 25 คะแนน	แผนที่ 5 25 คะแนน	แผนที่ 6 25 คะแนน	รวม 150 คะแนน
1	17	21	21	17	20	22	118
2	19	19	19	20	20	23	120
3	19	17	21	19	21	21	118
4	16	20	19	17	21	20	113
5	20	19	22	19	20	21	121
6	21	20	24	19	20	20	124
7	17	19	19	19	21	21	116
8	19	20	19	20	21	22	121
9	20	19	21	21	20	21	122
10	19	17	20	19	21	22	118
11	20	21	22	22	20	23	128
12	20	19	20	22	23	20	124
13	18	21	19	20	21	21	120
14	20	19	20	20	24	20	123
15	19	20	19	21	21	22	122
16	20	20	21	20	24	21	126
17	20	19	20	20	21	21	121
18	17	19	20	22	20	20	118
19	21	20	22	19	21	22	125
20	20	20	21	22	20	20	123
21	20	19	22	22	16	21	120
22	21	20	19	21	17	21	119
23	19	21	19	22	23	22	126
24	20	19	22	24	20	22	127
25	19	21	22	20	24	21	127

(ต่อ)

ตารางที่ ค.7 (ต่อ)

คนที่	แผนที่ 1 25 คะแนน	แผนที่ 2 25 คะแนน	แผนที่ 3 25 คะแนน	แผนที่ 4 25 คะแนน	แผนที่ 5 25 คะแนน	แผนที่ 6 25 คะแนน	รวม 150 คะแนน
26	21	19	19	21	17	23	120
27	21	22	20	20	21	22	126
28	19	22	21	23	23	24	132
29	19	24	21	21	20	22	127
30	19	21	24	24	21	21	130
31	20	19	24	21	21	21	126
รวม	600	616	642	637	637	643	663
ค่าเฉลี่ย	19.35	19.87	20.71	20.55	20.74	22.16	20.24
ร้อยละ	77.42	79.48	82.84	82.19	82.97	85.55	80.83
S.D.	1.28	1.41	1.55	1.69	1.86	1.07	0.20

ตารางที่ ค.8 สรุปแสดงผลการวิเคราะห์ประสิทธิภาพของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิด
ของเดวีส์ ที่ส่งเสริมทักษะปฏิบัตินาฏศิลป์ เรื่องระบำไก่ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

คะแนนการปฏิบัติทักษะนาฏศิลป์รายบุคคลของนักเรียนหลังจากจัดกิจกรรม

คนที่	รำได้ลง จังหวะ (5 คะแนน)	ท่ารำตรง คำร้อง (5 คะแนน)	การแสดงสีหน้า และแววตา (5 คะแนน)	ความ พร้อมเพียง (5 คะแนน)	ความถูกต้อง ของกระบวน ท่ารำ (5 คะแนน)	รวม (25 คะแนน)
1	5	4	4	4	4	21
2	3	4	5	4	4	20
3	4	5	4	5	4	22
4	5	4	4	4	5	22
5	4	5	4	5	4	22
6	4	4	5	4	5	22
7	4	4	4	4	5	21
8	4	5	5	4	4	22
9	5	5	3	4	4	21
10	4	4	5	4	5	22
11	4	5	5	5	4	23
12	5	5	4	3	4	21
13	4	4	5	5	5	23
14	4	5	3	5	5	22
15	4	5	5	4	4	22
16	4	4	5	4	4	21
17	4	4	5	4	4	21
18	4	4	4	5	4	21
19	5	5	4	4	4	22
20	4	4	5	4	4	21
21	4	5	4	4	4	21
22	4	5	4	4	4	21

(ต่อ)

ตารางที่ ค.8 (ต่อ)

คะแนนการปฏิบัติทักษะนาฏศิลป์รายบุคคลของนักเรียนหลังจากจัดกิจกรรม						
คนที่	รำได้ลง จังหวะ (5 คะแนน)	ท่ารำตรง คำร้อง (5 คะแนน)	การแสดงสีหน้า และแววตา (5 คะแนน)	ความ พร้อมเพียง (5 คะแนน)	ความถูกต้อง ของกระบวน ท่ารำ (5 คะแนน)	รวม (25 คะแนน)
23	5	5	4	4	4	22
24	4	5	5	4	4	22
25	4	5	3	4	4	20
26	5	5	5	4	4	23
27	4	5	5	4	4	22
28	5	3	5	4	5	22
29	4	5	5	4	3	21
30	5	5	3	4	4	21
31	5	4	5	4	5	23
รวม	133	141	136	129	131	670
ค่าเฉลี่ย	4.29	4.55	4.39	4.16	4.23	21.61
ร้อยละ	85.81	90.97	87.74	83.23	84.52	86.45
S.D.	0.53	0.57	0.72	0.45	0.50	0.80

ตารางที่ ค.9 สรุปแสดงคะแนนการปฏิบัติทักษะนาฏศิลป์ของนักเรียนหลังจากจัดกิจกรรมการเรียนรู้
ตามแนวคิดของเดวีส์

หลังเรียน						
N = 31	รำได้ลงจังหวะ (5)	ท่ารำตรงคำร้อง (5)	การแสดงอารมณ์ทาง สีหน้าและแวว (5)	ความพร้อมเพียง (5)	ความถูกต้องของ กระบวนท่ารำ (5)	รวม (25)
รวม	133	141	136	129	131	670
\bar{X}	4.29	4.55	4.39	4.16	4.23	21.61
ร้อยละ	85.81	90.97	87.74	83.23	84.52	86.45
S.D.	0.53	0.57	0.72	0.45	0.05	0.80

ตารางที่ ค.10 คะแนนความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติ เรื่อง การจัด
กิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดของเดวีส์ ที่ส่งเสริมทักษะปฏิบัตินาฏศิลป์ เรื่องระบำไก่
สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

รายการประเมิน	การวิเคราะห์ \bar{X}	S.D.	แปลผล
1. นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรม	4.87	0.34	มากที่สุด
2. นักเรียนเข้าใจถึงกระบวนการจัดการเรียนเป็นขั้นตอน มากขึ้น	4.61	0.50	มากที่สุด
3. กิจกรรมทำให้นักเรียนสนใจการเรียนนาฏศิลป์มากขึ้น	4.52	0.57	มากที่สุด
4. ครูผู้สอนคอยให้คำแนะนำ และเอาใจใส่อย่างสม่ำเสมอ	4.61	0.56	มากที่สุด
5. ชั้นสวดหรือการกระทำ ทำให้นักเรียนเข้าใจท่ารำ มากขึ้น	4.61	0.50	มากที่สุด
6. นักเรียนเข้าใจขั้นตอนและสามารถปฏิบัติท่ารำได้	4.68	0.54	มากที่สุด
7. ทักษะย่อย ๆ ในการปฏิบัติท่ารำทำให้นักเรียนเข้าใจ ในกระบวนการท่ารำมากขึ้น	4.68	0.48	มากที่สุด

(ต่อ)

ตารางที่ ค.10 (ต่อ)

รายการประเมิน	การวิเคราะห์ \bar{x}	S.D.	แปลผล
8. ครูอธิบายเทคนิคและวิธีการช่วยให้นักเรียนปฏิบัติท่ารำได้ดีขึ้น	4.74	0.51	มากที่สุด
9. นักเรียนเข้าใจและปฏิบัติทักษะย่อยได้	4.71	0.46	มากที่สุด
10. การนำเข้าสู่บทเรียนของครูผู้สอนมีความเหมาะสมกับเนื้อหา	4.81	0.40	มากที่สุด
11. การจัดลำดับกิจกรรมการเรียนรู้เป็นขั้นตอนทำให้นักเรียนเข้าใจเนื้อหาง่ายขึ้น	4.71	0.46	มากที่สุด
12. สื่อการสอนมีประโยชน์ในการปฏิบัติท่ารำ	4.84	0.37	มากที่สุด
13. นักเรียนสามารถเข้าถึง อารมณ์และความรู้สึกของการแสดงอย่างน้อยเพียงใด	4.74	0.44	มากที่สุด
14. ครูสาธิตท่ารำทุกครั้งก่อนให้นักเรียนลงมือปฏิบัติท่ารำ	4.52	0.51	มากที่สุด
15. กิจกรรมมีความน่าสนใจและสนุกสนาน	4.71	0.46	มากที่สุด
รวม	4.50	0.71	มากที่สุด

ภาคผนวก ง

หนังสือขอความอนุเคราะห์ผู้เชี่ยวชาญ

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม โทร.๑๘๒

ที่ ลสบ ว ๑๔๕ /๒๕๖๓

วันที่ ๙ ธันวาคม ๒๕๖๓

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมาน เอกพิมพ์

ด้วย นางสาวกรรณิการ์ ผ่องสูงเนิน รหัสประจำตัว ๖๒๕๐๑๐๕๒๐๑๐๒ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาหลักสูตรและการเรียนการสอน รูปแบบการศึกษาในเวลาราชการ ศูนย์มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนาทักษะปฏิบัตินาฏศิลป์ เรื่อง ระบำไก่ ด้วยกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดของเดวีส์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑” เพื่อให้การวิจัยดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย บรรลุตามวัตถุประสงค์

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาการวิจัย

- เพื่อ
- ตรวจสอบความถูกต้องด้านเนื้อหา ภาษา
 - ตรวจสอบด้านการวัดและประเมินผล
 - ตรวจสอบด้านสถิติ การวิจัย
 - อื่นๆ ระบุ.....

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่าน ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ว่าที่ร้อยโท

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ภูมิรัฐชัย จันทชุม)

คณบดีคณะครุศาสตร์

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม โทร.๑๘๒
ที่ ลสบ ว ๑๕๖ /๒๕๖๓ วันที่ ๙ ธันวาคม ๒๕๖๓
เรื่อง ขอร้องเรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อรรถ ชูกระเดื่อง

ด้วย นางสาวกรรณิการ์ ผ่องสูงเนิน รหัสประจำตัว ๖๒๘๐๑๐๕๒๐๑๐๒ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาหลักสูตรและการเรียนการสอน รูปแบบการศึกษาในเวลาราชการ ศูนย์มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนาทักษะปฏิบัตินาฏศิลป์ เรื่อง ระบำไก่ ด้วยกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดของเดวีส์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑” เพื่อให้การวิจัยดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย บรรลุตามวัตถุประสงค์

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จึงใคร่ขอร้องเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาการวิจัย

- เพื่อ
- ตรวจสอบความถูกต้องด้านเนื้อหา ภาษา
 - ตรวจสอบด้านการวัดและประเมินผล
 - ตรวจสอบด้านสถิติ การวิจัย
 - อื่นๆ ระบุ.....

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่าน ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ว่าที่ร้อยโท

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ภัฏฐชัย จันทร์ชุม)

คณบดีคณะครุศาสตร์

ที่ อว ๐๖๑๙.๐๒/ว ๗๙๑๗

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
อ.เมือง จ.มหาสารคาม
๔๕๐๐๐

๙ ธันวาคม ๒๕๖๓

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือวิจัย
เรียน อาจารย์ณภัสภรณ์ ปรากฏชัย

ด้วย นางสาวกรรณิการ์ ผ่องสูงเนิน รหัสประจำตัว ๒๒๘๐๑๐๕๒๐๑๐๒ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาหลักสูตรและการเรียนการสอน รูปแบบการศึกษาในเวลาราชการ ศูนย์มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนาทักษะปฏิบัตินาฏศิลป์ เรื่อง ระบำไก่ ด้วยกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดของเดวีส์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑” เพื่อให้การวิจัยดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย บรรลุตามวัตถุประสงค์

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาการวิจัย

- เพื่อ
- ตรวจสอบความถูกต้องด้านเนื้อหา ภาษา
 - ตรวจสอบด้านการวัดและประเมินผล
 - ตรวจสอบด้านสถิติ การวิจัย
 - อื่นๆ ระบุ.....

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่าน ขอขอบคุณ
มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

ว่าที่ร้อยโท

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ณัฐชัย จันทชุม)
คณบดีคณะครุศาสตร์ ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดี

สาขาวิชาหลักสูตรและการเรียนการสอน
โทรศัพท์ ๐๔๓-๗๑๒๒๓๓

ที่ ยว ๐๖๑๓ ๐๒/ว ๗๗๑๗

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
อ.เมือง จ.มหาสารคาม
๔๕๐๐๐

๙ ธันวาคม ๒๕๖๓

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือวิจัย

เรียน อาจารย์ นพดล ศรีสว่าง

ด้วย นางสาวกรรมนิการ์ แสงสูงเนิน รหัสประจำตัว ๒๒๕๐๑๖๕๒๐๑๐๒ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาหลักสูตรและการเรียนการสอน รูปแบบการศึกษาในเวลาราชการ ศูนย์มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนาทักษะปฏิบัตินาฏศิลป์ เรื่อง ระบำไก่ ด้วยกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดของเดวิส สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑” เพื่อให้การวิจัยดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย บรรลุตามวัตถุประสงค์

คณะครูศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาการวิจัย

- เพื่อ ตรวจสอบความถูกต้องด้านเนื้อหา ภาษา
 ตรวจสอบด้านการวัดและประเมินผล
 ตรวจสอบด้านสถิติ การวิจัย
 อื่นๆ ระบุ.....

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่าน ขอขอบคุณ
มา ณ โอกาสนี้

RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ขอแสดงความนับถือ

ว่าที่ร้อยโท

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ณัฐชัย จันทร์ชุม)
คณบดีคณะครูศาสตร์ ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดี

สาขาวิชาหลักสูตรและการเรียนการสอน
โทรศัพท์ ๐๔๓-๗๑๒๒๓๓

ที่ อว ๖๖๔๓.๐๒/๓๔๔๓

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
อ.เมือง จ.มหาสารคาม
๔๕๐๐๐

๗ ธันวาคม ๒๕๖๓

เรื่อง ขอลเรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือวิจัย

เรียน รองศาสตราจารย์ ดร.ประสพสุข ฤทธิเดช

ด้วย นางสาวภรณ์การ์ ผ่องสูงเนิน รหัสประจำตัว ๖๕๘๐๑๐๕๒๐๑๐๒ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาหลักสูตรและการเรียนการสอน รูปแบบการศึกษาในเวลาราชการ ศูนย์มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนาทักษะปฏิบัติทางศิลป์ เรื่อง ระบายสี ด้วยกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดของเดวิส สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓” เพื่อให้การวิจัยดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย เปรียบเทียบ วิจัยประสงค์

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาการวิจัย

- เพื่อ ตรวจสอบความถูกต้องด้านเนื้อหา ภาษา
 ตรวจสอบด้านการวัดและประเมินผล
 ตรวจสอบด้านสถิติ การวิจัย
 อื่นๆ ระบุ.....

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่าน ขอขอบคุณ
มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

วาทีร้อยโท

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ณัฐชัย จันทร์หอม)
คณบดีคณะครุศาสตร์ ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดี

สาขาวิชาหลักสูตรและการเรียนการสอน
โทรศัพท์ ๐๔๓-๗๑๒๒๓๓

ที่ อว ๐๖๑๙.๐๒/ว ๗๙๑๙

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
อ.เมือง จ.มหาสารคาม
๕๕๐๐๐

๙ ธันวาคม ๒๕๖๓

เรื่อง ขออนุญาตให้ผู้วิจัยเข้าเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนเทศบาลบูรพาพิทยาคาร

ด้วย นางสาวกรรณิการ์ ผ่องสูงเนิน รหัสประจำตัว ๖๒๘๐๑๐๕๒๐๑๐๒ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาหลักสูตรและการเรียนการสอน รูปแบบการศึกษาในเวลาราชการ ศูนย์มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนาทักษะปฏิบัตินาฏศิลป์ เรื่อง ระบำไก่ ด้วยกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดของเดวีส์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑” เพื่อให้การวิจัยดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย บรรลุตามวัตถุประสงค์

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จึงขออนุญาตให้ผู้วิจัยเข้าใช้เครื่องมือวิจัยและเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัยกับประชากร คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑/๔ เพื่อนำข้อมูลไปทำการวิจัยให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่าน ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

ว่าที่ร้อยโท

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ณัฐชัย จันทชุม)
คณบดีคณะครุศาสตร์ ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดี

สาขาวิชาหลักสูตรและการเรียนการสอน
โทรศัพท์ ๐๔๓-๗๑๒๒๓๓

การเผยแพร่งานวิจัย

กรรณิการ์ ผองสูงเนิน สุรกานต์ จังหาร และพิทยวัฒน์ พันระศรี. (2564). การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดของเตวีส ที่ส่งเสริมทักษะปฏิบัตินาฏศิลป์ เรื่อง ระบำไก่ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. ใน การประชุมวิชาการเสนอผลงานวิจัยบัณฑิตศึกษาระดับชาติ ครั้งที่ 5 (น. 389-399). มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ-สกุล นางสาวกรรณิการ์ ผ่องสูงเนิน
วัน เดือน ปีเกิด 19 กรกฎาคม 2539
ที่อยู่ปัจจุบัน 107 หมู่ 9 บ้านมาบนางาม ตำบลห้วยยายจิว อำเภอเทพสถิต
จังหวัดชัยภูมิ 36230

ประวัติการศึกษา

พ.ศ.2562 ปริญญาศิลปกรรมศาสตรบัณฑิต (ศป.บ.) สาขาวิชาศิลปะการแสดง
เอกนาฏศิลป์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

พ.ศ.2564 ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต (ค.ม.) สาขาวิชาหลักสูตรและการเรียนการสอน
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY